

DEMOKRACIJA

Predlagatelji referenduma Liberalna demokracija Slovenije in Socialni demokrati želijo na vsak način ohraniti svoj vpliv na Radioteleviziji Slovenija.

Sporno poslankino lobiranje

V primežu starih sil

POLITIKA
Drago Kos na robu zakona

FINANCE
Prodaja državnega premoženja

INTERVJU
Dr. Dejan Jelovac
Naša medijska scena je fenomen

nova humoristična nanizanka

vsako soboto od 24. 9.

na 1. programu TV Slovenija ob 20. uri

**RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA**

Med vrsticami

(...) včeraj je tednik Demokracija objavil, da po njihovih virih (...) <<

VEČER, 26.8.2005

Prvi, ki je podvomil (...), je bil tednik Demokracija (...) <<

VEČER, 27.8.2005

Prva je sicer o dogodku poročala Demokracija (...) <<

DELO.SI, 30.8.2005

Ko je tednik Demokracija minuli teden prvi objavil zgodbo o tem (...) <<

SLOVENSKE NOVICE, 2.9.2005

tednik knjigarna spletna
DEMOKRACIJA

Objavimo, kar drugi zamlčijo.

9 Ozadje referendumu o RTV

LDS in SD, ki nasprotujeta novemu zakonu o RTVS, stavita na svoj uspeh pri referendumu na podlagi propagande.

11 Premik z mrtve točke?

12 V primežu starih sil

Čim bolj se bliža referendum o novem zakonu o RTV, tem agresivneje želijo predlagatelji referenduma dokazati, da bo doslej avtonomna in javna RTV zdrsnila pod politični nadzor.

16 S poligrafom nad korupcijo? (2)

V prejšnji številki smo opisali nekaj afer, v katere je bil v zadnjih letih posredno ali neposredno vpleten Drago Kos, tokrat pa jih predstavljamo še nekaj.

20 Sporno lobiranje Majde Širca

22 Dobra kupčija ali razprodaja?

24 Vitezi v knežjem mestu

32 Zapuščina 11. septembra

Štiri leta po terorističnih napadih na Združene države Amerike so slednje spet v kriznih razmerah, a tokrat ne zaradi terorističnih napadov, temveč zaradi razbesnelih orkanov.

34 Naša medijska scena je fenomen

Pogovor z dr. Dejanom Jelovcem

Demokratska družba se mora najprej znebiti sindroma, da je politika naša usoda. Po sili razmer smo prišli v situacijo hiperpolitizacije vsega. Vsako vprašanje pri nas postane politično, tudi strokovno.

44 Narodnjak iz Roža

56 Sanjsko moštvo

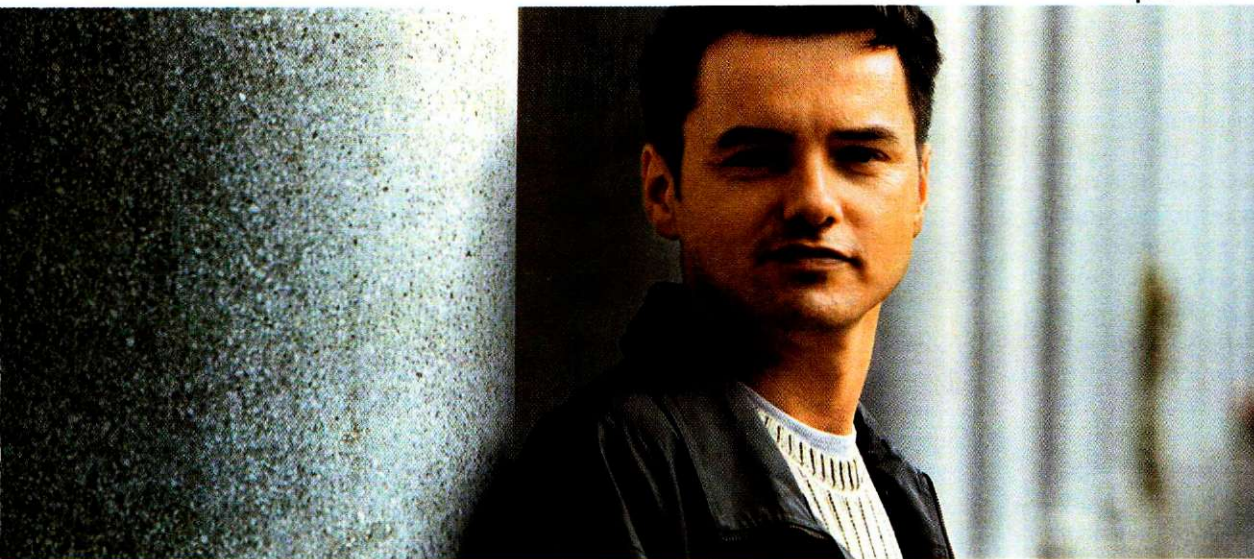
Jutri se bo v Srbiji in Črni gori začelo 34. evropsko košarkarsko prvenstvo.

Demokracija, p.p. 4315, Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), urednik@demokracija.si; 01-434-54-63 (tajništvo), tajništvo@demokracija.si; faks: 01-434-54-62; Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek, Gregor Drnovšek, Ana Müllner, Peter Avsenik; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Andrej Lasbaher; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo. Fotografija na naslovnici: fotomontaža

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo poloznico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Premiki in okopi

“Če razmere v javnem RTV zavodu opišem hitro in na kratko, zadošča že nekaj podatkov. Takoče poslovanje prinaša že nekaj let zapovrstjo izgubo, ta je blizu 8 milijard, zaposluje 2.200 ljudi in še 800 honorarcev. Le 54 odstotkov zaposlenih ima izobrazbo, ki ustreza opisu delovnega mesta, katerega zasledajo. Na pomoč so nam prišle tuje svetovalne firme, pobrale so lep denar, sanaciji pa kaže slabo. V programskem delu je Televizija Slovenija od sedmih dni v tednu ohranila prvenstvo med gledalci le v nedeljo. Torej od sedmih dni v tednu je samo nedelja tisti dan, ko Televizijo Slovenija gleda več ljudi kot druge konkurenčne programe, sicer je večina gledalcev že ušla h komercijani postaji POP TV. Izjema med delovnimi dnevi je tudi čas od okoli 22. ure, ko je na programu oddaja Odmevi.”

(Rosvita Pesek, novinarka RTVS; Dignitas št. 25)

“RTV Slovenija slovi kot zapleten mehanizem s skoraj pretiranim pridihom misterija. /.../ Da je sedanje stanje glede upravljanja, programskih rešitev, kadrovanja in potrošnje denarja v veliki meri slabo ali celo katastrofalno, govori večina zaposlenih, s katerimi prihajam v stik. Kljub posameznikom in timom, ki ustvarjajo dobre rezultate in presežke ter jih najdemo v vseh organizacijskih in programskih enotah RTV, je iz leta v leto več slabe volje, vrstijo se očitki o okoriščanju in netransparentnem trošenju denarja; medtem pa so nekateri programi izgubili pomemben delež gledalcev in poslušalcev.”

(Jože Možina, novinar RTVS; Dignitas št. 25)

Ob povedanem ne preseneča, da je stari zakon o javni Radioteleviziji Slovenija povozil čas. Nujno je bilo treba napisati novega, modernega in evropsko primerljivega, in ga tudi sprejeti v državnem zboru. Na to so se z zahtevo po referendumu o novem zakonu o RTVS odzvali na lanskih volitvah poraženi stari oblastniki (Liberalna demokracija Slovenije, Socialni demokrati), ki so se ustrašili, da se bo nacionalna televizija z novo ureditvijo izvila iz njihovega

primeža. Znano je, da si je znal nedemokratični povojni komunistični režim tako kot nacistični podrediti praktično vse medije in jih dnevno izkoriščati za propagando. Časopise, radio in televizijo so izrabljali za povečevanje komunistične revolucije, “dosežkov socialističnega dela”, za graditev mita o narodnoosvobodilnem boju in za slavljenje partijskih veljakov, hkrati pa za oster obračun z domnevnimi domačimi izdajalci, reakcionarji, meščansko desnico ... Ob koncu osemdesetih let prejšnjega stoletja, z nastopom slovenske pomladi, se je večina slovenskih medijev v precejšnji meri osvobodila diktata partije, ki se je v tistem času prenavljala in razglašala, da “sestopa z oblasti”. Z Demosovo vlado in njenimi prizadavanji za pluralizacijo medijev in ustanovitvijo časnika Slovenec se je slovenski medijski prostor še dodatno normaliziral in v času osamosvojitve odigral večinoma pozitivno vlogo. Po padcu Demosa in propadu Slovenca sredi devetdesetih let je slovenski medijski prostor pluralno nazadoval in stagniral. Strankam, ki so bile naslednice nekdanjih družbenopolitičnih organizacij, se pravi prenovljenim komunistom (ZLSD) in zsmjsjcem (LDS), je s podporo zadnjega predsednika slovenskih komunistov Milana Kučana uspelo, da so večino medijev spet spravile pod svoj nadzor, kar se je ne nazadnje najbolje pokazalo v času Bajukove vlade in se v veliki meri vidi še danes. Seveda je zato za LDS in (ZL)SD nacionalna televizija izredno pomembna, saj so imeli nanjo prek tako imenovane civilne družbe zelo velik vpliv, kar sta pred časom v medsebojnem dopisovanju priznala celo predsednik SD Borut Pahor in predsednik LDS Anton Rop. Čeprav se zavedajo, da je bil novi zakon potreben, ga zaradi bojazni, da se bo nacionalna televizija z novo ureditvijo izmaknila njihovem nadzoru, divje napadajo. Ob tem pozabljajo, da so stari zakon pred dobrim desetletjem napisali na novo samo zato, da so se znebili takratnega generalnega direktorja RTV Slovenija Žarka Petana, ki je bil kot književnik avtonomna osebnost.

Seveda ni rečeno, da je novi zakon idealen, vendar je dejstvo, da je stari, kot je nedavno sporočilo ustavno sodišče, neustaven. Novi zakon to ustrezno popravlja in uresničuje odločbo ustavnega sodišča v korist zaposlenih na RTV Slovenija. Med njimi sta tudi zgoraj citirana novinarja, ki spadata med tiste zaposlene na nacionalni televiziji, ki so v preteklosti kljub velikim pritiskom in poskusom tranzicijske levice (prek nje lojalnih urednikov), da jih onemogoči, znala ohraniti novinarsko avtonomijo. Z novim zakonom obstaja možnost, da se nacionalna televizija uravnoteži, da njeno delovanje postane preglednejše in v korist javnosti, ne pa samo ene politične elite.

Metod Berlec

Čeprav se v LDS in SD zavedajo, da je novi zakon potreben, ga zaradi bojazni, da se bo nacionalna televizija z novo ureditvijo izvila iz njihovega primeža, divje napadajo. Novinarska avtonomija, o kateri v zadnjih tednih tako radi govorijo, jih v resnici sploh ne zanima.

Biki

Se še spomnite, kako je Zoran Jankovič v preteklih letih pred kamerami razlagal vse velike uspehe svojega podjetja, nikoli pa ni pozabil dodati, da bo iz Mercatorja odšel takrat, ko bo on hotel. Ne vem, ali je krivo letošnje bolj kislo vreme ali ga muči kaj drugega, ampak zdi se mi, da Jankovič nekako ni več tako samozavesten, kot je bil nekoč. Slednje se je pokazalo po nedavni skupščini delničarjev, na kateri slednji niso podprli njegovega predloga sestave nadzornega sveta, ampak predlog KAD in SOD, po katerem se je nadzorni svet z 10 članov razširil na 12, vanj pa so bili imenovani nekateri novi nadzorniki. Po skupščini je Jankovič, vidno zaprepaden, to potezo delničarjev označil kot premetavanje vreče s krompirjem, najbolj pa naj bi jim zameril to, da mu pred skupščino niso povedali, kaj nameravajo storiti.

Še za nekaj odstotkov je Jankoviču samozavest padla v naslednjih dneh, ko se je razvedelo, da sta oba paradržavna sklada prodala svoja deleža delnic. Tudi to naj bi bila država naredila nepričakovano, saj naj bi bili še nekaj ur pred tem njeni predstavniki govorili o tem, da bodo morda podprli dokapitalizacijo najboljšega sosedu. Jankovičevemu mnenju so se tokrat pridružili še samoooklicani ekonomski izvedenci iz LDS, ki so v en glas zatrjevali, da ima Jankovič prav in da bi v bistvu KAD in SOD svoj delež morala prodajati na mednarodnem javnem razpisu, ker se to menda dela tako, če hočeš doseči najvišjo ceno za svoje delnice.

V slednjem bi mogoče samoooklicanim ekspertom iz LDS celo pritrdili, če ne bi iz njihovih besed razbrali precejšnje mere hinavščine. Mnogi namreč še niso pozabili znamenitih dogodkov iz leta 2000, ko je takratni direktor KAD Jože Lenič brez razpisa, tako rekoč na vrat na nos, takoj ko je bilo jasno, da bo vlado prevzel Bajuk, državni delež v Delu prodal vnaprej dogovorjenemu kupcu Gorenju. Takrat nihče iz LDS ni rekel, da je Lenič tat ali lopov, ki je oškodoval družbeno premoženje, ker delnic ni prodal na javnem razpisu, kjer bi lahko zanje iztržil več denarja, ampak so ga častili kot junaka, ki je preprečil Bajukov prevzem Dela.

Takšna logika LDS je seveda na moč podobna tistemu latinskemu reku, ki pravi, da kar je dovoljeno Jupitru, ni dovoljeno biku, le s to razliko, da jim na levici še vedno ni povsem jasno, da so se v zadnjem letu vloge zamenjale in da so biki pravzaprav oni. Ker so se kolone že začele, Jankoviču ne ostane drugega, kot da odide iz Mercatorja. Le tako lahko še uresniči svojo samozavestno napoved, da bo odšel takrat, ko bo sam hotel. **Aleš Kocjan**

h-umor

diktafon

“Rop preprečuje oškodovanje države.”

(Naslovnica sobotne izdaje Dela je povzdignila v oblake Antona Ropa kot novega Mesijca, ki bo rešil Slovenijo.)

“Moj mož misli, da ima novo soprogo.”

(Igralka Margarita Drozd čuti veliko spremembo, potem ko je v nekaj mesecih izgubila 30 kilogramov.)

“Z akademijo nimam nobenih odnosov, ne romantičnih ne nič. To mi je isto, kot če mi rečeš motokros.”

(Igralcu Matjažu Javšniku igralska akademija “dol viši”.)

“Jaz kot Iztok Podbregar ne bom predlagal nikakršnih zakonskih širitev posegov v človekove pravice, pa to možnost imam, če to ne bo nujno potrebno.”

(Direktor Sove Iztok Podbregar je kljub svojemu položaju usmiljen človek.)

“Kdaj vas bo morda zamikalo, da bi se ne hali truditi. A vedite, da do krajev, kamor se spleča iti, ni nobenih bližnjic.”

(Minister za šolstvo in šport Milan Zver je prvošolčkom zaželel srečno šolsko leto in jih pospremil čez cesto.)

“Do torka bomo gledali v nebo in upali, da bo Beno Udrih v Beogradu lahko igral.”

(Košarkarski funkcionar Tone Krump se v težkih trenutkih zanese na astrologijo.)

“Takoj po tekmi, še preznojen in moker, sem se na hitro srečal z njimi in jih prosil, če lahko počakajo dvajset minut, da se stuširam in preoblečem. Ko sem prišel ven, pa delavk in človeka, ki jih je vodil, kljub dogovoru ni bilo več.”

(Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič je na teniškem turnirju v Velenju imel težave z delavkami, ki niso mogle počakati dvajset minut.)

“Da ima Slovenija leto dni po vstopu v EU evropsko kmetijsko politiko, je nenadomestljiva zasluga SLS.”

(Janez Podobnik je na taboru SLS dal vedeti, kdo je v preteklosti najaktivnejše sooblikoval kmetijsko politiko v Sloveniji. Lanska nekajmesečna odsotnost SLS v Ropovi vladi ni povzročila večje škode.)

“Janez Janša je nekoč govoril o labodjem spevu. Danes niti labodov ni več.”

(Poslanica LDS Majda Širca pogrša stare dobre čase, ko je bilo še veliko perjadi.)

“Jaz mu vedno rečem Piranski zaliv, nika kršna Savudrijska vala! Ne pride v poštev!”
(Hrvaški zgodovinar Petar Strčić se upira hrvaškemu preimenovanju Piranskega zaliva, čeprav jih bo dobil po grbi od nacionalistov.)

“Ko sem pred dnevi vozil 30 kilometrov prehitro, me je ustavil policist in me nahrulil: ‘Kaj pa si vi mislite, če ste Alfi Nipič?’ Nič, zaradi vas si že ne bom spremenil imena in priimka, sem mu odgovoril.”

(Pevac Alfi Nipič se na cesti dobro znajde, tudi ko se sreča z možmi postave.)

“Zagovorniki zakona se norčujejo iz nas in volivce grobo zavajajo z lažno propagando, da je naš zakon v skladu z evropskimi standardi.”

(Matevž Krivic se pripravlja na nov “križarski pohod”).

“Kako bi Janša deloval na Mandelovem mestu? Odgovor: tako kot ravna Robert Mugabe. Temu se Janša hitro bliža.”

(Mate Dolenc primerja slovenskega premierja z nezaželenim zimbabvejskim diktatorjem.)

“Zdaj nam še kako manjka celjska točka z Norvežani, pa tiste z Belorusijo ...”

(Nogometni selektor Brane Oblak tarna za izgubljenimi priložnostmi.)

14. tabor SLS v Mozirju

Slovenska ljudska stranka je v nedeljo pripravila svoj 14. tabor, tokrat v Mozirskem gaju. Osrednji govornik na prireditvi je bil predsednik stranke in minister za okolje in prostor Janez Podobnik. V svojem govoru je poudaril prepričanost, da je stranka preseгла notranja nesoglasja, se poenotila in okrepila. Njegovo tezo naj bi potrjeval tudi množičen obisk tabora, saj se ga je udeležilo približno 7.000 članov in simpatizerjev stranke. Predsednik je v svojem nastopu povzel nekatere odločitve in spremembe vlade, dotaknil pa se je tudi aktualnih gospodarskih in političnih vprašanj. Podobnik je optimist glede obstoja vladne koalicije, saj je pred njo "še dolga in dobra prihodnost". Dotaknil se je vročih odnosov med Slovenijo in Hrvaško. SLS sicer podpira vstop Hrvaške v EU, vendar bo Slovenija odločno varovala svoje nacionalne interese. Država bo po njegovo

Po mnenju Janeza Podobnika je SLS preseгла notranja nesoglasja, da pa se tudi širi, po njegovo priča podatek, da je na taboru že kmalu zmanjkalo brezplačnih kranjskih klobas.

zanesljivo imata. Po mnenju predsednika stranke je ljudska stranka trden in zanesljiv člen koalicije in si bo v nadaljevanju mandata prizadevala za spremembe v davčni politiki do kmetov, ki naj bi bili kar trikrat obdavčeni. K dvigu rodnosti naj bi pripomogle tudi spremembe v družinski in stanovanjski politiki. Zbrane na taboru je še pozval, naj se udeležijo referendumu o RTV in glasujejo za novi zakon, ki bo prinesel transparentnejše delovanje javne televizije. G. D.

"vztrajala pri celovitosti Piranskega zaliva, ki je bil in bo ostal slovenski, pri prostem dostopu do odprtega morja, ki smo ga vedno imeli, in pravični rešitvi drugih mejnih vprašanj, tudi pri Hotizi". Podobnik je komentiral tudi ta čas najbolj vročo gospodarsko temo pri nas – prodajo državnih deležev v Mercatorju. Strinjaj se je, da sta KAD in SOD morda prepozno in preslabo javno pojasnila razloge za svoje ravnanje. Presodil je, da gre pri tem predvsem za odgovornost uprav obeh skladov, verjame pa, da argumente za sklenitev tega posla

modrosti tedna

"Politični vpliv (na RTV Slovenija, op. ur.) je bil zelo jasno izražen ne nazadnje tudi s tem, da so iz Sveta RTV izstopili štirje ugledni člani. Tudi ljudje, ki se ukvarjajo z mediji, so ugotavljali, da Svet RTV ni služil javnemu interesu. Mislim, da so to zadostni razlogi, ki potrjujejo, da je bila politika prisotna v močni meri."

(Minister za kulturo Vasko Simoniti)

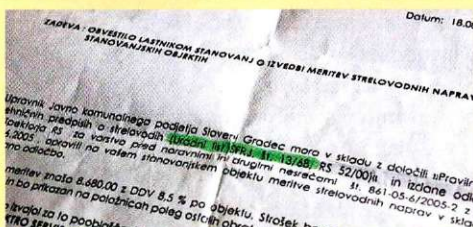

"In če odgovornim politikom ne sme biti vseeno, da se na policah pojavlja le enolična hrana s preveč holesterola, tako jim tudi ne sme biti vseeno, da se v osrednjih slovenskih dnevnikih pojavljajo pretežno enostranski komentarji, zavajajoča poročila in celo laži. Medijska avtonomnost in novinarska svoboda namreč nista in ne moreta biti izgovor za pravico do medijskega monopola in novinarske samovolje."

(Predsednik državnega zbora France Cukjati)

Jugoslovanska zakonodaja?

Številni bralci nas zadnje čase opozarjajo na po njihovo sporne določbe, ki se sklicujejo na jugoslovansko zakonodajo. Zadnji tak primer nam je posredoval bralec, ki je od Javnega komunalnega podjetja iz Slovenj Gradca prejel obvestilo o izvedbi meritev strelovodnih naprav. V obvestilu se je komunalno podjetje sklicevalo na pravilnik, objavljen leta 1968 v Uradnem listu SFRJ, kar bralca zelo moti. Verjame, da so predpisi in podzakonski akti, ki se sklicujejo na zakonodajo, sprejeto v nekdanji skupni državi, moteči za vsakega slovenskega državljan, ki je upravičeno ponosen na demokratično Slovenijo. Vendar je treba reči, da zadeva ni sporna, čeprav je neprijetna. Z nastankom nove države leta 1991 obstoječih zakonov

Še nekaj časa bomo morali potrpeti ob pogledu na določila, ki se sklicujejo na zakone iz SFRJ.

in predpisov, ki so natančno urejali najrazličnejša področja, pomembna za vsakdanje življenje, nismo avtomatično odpravili ali jih zamenjali čez noč, sicer bi zavladal popoln kaos. Seveda v Sloveniji velja slovenska zakonodaja in v letih samostojnosti je naš parlament sprejel veliko novih zakonov. Pri podrobnejših določilih pa je bila sprejeta odločitev, da se določila, ki so še uporabna, pustijo taka, kakršna so. Podrejena so sicer slovenskim zakonom, a izvirajo iz SFRJ. Sčasoma bodo tudi te zamenjali novejši akti, a bilo bi neracionalno, da bi vse napisali na novo, zanemarili pa temeljne probleme, ki jih v naši državi ne manjka. M. V.

Manjši prometni kaos?

Po začetnih težavah so parkomati nova pridobitev v središču prestolnice. Upajmo, da se bo z njihovim delovanjem zmanjšala prometna zmeda v njej.

Slovenska prestolnica je pridobila prvih 48 parkirnih avtomatov, s katerimi naj bi se izboljšala predvsem prometna ureditev v ožjem mestnem središču. Parkomati omogočajo sodobnejši način plačevanja za kratkotrajno parkiranje. Parkirna bo še vedno znašala 100 tolarjev za uro tako kot do sedaj, pomembna razlika je le v tem, da sedaj vozniku ne bo treba iskati prodajalca parkirnih listkov v okolici parkirnih con, temveč bo postopek plačevanja parkirnine avtomatiziran. Parkirni listki, ki so v uporabi sedaj, bodo predvidoma veljali do postavitve vseh parkomatov. Za sedaj so parkomati ob Tivolski, Slovenski in Aškerčevi cesti. Kasneje naj bi jih postavili tudi drugje v središču Ljubljane.

Glede na lokacijo, kjer ste pustili avtomobil, lahko parkirni listek kupite za eno ali dve uri. Avtomati sprejemajo bankovce za 50, 100 in 200 tolarjev, denarja pa ne vračajo, tako da je treba parkirnina poravnati v točnem znesku. V naslednjih dneh bo omogočeno tudi plačevanje s storitvijo Moneta (z mobilnim telefonom). Posel za dobavo parkomatov, ureditev nadzornega središča in triletno vzdrževanje je na razpisu kot najugodnejši ponudnik dobilo podjetje Siemens Slovenija. Skupna vrednost naložbe je 270 milijonov tolarjev, gradbena dela za postavitve pa znašajo 15,8 milijona tolarjev. Do konca prihodnjega leta načrtujejo postavitve vseh 150 parkomatov v središču Ljubljane. G. D.

Zadnja možnost?

Potem ko je bilo letošnje poletje na področju odnosov s Hrvaško pošteno "vroče", je prejšnji teden iz Zagreba prišla uradna ponudba za arbitražo, ki bi rešila mejno zagato v Istri. Seveda ne gre za prvo takšno ponudbo, saj so podobne pobude iz Hrvaške prihajale že v preteklosti, slovenska stran pa se nanje doslej ni odzvala. Kaže, da tudi tokrat ne bo odziva, kar je razumljivo, saj bi s tem Janša moral pritrčiti tistim, ki so njegove pogovore s Sanaderjem na Brionih označili za največji zunanje-politični neuspeh sedanje vlade.

Toda ali je mogoče pritrčiti tezi o Janševi polomiji v odnosih s Hrvaško? Ne nazadnje so takšen očitok izrekli tisti, ki so še pred petimi leti prijateljevali s hrvaškimi (ideološkimi) kolegi v ljubljanskem lutkovnem gledališču, pa se odnosi s sosedo kljub temu niso izboljšali. Če tokrat niso bili v ospredju Jorarov boj za južno mejo, sajenje lipa in Ropovo krizarjenje po Piranskem zalivu, pa so bili toliko bolj izpostavljeni ribiški incidenti, v katerih so slovenski ribiči praviloma potegnili krajši konec, kar je bilo pričakovano glede na pogoste grožnje (izrekal jih je predvsem podpredsednik

Zgodovinski argumenti govorijo

bujskih ribičev Danilo Latin), da bodo hrvaški ribiči prisiljeni zavarovati hrvaško morje in preprečiti izzivanja s slovenske strani.

Postavlja se tudi vprašanje, ali je slovenska razglasitev epikontinentalnega pasu, ki je izzvala toliko ostrih odzivov na Hrvaškem, najprimernejša opcija za uveljavitev slovenskih interesov. Dejstvo je namreč, da omenjena poteza ne bo rešila slovenskega problema z izhodom

na odprto morje niti razmejitve v Piranskem zalivu, ki ga je do osamosvojitve nadzorovala slovenska policija, zaradi česar hrvaških ribičev tedaj tam sploh ni bilo. Seveda ne smemo pozabiti na zgodovino določanja meje v Istri – zadnja mednarodna priznana meja v Istri je namreč tekla po reki Mirni (meja med cono B Svobodnega tržaškega

ozemlja in Jugoslavijo), občinska meja občine Piran pa je vedno potekala po sredini Savudrijskega polotoka in formalno nikoli ni bila spremenjena. Spričo omenjenih dejstev je razglasitev epikontinentalnega pasu bolj ali manj slab poskus doseči izhod na odprto morje v povsem neugodnih okoliščinah.

Glede na to, da zgodovinski argumenti govorijo Sloveniji v prid, bi bilo nespametno, če bi slovenska stran še naprej zavlačevala z arbitražo in po drugi strani dopuščala postopno zmanjševanje slovenskega ozemlja, saj se nam kaj hitro lahko zgodi, da bomo postali manjši, kot smo bili v Titovi Jugoslaviji. Tudi prostora za sklepanje kompromisov, kot je sporazum Drnovšek-Ra-

Sloveniji v prid, zato nam ni treba zavlačevati z arbitražo.

čan (ki dejansko priznava dokončno mejo na Dragonji, kjer je ne bi smelo biti), ni več. Res pa je, da bo morala Slovenija izkoristiti svoj položaj (članstvo v EU in Natu) in veliko lobirati, s čimer bo vsaj deloma nevtralizirala vpliv hrvaških strokovnjakov za pomorsko pravo, ki so s svojimi stališči dejansko že pridobili velik del evropske javnosti na svojo stran – v škodo Slovenije seveda.

Gašper Blažič

Vtorek opolnoči nas je doletela občutna podražitev cen tekočih goriv. Najbolje prodajani neosvinčeni 95-oktanski bencin se je podražil za 16,10 tolarja, na 254 tolarjev za liter. Neosvinčeni 98-oktanski bencin se je podražil še bolj. Za liter dizelskega goriva je po novem treba odšteti 8,20 tolarja več in stane 238,9 to-

larja, liter kurilnega olja pa stane zdaj 155,2 tolarja. Nove cene so posledica višjih cen nafte na svetovnih borzah, domači naftni trgovci pa cene naftnih derivatov oblikujejo vsakih 14 dni na podlagi vladne uredbe (sprejela jo je še prejšnja vlada), ki upošteva predvsem gibanje cen goriv na borzah in tečaj dolarja. Ker se je slednji v zadnjih dveh tednih znižal, so bile podražitve za toliko nižje. Doslej je večje podražitve vlada pogosto omilila, s tem da je znižala trošarine. Cena goriva je namreč sestavljena iz cene surovine, prodajne marže in davka državi, ki se imenuje trošarina. Z vstopom Slovenije v EZ je določena najnižja stopnja dav-

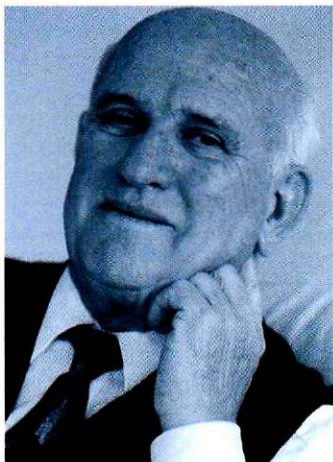
ka, kar pomeni, da zdajšnja vlada nima več možnosti, da bi ga še znižala. Ob vsem se poraja vprašanje, ali ne bi kazalo spremeniti modela, na podlagi katerega prodajalci goriv vsaka dva tedna oblikujejo cene. Metodologije so namreč lahko takšne in drugačne. Naslednje, kar bi bilo treba urediti, pa je višina trgovske marže. Četudi trgovci zatrjujejo, da so marže nizke in da "ko-

Podražitve

maž" pokrijejo stroške poslovanja, ostaja dejstvo, da imajo trgovci izredno visoke dobičke. Pa ne samo to, tudi znotraj trgovskih stroškov se najde balast. Na primer milijardni zneski za nikoli pojasnjene storitve, če nič drugega. Izgovor, da se ne da nič narediti, saj so davki predpisani, cene na borzah pa visoke, je slab. Po-

slovanje je vedno mogoče racionalizirati. Če že pri davkih ne moremo nič narediti, pa lahko naredimo marsikaj pri zniževanju stroškov. Tako prodajalci kot država, ki bo zaradi višjih osnovnih cen v državno blagajno prejela višje zneske davkov. Pametno bi bilo, da jih ne nameni za tekočo porabo, tako kot so delale vse vlade doslej, ampak ta znesek nameni za alternativne vire energije. Da bo nafte enkrat zmanjkalo, se nekateri že zavedajo. Motorji na drugačno vrsto pogona so v svetu že precej razviti. Poleg tega bi morali tudi pri ogrevanju počasi preiti ne okoljsko primernejša goriva. V državi, katere dve tretjini pokrivajo gozdovi, je kurjenje s tekočimi gorivi najmanj greh, če ne kaj drugega. Vladi si bo torej morala prizadevati za celovito urejanje tega področja. Informacija, da tolikšne podražitve na makroekonomske kazalce ne bodo bistveno vplivale, so namreč slaba tolažba. Za 'navadne' ljudi so to astronomske podražitve.

Vida Kocjan

Dr. Janez Jerovšek

Ozadje referendumoma o RTV

Ne smemo pozabiti, da smo pol stoletja živeli z miselnim vzorcem, da obstaja vodilna partija, ki več zna in je modrejša kot vsi drugi. Zato ta partija vodi vse druge, jih usmerja in kaže pravilno pot, ker samo ona pozna to pravilno pot. Ta vzorec mišljenja, za katerim so stale vse indoktrinacijske institucije od šolstva prek medijev do sodstva, se nam je zabil v naše glave tako močno, da smo ga sprejeli kot nekaj samoumevnega. Da se je ta vzorec uveljavil, so poskrbele tudi institucije raznovrstnega direktnega ali subtilnega prisiljevanja. Ker je po tem vzorcu nekdo pametnejši, kot so vsi drugi, temu pametnemu, ki se je samooklical za vodilnega, pripada trajna oblast. Po tem vzorcu narod ni zadosti ali pravilno izobražen, zato ga je treba voditi. Inteligenca je ta vzorec delil v pošteno in nepošteno. Volitve, na katerih se ne priznava nič drug kot vodilna partija, sicer obstajajo, vendar samo v funkciji dajanja legitimitete partiji.

Ta vzorec mišljenja ostaja skrit v LDS in SD kot dedičih vodilne partije. In res sta po tem vzorcu mišljenja vladali zadnjih osem let in svojo moč stalno krepili in širili na vsa področja javnega življenja. Zadnje državnozbornske volitve so ju zato skrajno presenetile, ker sta mislili, da vzorec mišljenja o njihovi vodilnosti ne velja samo v njihovih strankah, ampak je veljaven tudi pri večini državljanov kot stalna, petdesetletna matrica mišljenja.

Glede na poraz na volitvah bi se moral njihov vzorec mišljenja spremeniti, vendar se ni in so prepričani, da morajo še naprej vladati, čeprav so oblast na volitvah izgubili. Prepričani so, da ni nekaj narobe z njimi samimi, temveč je nekaj narobe z državljani, ki so to pot napačno volili. Zato je novo oblast treba vreči z oblasti, in ker so vsi dnevni mediji naši, nam mora to uspeli, saj nam je v primeru Bajuka to že enkrat uspelo.

Svet RTV Slovenija je politično naš, v njem imamo glasovalno večino, z njim obvladujemo RTV, zato je vsak poskus formiranja tega sveta mimo nas, brez naše vodilnosti nesprejemljiv. Kaj zato, če je ta svet sestavljen iz neke imaginarne civilne družbe socialistič-

nega delegiranja in ne na principu volitev? Ker smo kot vodilni, ki bolj vemo, kaj je v interesu naroda, kot pa to ve parlament, ki je povrh še v rokah opozicije, je naš koncept sicer eliten, vendar so elite najspodobnejše za vladanje. Vztrajati moramo pri tisti civilni družbi, ki nas je do sedaj v svetu RTV odlično predstavljala. Kaj zato, če v avstrijskem zakonu o ORF pojem civilna družba sploh ne obstaja? Kaj zato, če je nemško ustavno sodišče preprečilo formiranje svetov in uprav pri RTV iz civilne družbe z utemeljitvijo, da vladajoča stranka takšen svet hitro obvlada in je zato parlamentarnostrankarski sistem formiranja preglednejši in demokratičnejši? Kaj zato, da se omenjeni stranki zanimata za civilno družbo šele sedaj in ji pripisujeta pomen, ki ga v Sloveniji nikoli ni imela? Kaj zato, da so se dnevni mediji pod njihovim vplivom pred leti norčevali iz civilne družbe, kot je zapisalo Delo, da so civilne združbe sestavljene iz samih frustriranih neuspešnežev? To se vse pozabi ali ima za neresnično.

Naslednji vzorec je v tem, da je vrednostne sodbe o tem, da je zakon slab, da spada v 50. in 60. leta Jugoslavije, da je v nasprotju z razsveljenstvom, da je neevropski, da jemlje svobodo in avtonomnost novinarjem, treba toliko čas ponavljati, da jih državljani sprejmejo za resnične. Kaj zato, če take vrednostne sodbe mečejo v eter strokov-

prek različnih podsistemov in paradžavnih institucij, kamor spada tudi RTV Slovenija, so udarile volitve, na katerih so to oblast izgubili. Kako to izgubo in poraz ovrednotiti in kako se obnašati na podlagi novega ovrednotenja? Zgodilo se je tisto, kar se pogosto zgodi tistim, ki dolgo vladajo, to je, da ne znajo več presoditi meja, do katerih so segli. Namesto da bi poraz sprejeli in se iz raznih institucij oblasti umaknili v skladu s svojim volilnim izidom – kar je evropski parlamentarni način obnašanja –, se tepejo za vsako ped oblasti, ki jim legitimno ne pripada več. Obtožujejo vladno stran, da kadruje politično, da menja kadre v različnih dejavnostih, kot da tega ne bi smela in kot da tega oni niso počeli osem let, obtožuje vladno koalicijo za uvajanje totalitarizma, skozi svoje medije državljanom pripoveduje, da so ogroženi, da jih je popadel vsesplošen strah, da vlada demontira socialno državo, čeprav je povečala pokojnine, sproža referendume, ki jim je prej nasprotovala, in hoče na ta način vbrizgati v sistem čim več napetosti. To je tisti vzorec mišljenja, ki ga je partija vedno uporabljala, da je sistem ciklično deloval z veliko stopnjo napetosti. V teh napetostih se je najbolje znašla in z njimi povečala količino svoje moči.

Problem je ta, da v ta vzorec mišljenja spada prepričanje, da se na vo-

Glede na poraz na volitvah bi se moral njihov (LDS in SD) vzorec mišljenja spremeniti, vendar se ni in so prepričani, da morajo še naprej vladati, čeprav so oblast na volitvah izgubili. Prepričani so, da ni nekaj narobe z njimi samimi, temveč je nekaj narobe z državljani, ki so to pot napačno volili.

njaki za medije in jih ne dokažejo?

Vladna stran, ki je zakon napisala in je bil v državnem zboru sprejet, ima empirično potrditev, da je ta zakon evropski, da je bil napisan po zgledu avstrijskega zakona o RTV, in to lahko s primerjalno analizo posameznih členih dokaže.

V ta vzorec mišljenja, da je neki stranki, ki se ima za vodilno – čeprav se ideološko kardeljansko več ne razglašajo za tako –, usojeno stalno vladati, če ne neposredno, pa posredno

litvah lahko zmaga, samo če imaš v svojih rokah vse tiskane dnevne medije, predvsem pa radiotelevizijo. Ta vzorec se ob zadnjih volitvah ni potrdil, kajti izgubili so oblast, čeprav so bili na njihovi strani vsi dnevni mediji. Ker so prepričani, da so na teh volitvah naredili napako državljani, ne pa oni, bodo z referendumom še enkrat izmerili svojo moč v prepričanju, da jim bo to pot uspelo. Sicer pa je po njihovem mnenju treba sistem trajno držati v stanju napetosti.

Stranki LDS in SD, ki nasprotujeta novemu zakonu o RTV Slovenija, stavita na svoj uspeh pri referendumu na podlagi propagande. Prepričani sta, da je uspeh odvisen od tega, kdo ima prednosti v propagandi bodisi količinsko, ker imata najmočnejši vpliv na vse dnevne medije, bodisi kakovostno. Pomembno pa je ugotoviti, kakšni miselni vzorci se skrivajo za tem prepričanjem o uspehu.

Konec notarskega monopola

Vojna med pravosodnim ministrom Lovrom Šturmom in Notarsko zbornico Slovenije se je pretekli teden dodobra razplamtela, kratko pa bodo potegnili notarji, ki bodo morali znižati svoje notarske tarife.

Zgodba se je začela sredi letošnjega leta, ko je Lovro Šturm napovedal, da bo na vlado poslal predlog za znižanje notarskih tarif, ki so ta čas med najvišjimi v Evropi. Temu so se uprli notarji oziroma njihova krovna organizacija Notarska zbornica Slovenije, ki je napovedala, da predloga povišanja ne bo podprla, ker naj bi zniževanje tarif (v nekaterih primerih naj bi bilo tudi več kot 50-odstotno) ogrozilo rentabilnost nekaterih notarjev. Kot so dejali, naj bi notarji predvsem v manjših mestih že zdaj poslovali na meji rentabilnosti, z znižanjem tarif pa bi se jim lahko celo zgodilo, da bi svoje pisarne

zaprli. Da so takšne ocene močno pretirane in da notarji v Sloveniji nikakor niso ogrožena vrsta državnih uradnikov, se je pokazalo kmalu potem, ko je minister Šturm notarsko zbornico pozval, naj pripravi neke vrste solidarnostni program, po katerem bi notarji iz večjih mest del svojega dohodka od-

vajali notarjem na obrobju in podeželju. Notarska zbornica programa ni pripravila, za nameček pa lep del njenih članov ministru ni želel razkriti svojih prihodkov, po katerih bi ministrstvo ugotovilo, ali je položaj nekaterih notarjev res tako slab, kot zatrjujejo.

Glede na takšno razpoloženje in

upiranje, ko se je zbornica očitno odločila, da bo branila monopolni položaj svojih članov, predvsem pa visoke notarske tarife, seveda nihče ni pričakoval, da bi zbornica dala soglasje k Šturmovemu predlogu. To se je nato potrdilo na izredni seji zbornice pretekli teden. Na njej je za predlog glasovala le slaba četrtnina navzočih, za dodatno potrditev nestrinjanja z znižanjem tarif pa je teatralno poskrbela predsednica Notarske zbornice Slovenije Erika Braniselj, ko je odstopila s svojega položaja (dejala je, da odstopa zaradi želje, da Šturma opozori na vse slabši položaj notariata). No, vse to pa ni omajalo Šturmove namere, da predlog za znižanje tarif pošlje na vlado. To je storil pretekli teden, vlada pa naj bi ga predvidoma obravnavala ta teden. Če bo predlog sprejet, bo začel veljati 15 dni po objavi v uradnem listu, z njim pa si lahko državljeni obetamo cenejše notarske storitve. **A. K.**

Ministra za pravosodje Lovra Šturma od namere po povišanju tarif ni odvrnil niti odstop predsednice notarske zbornice Erike Braniselj.

Odpiranje ran zgodovine

Komisija za raziskavo in ureditev grobišč žrtev povojnih pobojev z območja Škofje Loke je pretekli teden v Bodovelski grapi blizu Škofje Loke izkopala okoli 25 trupel domobrancev, ki so jih domnevno leta 1945 tam pobile partizanske enote. Žrtve naj bi zdaj prekopali v novo skupno grobišče.

Kot nam je na prizorišču v četrtek, ko je potekal izkop, dejal predsednik omenjene komisije Janez Pintar, je komisija za prikrito grobišče izvedela že pred časom, ko so ji zanj povedali tamkajšnji ljudje. Lani je komisija z namenom, da bi se prepričala, ali je na tistem kraju res kakšno grobišče, izvedla poskusni odkop, pravilnost pričevanj pa se je potrdila že po nekaj minutah, ko je naletela na človeške kosti. Ker je po slovenski zakonodaji treba vsako takšno odkritje prijaviti policiji, so člani komisije o svoji najdbi najprej obvestili policijo, ta pa je kmalu zatem prišla na prizorišče in začela s preiskavo. Končana je bila sredi letošnjega leta, takoj nato pa je komisija dobila dovoljenje, da lahko žrtve pokoplje v skupno grobišče. Kot nam je dejal Pintar, so med odkopom odkrili 29 trupel,

ki naj bi po pričevanjih pripadala domobrancem večinoma s Črnega Vrha. Kot je bilo mogoče razbrati iz pričevanj domačinov, naj bi partizanske enote vseh 25 domobrancev s škofjelokeškega gradu, kjer so jih imeli zaprte, kmalu po koncu vojne pripeljale v bližino tovarne Termo. Tam naj bi jih najprej nekaj časa mučili in pretepali, nato pa naj bi jih po strmem bregu zvezane odpeljali nekaj sto metrov globoko v gozd in jih ubili. Ker sodnomoedicinski izvedenci med odkopom na okostjih niso našli sledi strel-

nih ran (domnevno naj bi bili našli le dve), nekateri predvidevajo, da so bile vse žrtve pobite s fizično silo ali predmeti, vendar bo odgovor na to vprašanje dala šele natančnejša preiskava.

Če bo natančnejša sodnomoedicinska preiskava ugotovila, na kakšen način so bile žrtve pobite, pa uradno najbrž nikoli ne bo znano, kdo so bili izvajalci poboja. Kot nam je v ponedeljek dejal kriminalistični inšpektor Generalne policijske uprave in vodja raziskave povojnih pobojev Peter Jamnik, je poli-

cija med preiskavo sicer dobila veliko podatkov o tem, kdo bi lahko bili pobiti, ni pa jim uspelo dobiti dovolj podatkov o tem, kdo je poboje izvršil. Na naše vprašanje, kako je to mogoče, saj je v tamkajšnji okolici kar nekaj ljudi, ki poznajo imena in priimke ljudi, ki naj bi bili

Pri prekopu so člani komisije našli 25 okostij domobrancev s Črnega Vrha.

neposredno navzoči pri poboju, Jamnik odgovarja, da je kazenskopravno relevanten dokaz za sprožitev kazenskega postopka eno, govorice, za katere ljudje velikokrat napačno mislijo, da zadostujejo za kakršne koli policijske in tožilske ukrepe proti osebam, ki se v govoricah pojavljajo, pa drugo. "Bodovlje so tako le eno od grobišč, pri katerih lahko na žalost ugotovimo, da naše delo ni bilo uspešno," pravi Jamnik. **A. K.**

V četrtek so v Bodovelski grapi blizu Škofje Loke odstrili še eno zaveso slovenske črne zgodovine, ki zajema predvsem obdobje po drugi svetovni vojni.

Premik z mrtve točke?

Nepričakovano ostrim odzivom Hrvaške na namero slovenske vlade po razglasitvi ekološke cone so v zadnjih dneh sledili čedalje glasnejši predlogi za arbitražo glede meje, saj naj bi bili obe strani že izčrpali vse možnosti za dogovor. V svojem nastopu v Bruslju konec prejšnjega meseca je hrvaška zunanja ministrica Kolinda Grabar Kitarović pred odborom za zunanje zadeve v evropskem parlamentu rjavela proti razglasitvi zaščitne ekološke cone s strani Slovenije, saj naj bi bilo to dejanje v nasprotju z mednarodnim pravom, ker naj bi cona ležala tik pred hrvaškim teritorialnim morjem, "približno do sredine hrvaškega polotoka Istra". Še najzanimivejše je, da v Zagrebu očitno bolje od nas vedo, kje ima Slovenija namen razglasiti zaščitno cono.

Usodna (ne)enotnost?

Hrvaški politiki pa je treba priznati enotnost v temeljnih vprašanjih, kakršno je meja na morju. Tako je Sanaderjeva vlada po posvetovanju z opozicijo dosegla dogovor glede predloga mednarodno zavezujoče arbitraže. "Zavezujoča" arbitraža predstavlja samo retorično akrobacijo, saj bi bila neobvezujoča tudi nesmiselna. Hkrati pa Zagreb s tem zbuja vtis, da ima močnejše argumente. Pri ponudbi arbitraže slovenskemu premierju Janezu Janši je hrvaški premier Ivo Sanader sicer poskušal zmanjšati agresivni pristop s poudarjanjem, da je več stvari, ki obe državi združuje, kot pa ločuje. Sanader arbitraže ni uradno ponudil, ker naj bi bila to dogovorna odločitev, dejansko pa gre za preizkus slovenskih reakcij. Slovenski premier Janša je na predlog odgovoril, da na načelno, a nekonkretno ponudbo ne more odgovoriti konkretno. Pri tem je poudaril, da je arbitraža že vsa leta na razpolago kot ena od rešitev. O tem pričajo tudi pogovori med Janšo in Sanaderjem novembra lani v Portorožu. Tedaj je Sanader možnost arbitraže označil kot izraz zrelosti obeh držav, Janša pa je dejal, da se nam morebitne arbitraže ni treba bati. Kljub temu je bilo v ospredju sodelovanje obeh vlad in vsaj navidezna pripravljenost na dialog, ki je pred nekaj meseci porodila brionsko deklaracijo. Žal se je pozneje izkazalo, da se je Hrvaška med tem za našim hrbtom dogovarjala z Rimom. Po eni strani lahko najnovejše odzive hrvaške vlade razumemo kot ofenzivo, s katero bi preprečili pojasnjevanje tajnih dogovorov, po drugi pa kot posledico pritiskov domače javnosti. Hrvaški spletni forumi, posvečeni razkritju celotnega besedila sporazuma med Drnovškom in Račanom v Večernjem listu (časopis ga označuje za "predajo Savudrije"), namreč kažejo slepo prepričanje v potrebo po obrambi vsake pedu hrvaške zemlje z lastno krvjo. Če je torej hrvaška politična in strokovna javnost enotna, deluje slovenska opozicija bistveno manj državotvorno. Tako strokovnjak LDS dr. Marko Pavliha v enem od slovenskih dnevnikov na vse pretege hvali sporazum Drnovšek-Račan, slovenski zunanji politiki pod novim vodstvom pa očita nedoslednost in neodločnost, saj naj bi se vlada ne znala pravočasno odzvati na poteze Hrvaške. Hkrati Pavliha hvali politiko prejšnje vlade, ki je znala spore reševati diplomatsko, ne da bi "iz rokava izvlekla ... zakonskega aduta" (mišljen je predlog zakona o zaščitni coni). Dokaz o neuspešnosti politike prejšnje vlade je vsem na očeh – spori so namreč ostali in se celo stopnjevali. Predsednik LDS Anton Rop je hrvaški predlog označil za neuspeh, "zlasti pa polom brionske izjave", in vnovič poudaril pomen sporazuma Drnovšek-Račan za prihodnjo arbitražo. Razglasitev ekološke cone (ki so jo podprli tudi v LDS) pa naj bi bil enostranski ukrep slovenske vlade, ki je pripomogel k zmanjšanju možnosti za dogovor. Take in podobne izjave vnašajo neenotnost in hkrati spodkopavajo položaj slovenske vlade v odnosu do Zagreba. Neenotnost slovenske politike so ne nazadnje zaznali tudi ljudje, ki so po javnomnenjskih raziskavah veliko manj prepričani v prav svoje države kot Hrvatje.

Arbitraža čimprej

Načinov, kako urediti arbitražo, je veliko, ena možnost je apelacija na sodišče za mednarodno pomorsko pravo v Hamburgu, ne moremo pa izključiti niti oblikovanja t. i. ad hoc komisije. Vendar je to vprašanje tehnično in za zdaj v drugem planu. Izredno stanje v Piranskem zalivu prav gotovo ne koristi nobeni strani, še najmanj pa slovenskim ribičem, ki si ne upajo več na morje. Ker poleg tega Hrvaška postopno uveljavlja politiko izvršenih dejstev, je verjetno le napočil čas, da se temu postavimo po robu. Arbitraža ne more biti posebej slaba za Slovenijo, saj tudi na papirju ne bi mogli izgubiti veliko več, kot so si Hrvatje že dejansko prilastili. V arbitraži, ki bi bila za obe strani obvezujoča, Slovenija zagotovo ne bi ostala brez pravnih in zgodovinskih argumentov. Pri tem pa ne smemo podcenjevati vrednosti brionske deklaracije, ki se sklicuje na stanje 25. junija 1991. Gre za pomembno dejstvo, še posebej v luči sporazuma Drnovšek-Račan, katerega škode za pogajalska izhodišča, čeprav ni bil ratificiran, ne bo mogoče popraviti.

Mitja Volčanšek

Premierja Janša in Sanader nista nikoli izključila možnosti arbitraže, vendar je nedavni hrvaški predlog znamenje zaostritev odnosov.

Ker Hrvaška uveljavlja politiko izvršenih dejstev, je verjetno napočil čas, da se temu postavimo po robu. Arbitraža ne more biti slaba za Slovenijo, saj na papirju ne bi mogli izgubiti veliko več, kot so si Hrvatje dejansko že prilastili.

V primežu starih sil

Čim bolj se bliža referendum o novem zakonu o RTV, tem agresivneje želijo predlagatelji referenduma dokazati, da bo doslej avtonomna in javna RTV zdrsnila pod politični nadzor.

V tedniku Demokracija smo že večkrat opozorili na spornost takšnih izjav in dvojna merila ljudi, ki take izjave dajejo. Čeprav je bil doslej izpostavljen predvsem predsednik sveta RTV in nekdanji predsednik združene liste Janez Kocijancič kot glavni simbol političnega prisvajanja RTV Slovenija s strani tranzicijske levice, ostaja v ozadju tudi nekaj manj znanih dejstev, ki dovolj zgovorno kažejo, da RTV Slovenija že do sedaj ni delovala avtonomno.

Politični novinarji

Pravzaprav ni presenetljivo, da se

očitki o politizaciji javne RTV (hkrati z njimi se pojavljajo tudi očitki o domnevnem vladnem prevzemu časopisne hiše Delo, ki je v svoji sobotni izdaji na naslovnici prikazalo Ropa kot rešitelja pred oškodovanjem državnega premoženja) pojavljajo s strani nekdanjih novinarjev. Takšen je primer evropske poslanke Mojce

Drčar Murko, nekdanje Delove dopisnice z Dunaja, ki je že pred svojo izvolitvijo za evropsko poslanko delovala politično, zato je njeno prizadevanje za politično neodvisnost javne RTV vprašljivo. Po njenem mnenju novi zakon v nekaterih bistvenih točkah ni v skladu z evropskimi standardi, kar naj bi bila v svo-

jih pismih potrdila Werner Rump-horst in Karol Jakubowicz. Drugi primer političnega novinarstva je Majda Širca, nekdanja novinarka in voditeljica TV-oddaje Povečava, ki sedaj nastopa izrazito politično. Tako je nedavno od direktorja radijskih programov Mihe Lamprehta dobila košarico, ko je pisno spraševala vod-

Zaradi politične preteklosti Janeza Kocijanciča je iz sveta RTV Slovenija izstopilo nekaj članov, med drugim pokojni Rudi Šeligo.

Zarka Petana, generalnega direktorja RTV v letih 1993 in 1994, je zaradi političnih spletk brez krivdnih razlogov svet RTV Slovenija kar dvakrat razrešil.

Nekdanja novinarka TV Slovenija Majda Širca je z vstopom v politiko razkrila svojo politično barvo, vendar je kritik zaradi tega doslej deležen samo poslanec in nekdanji novinar Miro Petek.

Pogovor z Jožetom Možino

“Stara elita se boji prepriha”

Ali ste v dosedanji novinarski karieri opazili politične pritiske na javno RTV?

Take pritiske sem sicer bolj čutil, kot opazil, in sicer nekajkrat. Lahko so prišli od zunaj ali pa so politično odvisni vodilni ljudje znotraj hiše kar sami vedeli, kaj jim je storiti. Vendar pritiski niso vsakodnevni pojav, vsaj pri formiranih novinarjih ne. Res pa je, da se v nekaterih ključnih trenutkih, povezanih bodisi z volitvami, političnim ali ideološkim prestižem, razgaljanjem napak politične ali finančne elite in podobno, dokaj pogosto pokažejo težnje po mehke, bolj previdnem poročanju, ko gre za tranzicijsko levico. Nevarnost je tudi, da bi bili novinarji brez zaledja in potisnjeni v avtocenzuro. V takih primerih politični pritiski sploh niso potrebni.

Vašo dokumentarno oddajo Zamolčani – moč preživetja so predvaljali šele po številnih protestih. Kdo je po vašem mnenju želel preprečiti predvajanje omenjene oddaje?

Mislím, da se je novinar Maga Igor Kršinar pri odgovoru na to vprašanje dokopal najdlje. Očitno je bil vpleten tudi predstavnik olimpijskega komiteja in predsednik sveta RTV Janez Kocijancič, saj je priznal, da se je po telefonu pogovarjal s programsko direktorico Mojco Menart. Pogovor se je sicer brzkone sukal okrog olimpijskih iger v Pekingu, kakšno pa sta morda rekla tudi o dokumentarcu v skrbi, da

Jože Možina,
novinar TV
Slovenija in
Jurčičev
nagrajenec

dolgi brki nekaterih vodilnih “naprednih” sil ne bi povsem upadli.

Opozicija in nekatere institucije civilne družbe menijo, da bo novi zakon o RTV Slovenija odprl vrata politiki, s čimer bo odpravljena avtonomija javnega zavoda RTV. Je mogoče temu mnenju pritrditi?

Tu je kar nekaj sprenevedanja. Temu težko verjamem, saj je politika, kot smo včasih videli in slišali, že za vrati in jih ni treba odpirati. Res pa je, da se politična elita, ki je 50 let skoraj brez napak prevladovala na TVS, kadrovala in rezala pogosto, boji, da se vrata ne bi še enkrat odprla in bi nastal močan preprih. Ali je strah upravičen, ne vem. Glede avtonomije pa – avtonomije novinarjem novi zakon ne more dati, še manj pa stari. Avtonomijo dajejo novinarju preplet osebnosti, poguma, urejen status in ugled novinarskega poklica, delovno okolje, ki zna to lastnost gojiti in nagraditi.

stvo RTV za mnenje o novem zakonu. Od nekdanjih novinarjev, ki so vstopili v politiko, bi lahko omenili še ljubljansko županjo Danico Simšič (SD) in poslanka Mira Petka (SDS). Zanimivo je, da je bil doslej samo Petek deležen ostrih besed, češ da je izkoristil fizični napad nase za politično kariero in tako kolegom novinarjem zabodel nož v hrbet.

Kocijancičeva “ulica”

V Demokraciji smo že poročali

Predsednika opozicijskih LDS in SD Tone Rop in Borut Pahor sta z dopisovanjem nehote dokazala, da sta njuni stranki imeli močan politični vpliv na RTV Slovenija.

li, da se je sicer uveljavljenemu (in slabo argumentiranemu) stališču, da bo novi zakon prinesel politizacijo RTV Slovenija, uprl Zavod za oživitvev civilne družbe, ki je opozoril na to, da v RTV že sedaj ne odloča vsa civilna družba, ampak tista, ki jo obvladujeta LDS in SD, svet RTV pa je predstavnik njunega interesa, kar sta v medsebojnem dopisovanju v polemiki glede referendumu priznala predsednika opozicijskih LDS in SD Tone Rop in Borut Pahor. Najvidnejša figura v kontekstu politizacije javne RTV je bil Janez Kocijancič, ki je od 1992

do 1997 predsedoval tedanji združeni listi, naslednici KPS, kmalu zatem pa je bil izvoljen v svet RTV kot predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije, kar ni nič nenavadnega spričo dejstva, da so športne organizacije že v času prejšnjega režima zastopali politični funkcionarji. Moralno bolj problematična pa je Kocijancičeva vloga v študentskih protestih leta 1968, ko je na deseti seji razširjenega centralnega komiteja razglasil, da se je “zgodila uli-

ca”, in pozval k ukrepom, o čemer obstaja videoposnetek. (V zvezi s tem dogodkom je Kocijanciča poskušal rehabilitirati Milan Kučan, češ da je bil Kocijancič po obračunu s Kavčičevo vlado leta 1972 odstranjen iz politike.) Čeprav morda ta dogodek nima zveze s sedanjo politizacijo javne RTV, pa je Kocijancič kot politična figura (čeprav ne edina) najbolj izpostavljen v svetu RTV, ki med drugimi kadruje urednike. Dejstvo je tudi, da so zaradi njegove vnovične izvolitve za predsednika sveta RTV iz omenjenega organa izstopili Milan Dekleva, Aleš Berger, Rosvita Pesek in pokojni Rudi Šeligo.

Sedmakov labodji spev

Druga izpostavljena politična figura v svetu RTV pa je Marjan Sedmak, nekdanji predsednik Društva novinarjev Slovenije (zanimivo je, da se je njegov naslednik Grega Repovž povsem umaknil iz javnosti). Kot dolgoletni član sveta RTV je najprej zastopal DNS, sedaj pa upokojenec, s čimer je dobil status nekakšnega stalnega člana sveta RTV. Njegovo ime je povezano s politično

gonjo proti Žarku Petanu, ki je bil generalni direktor RTV Slovenija v letih 1993 in 1994. Sedmak je tako leta 1993 v časniku Republika v pisnih bralcev pod imenom Andrej Petrin objavil sestavek, v katerem je med drugim zapisal: “Po zlomu komunizma je Žarko Petan postal oster protikomunistični borec, čeprav je bil prej vsa leta eden redkih redno zaposlenih režiserjev, čeprav je redno izdajal svoje knjige, režiral v tujini in celo o njegovi največji travmi – nacionalizaciji očetove kavarne v Mariboru – je bil še v času rdeče dikta-

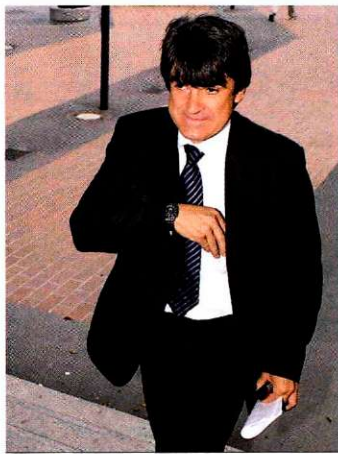
ture po njegovem scenariju posnet celovečerni film, s katerim je gospod Petan dobro zaslužil.” Leto dni kasneje je Sedmak v Republiki objavil še članek z naslovom “Mikrofon je vas” “Kritik režima, katerega protirežimske aforizme je citiral Stane Dolanc” in v njih ponovil odklonilno stališče do tedanjega direktorja RTV. Žarko Petan se je na omenjene spise odzval s pritožbo na častno radsodišče Društva novinarjev Slovenije, to pa je ugotovilo, da je Sedmak svoje teze utemeljeval z netočnimi in neresničnimi trditvami. Poleg tega je Sedmak ne- >>>

Novinar Marjan Sedmak je bil zaradi objave neresničnih podatkov o Žarku Petanu obsodjen na novinarskem častnem radsodišču.

Predsednik Zbora za republiko dr. Peter Jambreč je v petek, 9. septembra, predstavil najnovejšo številko revije Dignitas, hkrati pa povabil na javno tribuno v četrtek, 15. septembra, ob 19. uri v Šti-hovi dvorani Cankarjevega doma.

Poslanec LDS Tone Anderlič je politični nadzor nad RTV razkril z objavo sporne-ga SMS o tem, da je eden izmed uredni-kov TVS obljubil podporo Antonu Ropu.

» davno v eni izmed TV-oddaj o novem zakonu o RTV direktno nagovarjal gledalce, naj glasujejo proti zakonu. Novinarka na to ni reagirala, opozoril ga je šele dr. Bernard Nežmah.

Cenzura po slovensko

Sicer pa je primer Žarka Petana zelo poučen in veliko pove o tedanjih političnih pritiskih. Petan je svoj mandat generalnega direktorja začel leto dni pred izpolnitvijo pogojev za upokojitev, potem pa ga je svet RTV

razrešil iz nekrivdnih razlogov (pri tem sta protestno odstopila predsednik sveta dr. Maks Oblak in njegov namestnik dr. Goslar). Ustavno sodišče je omenjeno razrešitev razveljavilo, odločba pa je sedaj primer, ki ga uvajajo celo na ameriških univerzah. Po vnovičnem prihodu na RTV je svet RTV še v drugo razrešil Petana z izgovorom, da je izpolnil pogoje za upokojitev. Novi predsednik sveta RTV Vojko Stopar mu je tedaj ponudil, da bi ostal na delovnem mestu do konca tekočega leta, vendar je Žarko Petan ponudbo zavrnil.

Leta 2002 je Žarka Petana po telefonu poklical nekdanji direktor ORF v Gradcu dr. Günther Ziesel in ga povabil k sodelovanju pri oddaji Alpe-Adria. Intervju je v Ljubljani posnela avstrijska ekipa. Potem ko je bila oddaja že predvajana, se je dr. Ziesel znova oglasil v Ljubljani in Žarku Petanu izročil dve videokaseti. Na prvi je bil celoten intervju, na drugi pa cenzurirana različica, kot jo je zahtevalo uredništvo TVS. Zaradi takšnega posega v intervju je Žarko Petan protestiral pri generalnem direktorju RTV Aleksu Štakulu, njegovem pomočniku Borisu Bergantu in direktorici TV-programov Mojci Menart.

Prikrivanje notranjih problemov?

Politični vplivi na RTV pa se kažejo tudi skozi program. Znan je primer, ko so novinarji leta 2001 tako rekoč spodili s položaja tedanjega urednika informativnega programa Uroša Lipuščka zaradi poskusa cenzure podatkov o vladnem letalu

Dr. Matevž Tomšič, FDV: (De)politiziranost javne radiotelevizije

“Ko govorimo o razmerju javne radiotelevizije do politike in njenih akterjev, se je treba zavedati, da se tu politični vlogi in vplivu ni mogoče izogniti. Politika namreč v vsakem primeru določa pogoje delovanja javnih medijev.

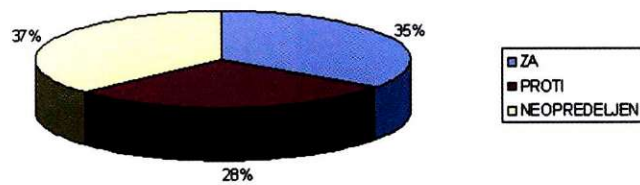
Ti za svoje delovanje potrebujejo zakonski okvir, ki ga lahko pripravijo in sprejmejo edino politične institucije, ne pa civilna družba ali javnost (njeni predstavniki lahko pri tem le bolj ali manj intenzivno sodelujejo). Poleg tega lahko politika izvaja svoj vpliv tudi na druge načine, npr. preko financiranja. To, k čemur velja težiti, torej ni toliko politična neodvisnost v smislu izločitve politike (to bi bilo utopično), ampak (politično) ravnovesje glede vpliva na delovanje javne radiotelevizije, kar pomeni, da se minimalizira možnost prevlade ene (vladajoče) politične opcije na njeno uredniško politiko.

Novi slovenski zakon o javni radioteleviziji ne vsebuje zadostnih enostranskih političnih nadzor nad javno RTV, saj je imenovanje članov programskega sveta v rokah parlamentarne večine. Ta ima tako možnost, da izbere predvsem ljudi, ki se ji zdijo politično primerne. Problematičen je bil tudi način priprave zakona, saj je le-ta nastal na hitro in v zaprtem krogu, zara-

di česar je nastal vtis o izključevanju javnosti in zainteresiranih akterjev. Vendar pa pomeni govorjenje o tem, da se sedaj začneja politizacija, velikansko sprevačanje dejstev. Dejansko novi zakon ne more prinesiti posebne politizacije RTV, saj je ta že sedaj precej spolitizirana, le da je ta politizacija potekala prikrito. Dosedanja “civilnodružbena” sestava sveta RTV je pomenila predvsem masko za politični vpliv do nedavnega vladajoče politične opcije, kar najjasneje simbolizira predsednik sveta, dolgoletni politik in nekdanji predsednik ene od tedaj vladajočih strank. Zato je absurdno trditi, da je do sedaj civilna družba sama upravljala z RTV. Organizacije, ki so smele imenovati svoje predstavnike v svet RTV, so bile prav tako arbitrarno izbrane s strani politike, kot bi bili ljudje, ki bi jih imenoval parlament.

Glavna prednost novega – v marsičem pomanjkljivega – zakona je v večji transparentnosti, saj bo jasno, kdo imenuje večino predstavnikov v organih odločanja, s tem pa bo razvidna tudi odgovornost za (ne)uspešno delovanje javnega zavoda. Vseeno pa bi bilo treba upoštevati nekatere predloge, ki so se pojavili v razpravah o novem zakonu, npr. tistega o potrebni dvetretjinski večini za imenovanje članov programskega sveta, ki bi otežila enostransko vsiljevanje s strani parlamentarne večine in bi silila politične akterje k izbiri širše sprejemljivih ljudi.”

Anketa o podpori novemu zakonu o RTV:

(kar nekoliko spominja na upor zoper direktorja češke RTV Jirzija Hodača). Med simptome političnega obvadovanja javne RTV lahko štejemo še poskus cenzure dokumentarca Zamolčani – moč preživetja in številna vplivanja na usmeritev informativnega programa, ki se sicer na-

giba k levi (med drugim razvpiti SMS, ki ga je lani prejel Tone Anderlič). Glede na navedena dejstva lahko rečemo, da je referendum bolj ali manj sredstvo, s katerim skuša opozicija prikriti notranje frakcijske boje, ta čas problematične zlasti v LDS, ki se pripravlja na kongres.

Gasper Blažič

ANKETA

Ali se strinjate z načinom prodaje delnic Mercatorja?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Kdo je kriv za negativen razplet zadeve Petek?

sodni sistem	51
policija	26
tožilstvo	11,7
ne vem	11,2

Glasovalo: 588

Krajše čakalne dobe

Po obljubah ministra za zdravje Andreja Bručana se obeta bistveno zmanjšanje čakalnih dob, ene poglavitnih slabosti našega zdravstvenega sistema.

To bo mogoče zaradi prerazporeditve 5,5 milijarde tolarjev predvidenega presežka Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letošnjem letu. Sredstva bi usmerili na področja, kjer so čakalne dobe najdaljše. Največ koristi bi tako imeli pacienti za najzahtevnejše preiskave, operacije na odprtem srcu in operacije golše, ki bi čakali povprečno do enega meseca. Štiri mesece naj bi znašala čakalna doba za operacijo kile in žolčnih kamnov, za operacijo sive mrežnice in operacijo na ožilju do šest mesecev, za operacijo nosu in grla pa bi pacienti čakali do osem mesecev. Ortopedske operacije bi zahtevale najdaljše čakanje – do 20 mesecev. V aneksu k Splošnemu dogovoru za pogodbeno leto 2005 je program za skrajšanje čakalnih dob tudi finančno ovrednoten in med drugim opredeljuje obveznosti izvajalcev, ki bodo morali mesečno poročati o realizaciji dodatnega programa. S tem bodo denar dobili tisti izvajalci, ki bodo dodeljena sredstva znali resnično izkoristiti za dosego omenjenih ciljev.

Erjavec odgovarjal na očitke

Odbor DZ za obrambo je prejšnji teden vzel pod drobnogled razmere na obrambnem ministrstvu (MORS).

Od ministra Karla Erjavca so odborniki zahtevali pojasnila o domnevnih sporih med zaposlenimi na MORS in domnevnih kadrovskih presežkih.

Problematične naj bi bile predvsem premestitve nekaterih strokovnjakov, pri čemer so se pred časom oglasili kar sami premeščenci. Med njimi je dr. Igor Kotnik Dvojmoč, vodja projektno enote za analizo in preučitev organiziranosti ministrstva, svojo premestitev na ministrstvo za zdravje razumel kot povezavo s svojim domnevnim rušenjem sedanjega ministra. Kotnik je Erjavcu v pismu očital, da je odstrelil izkušene podrejene, s tem pa odpravil neodvisne civilne strokovne potenciale, ki so opozarjali na pomanjkljivosti v Slovenski vojski. Tone Anderlič (LDS) je bil nad obtožbami resno zaskrbljen, saj strokovnjakov v Sloveniji ni na pretek, da bi jih lahko tako razporejali in diskreditirali. Erjavec pisma z obtožbami ni prejel, zato bo o obtožbah tekla beseda na naslednjem zasedanju odbora. Minister je predstavil poročilo o nerazporejenih kadrih, težavah s podaljševanjem pogodb pripadnikom SV, tožbah in ugovorih ter evidenci vojaških stanovanj.

Kadrovska neskladja, ki so se kopčila v zadnjih 10 do 15 letih, poskušajo po Erjavčevih besedah čim prej odpraviti, kar je tudi eden najpomembnejših pogojev za uresničevanje ciljev in programov ministrstva.

Splošna ugotovitev ministra kot tudi načelnika generalštaba SV Ladislava Lipiča je, da se stvari na mi-

nistrstvu počasi, a vendarle premikajo na bolje, tudi v okviru projekta profesionalizacije Slovenske vojske.

Razširjeno zastopstvo

Odbor DZ za notranjo politiko je za obravnavo na plenarnem zasedanju državnega zbora pripravil vladno novelo zakona o državni upravi. Osrednja novost novele je možnost, da vlado v DZ lahko zastopajo tudi direktorji posameznih direktorats. Ta točka je razburila pripadnike opozicije, zakonodajno-pravna služba DZ pa je opozorila, da določilo ni v skladu s poslovníkom DZ. V zakonodajno-pravni službi so zato poudarili primernost spremembe poslovníka.

Opozicija in vladna stranka upokojencev sta nasprotovali določilo, ki bi po njunem mnenju degradiralo vlogo parlamenta. Problematičen naj bi bil položaj direktorjev direktorats, saj ta ni političen, odnos med vlado in DZ pa je predvsem političen. Bojazni, da ministrov sploh ne bo več v parlamentu, je minister za javno upravo Gregor Virant takoj razblinil, saj je spomnil, da bo šlo le za izjemo.

Poleg tega bo novela ustrezneje uredila uporabo italijanščine in madžarščine kot uradnih jezikov v poslovanju uprave na dvojezičnih območjih, ureja pa tudi delovanje osrednje informacijsko-komunikacijske infrastrukture in možnost upravljanja hitrega komunikacijskega omrežja javne uprave. Inspekcija, ki jo novela predvideva, bi zagotovila tudi učinkovit nadzor

nad izvajanjem pravil o prijaznem in učinkovitem poslovanju.

Za razvoj občin

Odbor za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je podprl novelo zakona o financiranju občin. Slednjo bo DZ predvidoma po skrajšanem postopku obravnaval na septembrskem plenarnem zasedanju. Občinam naj bi po novem omogočili zadolževanje do 20 in ne več 10 odstotkov realiziranih prihodkov za investicije, sofinanciranje iz sredstev skladov EU, ter investicije na področju osnovnega šolstva in javne infrastrukture za ravnanje z odpadnimi vodami. Predlog je po besedah ministra za lokalno samoupravo Ivana Žagarja lečasna rešitev, saj name-rava vlada pripraviti nov sistemski zakon na tem področju. Na krajši rok pa bi novela omogočila večjo učinkovitost pri črpanju evropskih sredstev, racionalizirala dajanje soglasij občinam s strani finančnega ministrstva in povečala preglednost pri zadolževanju občin. Vladni predlog določa tudi dodatna sredstva občinam iz državnega proračuna, namenjena sofinanciranju investicij na področju regionalnih razvojnih programov in izvajanja evropske kohezijske politike na lokalni ravni, za kar bi vlada v državnem proračunu zagotovila nekaj več kot šest milijard tolarjev. Občine bodo v skladu s sprejetim predlogom lahko začele z investicijo na podlagi sklepa ministrstva, v katerega bo investicija spadala, prej pa bo to ministrstvo moralo pridobiti soglasje finančnega ministrstva.

Mitja Volčanšek

2. del

S poligrafom proti korupciji?

V prejšnji številki smo opisali nekaj afer, v katere je bil v zadnjih letih posredno ali neposredno vpleten predsednik protikorupcijske komisije Drago Kos, tokrat pa jih predstavljamo še nekaj.

Ko se je Kos leta 1999 zaradi afe-re Vič-Holmec in nezakonite pridobitve izpisov klicev z mobilnega telefona novinarja RTV Tomaža Ranca moral posloviti kot namestnik direktorja Uprave kriminalistične službe,

bi se po pogodbi, ki jo je imel z notranjim ministrstvom, moral izseliti iz službenega stanovanja, vendar tega ni storil. Nasprotno, z izselitvijo iz stanovanja je zavlačeval vse do jeseni leta 2001 (vmes naj bi la v stanovanju namesto njega živila njegova hčerka), ko se je po dveh letih stalnih pozivov policije, naj stanovanje vendarle izprazni, le odzval in se iz njega izselil. Kot je pojasnjeval pozneje, ko je zadeva prišla v javnost, se iz stanovanja ni izselil zato, ker je bilo v pogodbi zapisano, da mora stanovanje izročiti policiji najpozneje 30 dni po tem, ko

mu preneha delovno razmerje na ministrstvu za notranje zadeve (na tem ministrstvu je bil Kos zaposlen do leta 2001), kar pa se je zdelo precej nepričljivo. V pogodbi s policijo oziroma ministrstvom je bilo namreč poleg določbe, da mora stanovanje izprazniti v 30 dneh po poteku delovnega razmerja na ministrstvu, tudi jasno zapisano, da mu stanovanje pripada le za čas, ko dela na Upravi kriminalistične službe, Kos pa je stanovanje zasedal tudi v času, ko je postal vršilec dolžnosti direktorja v službi za evropske zadeve in mednarodno so-

delovanje pri ministrstvu za zunanje zadeve, in torej ni bil več v službi na ministrstvu za notranje zadeve.

Domnevne grožnje s poligrafom

Čeprav je po mnenju mnogih Kos stanovanje ministrstva dve leti zasedal neupravičeno in imel na vesti lepo število najrazličnejših afer, takratne oblasti, predvsem LDS, to ni motilo, da ga ne bi imenovala na pomembne funkcije v državni upravi. Tako je leta 2001 najprej postal vršilec dolžnosti direktorja službe za evropske zadeve in mednarodno so-

Koper, ki je nastalo v uradu za preprečevanje korupcije, v njem pa je zapisano, naj bi bilo vodstvo Luke Koper (vodil jo je Bruno Korelič) oškodovalo družbeno lastnino v višini, ki naj bi presegala višino oškodovanj družbenega premoženja v Zavarovalnici Triglav in BTC. Slednje naj bi bilo vodstvo storilo s tem, ko je državi plačevalo premalo dajatev, z razliko, ki mu je pri tem ostala, pa sta si uprava in nadzorni svet kupovala delnice Luke. Na ta način naj bi uprava oziroma mali delničarji na račun državnega denarja počasi postajali čedalje večji lastniki Luke, država pa bi bila počasi iz nje izrinjena. Čeprav so bile obtožbe, ki jih je zapisal Penkov urad, dokaj resne in jih vodstvo Luke niti ni poskušalo zanikati, Kos ugotovitev v poročilu ni poskušal dodatno problematizirati, kar bi kot človek, ki se bojuje proti korupciji, vsekakor moral storiti, pač pa naj bi bil po naših podatkih zaposlenim na komisiji celo zagrozil, da bo s poligrafskim testom ugotovil, kdo izmed njih je te podatke posredoval javnosti. Kaj je tako zmotilo Kosa, ni znano, posebej ker vemo, da ima javnost pravico izvedeti za vsa morebitna oškodovanja družbene lastnine, poznavalci pa pravijo, da ga je zmotilo predvsem to, da je v javnost prišlo poročilo, ki je neposredno bremenilo enega od levih direktorjev.

Zloraba pooblastil?

delovanje na ministrstvu za zunanje zadeve, leto pozneje za državnega sekretarja v uradu za preprečevanje korupcije, ki ga je vodil Boštjan Penko, leta 2004 pa ga je vlada kljub protestom opozicije in novinarjev RTV imenovala še za predsednika komisije za preprečevanje korupcije. (Opozicija je menila, da Kos pri svojem delu zaradi svoje politične preteklosti ne bo nepristranski, novinarji pa, da zaradi nezakonitosti v zvezi s Tomažem Rancem nikakor ni primeren za vodenje takšne komisije.) Kako prav so imeli v opoziciji, ko so opozarjali na Kosovo "objektivnost", se je pokazalo, ko je komisija začela delovati. V začetku letošnjega leta se je v javnosti pojavilo poročilo o dogajanju v Luki

Če to drži, imajo prav tisti, ki so menili, da Kos pri svojem delu ne bo objektivni in da bi svojo funkcijo utegnil izkoriščati za politične namene. Da slednje ni daleč od resnice, posredno potrjuje nedavni primer obrambnega ministra Karla Erjavca. Kot je na tiskovni konferenci konec avgusta dejal Kos, je njegova komisija raziskovala primer Erjavčevega domnevno nezakonitega prestopa državne meje in pri tem ugotovila, da je Erjavec pri prestopu meje skupaj z ženo in varnostnikom letališko ploščad zapustil zunaj območja mejnega prehoda in da mejna kontrola ni bila opravljena. S tem naj bi bil po ugotovitvah Kosove komisije Erjavec kršil določbe zakona o nadzoru državne meje, kar pomeni, da bi mo-

rala policija kot pristojni prekrškovni organ ministrstva izvesti postopek o prekršku. Dejstvo pa je, da Kosova komisija po zakonu o preprečevanju korupcije nima pristojnosti, da bi preiskovala konkretne primere korupcije (posebej ne prekrškov, ki po zakonu niti ne spadajo v korupcijo, kar je na isti tiskovni konferenci priznal tudi Kos), še manjše pa so njene pristojnosti za komentiranje posameznih primerov. Kot pravi zakon o preprečevanju korupcije, ki je zakonska podlaga Kosove komisije, ima komisija tri sklope nalog in pristojnosti: sistemsko-analitične, koordinativne in svetovalno-izobraževalne naloge. Pri tem med sistemsko-analitične naloge komisije sodijo priprava resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji, skrb za njeno uresničevanje, spremljanje in analiziranje statističnih podatkov o stanju korupcije v Sloveniji, sodelovanje komisije s pristojnimi državnimi organi pri pripravi in usklajevanju predpisov s področja preprečevanja korupcije, spremljanje uresničevanja teh predpisov ter dajanje pobud za njihove spremembe in dopolnitve. Med koordinativnimi nalogami komisije so sodelovanje s podobnimi organi drugih držav, opozarjanje pristojnih organov v Sloveniji na uresničevanje obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih aktov s področja preprečevanja korupcije, in sodelovanje z znanstvenimi, strokovnimi, medijskimi in drugimi nevladnimi organizacijami na področju ko-

rupcije. Med svetovalno-izobraževalnimi nalogami komisije pa so sodelovanje in svetovanje pri pripravi izhodišč za kodekse etike ravnanja v javnem in zasebnem sektorju, dajanje načelnih mnenj in pojasnil o danih in drugih vprašanih, povezanih z vsebino zakona, svetovanje in izobraževanje pri odpravljanju vzrokov za korupcijo v javnem in zasebnem sektorju ter objava strokovne literature. Natančen pregled vseh zakonsko določenih pristojnosti, ki jih ima komisija, torej kaže, da Kos niti za preiskovanje posameznih primerov korupcije niti za komentiranje nima zakonskih pristojnosti, iz česar je razvidno, da je v Erjavčevem primeru močno prekoračil svoja pooblastila (za politične potrebe?).

Kosovi prihodki od posojanja denarja

Kos, ki je po temeljni izobrazbi pravnik, se ne spozna samo na zadeve, povezane s kriminalom in korupcijo, ampak je, kot kaže, tudi zelo podjeten mož. Na to kažejo podatki o njegovem premoženju, ki jih je kot državni funkcionar moral prijaviti svoji komisiji. Pri podatkih o nepremičninah je napisal, da je lastnik polovice stanovanjske hiše v Domžalah v izmeri 250 kvadratnih metrov, ki je bila zgrajena leta 2003. Poleg tega ima 284 delnic Trdnjave Holding, povezan pa je tudi s podjetjem R.U.R., d. o. o, Pijava Gorica 25a, Škofljica in z Društvom Ključ. Pri slednjem je zanimivo, da je v podatkih namesto

Kos za raziskovanje in komentiranje domnevno nezakonitega prestopa meje obrambnega ministra Karla Erjavca nima zakonskih pristojnosti, kljub temu pa si je to privoščil.

Prvi je na društvo Ključ in Kosovo povezanost z njim opozoril poslanec SDS Jože Tanko.

Dejstvo, da je poročilo nekdanjega urada za preprečevanje korupcije o Luki Koper prišlo v javnost, naj bi bilo Kosa tako razburilo, da je uslužbencem grozil s poligrafskim testom.

Iz poslovanja družbe R.U.R. je razvidno, da ima Kos to družbo za to, da prek nje posoja denar.

Kos je po mnenju mnogih dve leti neupravičeno zasedal stanovanje, ki ga je dobil za čas, ko je delal v Upravi kriminalistične službe.

naslova društva navedel le poštni predal v Ljubljani. Šli smo po sledi Kosovih prijavljenih podatkov in ugotovili, da je Kos lastnik podjetja R.U.R. na Prijateljevi ulici v Ljubljani. Dejavnost družbe je podjetništvo in poslovno svetovanje. Družba je bila ustanovljena leta 2000, letno pa je imela v povprečju le 168 tisoč tolarjev celotnega prihodka. Iz bilančnih podatkov je razvidno, da je imela družba konec leta 2004 za 2.568 tisoč tolarjev kratkoročnih finančnih naložb, prihodek pa so izključno finančni prihodki. Drago Kos torej prek družbe nekomu posodi denar, ta pa mu za to vrednost plača obresti. Isto je bilo tudi v preteklih letih, kar pomeni, da ima Drago Kos družbo R.U.R. samo za to, da prek nje posoja denar.

Kos zatajil celo ženo

V podatkih je Kos navedel tudi Društvo Ključ, ki ima sedež v Ljubljani na Cesti Andreja Bitenca 68. Ime Ključ je drugo ime za Center za boj proti trgovini z ljudmi. Društvo je bilo ustanovljeno decembra 2001, v njem pa so trije zaposleni. Predsednica, kakor se sama imenuje, sicer pa direktorica je Katjuša Kodele Kos. Društvo je imelo leta 2003 28 milijonov tolarjev celotnega prihodka (leto prej le 12 milijonov), od tega 4 milijone od prodaje, preostalo pa so donacije in državne pomoči. Ob vsem tem so po podatkih iz baze Ipis leta 2003 poslovali z 8 milijoni tolarjev izgube. Kakšno je bilo poslovanje društva v letu 2004, ne vemo, saj podatki o tem še niso javno objavljeni. Zanimivo je to, da je Katjuša Kodele Kos žena Draga Kosa, ta pa vztrajno zatrjuje, da je njegova zunajzakonska partnerica. Ko smo o tem

vprašali Kodele-Kosovo, nam ni bila pripravljena odgovoriti. Ali je zunajzakonska ali zakonska partnerica, je seveda pomembno s stališča zakona o protikorupcijski komisiji. V njem je namreč izrecno uporabljen termin "družinski član".

Po istem zakonu različna mnenja

Protikorupcijski zakon določa nekatere omejitve pri poslovanju posameznikov z državnimi subjekti in obratno. Tako 28. člen zakona določa, da naročniki, ki poslujejo po predpisih o javnih naročilih, ne smejo poslovati s poslovnimi subjekti, v katerih je funkcionar oziroma njegov družinski član posredno ali neposredno vpleten oziroma kakor koli z njimi povezan. Nad povezavami ustanov in posameznikov s temi ustanovami pa mora po zakonu bedeti komisija za preprečevanje korupcije, ki jo vodi Kos. Ta je v preteklih letih izdala več mnenj, zanimivo pa je, da so bila ta različna. V načelno mnenje številka 1, ki ga je komisija izdala 13. oktobra 2004, vlogo za to pa je dala Skupina KAOS, d. o. o. (gre za 60. kanal Ljubljanskega kabla), je komisija pod Kosovim vodstvom za-

pisala: "Ker je solastnik gospodarske družbe tudi družinski član (zakonski partner) funkcionarke, ta družba ni upravičena do državne pomoči." In še: "Zakonska norma preprečuje nasprotje interesov med zasebnim in javnim interesom, do katerega lahko pride pri poslovanju poslovnega subjekta z državo, kolikor je funkcionar v kapitalski ali osebni povezavi s poslovnim subjektom." Povsem drugačno pa je bilo načelno mnenje številka 24. To je Kosova komisija sprejela 8. avgusta 2005. Zanj je zaprosilo Društvo Ključ, v katerem je vodilna delavka Kosova žena Katjuša Kodele Kos. V mnenju člani protikorupcijske komisije ugotavljajo, da to društvo lahko pridobiva proračunska sredstva. Ob tem posredno navajajo, da tudi zato, ker se to društvo (in podobna) ne ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev. Spomnimo, da je tretjina prihodkov Društva Ključ leta 2002 izviral iz drugih virov, ne samo iz državnih pomoči. Mnenji v primeru podjetja Kaos iz Ljubljane in primeru Društva Ključ si nasprotujeta. Obe se sklicujeta na 28. člen protikorupcijskega zakona, ta zakon pa ne loči med društvom in

gospodarsko družbo. Določa le omejitve za "poslovne subjekte" in uporablja termin "družinski člani".

Pravila spremenjena kar v spalnici

Zakaj je prišlo do različnih mnenj, smo vprašali tudi Draga Kosa. Odgovoril nam je, da je bilo načelno mnenje št. 24 z dne 8. 8. 2005 izdano na podlagi posebnega vprašanja Društva KLJUČ, v tem času pa tudi načelno mnenje št. 1 ni veljalo več. Komisija ga je namreč spremenila z načelnim mnenjem št. 18 z dne 24. 5. 2005. Po Kosovih trditvah naj bi mnenje številka 18 uskladila z besedilom 15. točke 3. člena zakona o javnih financah, ki je v veljavi že od leta 1999. Sprememba naj bi bila torej podlaga za izdajo mnenja za Društvo Ključ o tem, ali lahko pridobi proračunski denar. To dejanje pa ima napako. Drago Kos je vedel za to, da Društvo Ključ po 28. členu protikorupcijskega zakona ne more pridobiti državnega denarja, ker ga vodi njegova žena. Zato je komisija preprosto spremenila pravila in Društvo Ključ izdala pozitivno mnenje. Kos ob tem zatrjuje, da so z načelnim mnenjem številka 18 (tako se imenujejo sklepi komisije) stvari " naredili le bolj pregledne", in dodaja, da bi težko govorili o nekonsistentnosti dveh načelnih mnenj, kakor menimo mi. "V pravu pa tudi velja pravilo, da poznejše pravilo derogira prejšnje, tako da tudi glede veljavnosti posameznega načelnega mnenja ni nobenega dvoma," meni Kos. Izgovori in dejanja so seveda preveč prozorni, da bi lahko temu nasedli. Domnevamo lahko, da je protikorupcijska komisija pravila spremenila zato, da je lahko Društvo Ključ dobilo državni denar. Vse to seveda poraja sum, da sta se Kosova o tem dogovorila kar doma v spalnici.

Se Kosova komisija s primerom Karla Erjavca spreminja v to, kar so nekateri napovedovali že ob novici, da bo njen predsednik postal Kos, namreč organ, ki bo služil političnim interesom in potrebam levice?

Rudi Veršnik, poslanec SDS

“Komisija za preprečevanje korupcije

je v mojih očeh tisti organ, ki mu brez-pogojno zaupam, da bo odgovorno, nepristransko, preudarno izpolnjeval naloge, ki jih predpisuje zakon in pravilnik, zato je zelo pomembno, kdo jo vodi. Prepričan sem, da tako kompromitirana oseba, kot je Drago Kos, ni primera za vodenje te komisije. Vodja komisije za preprečevanje korupcije mora biti ugledna, nekonfliktna, preudarna in nekompromitirana oseba, s polnim zaupanjem javnosti. Drago Kos je zaradi svojih nepremišljenih, velikokrat spornih in tudi nezakonitih dejanj v preteklosti izgubil vso kredibilnost.”

Kos vsekakor povezan z Društvom Ključ

Četudi je Kos ves čas zatrjeval, da ni povezan z Društvom Ključ, pa so ga izdali podatki, ki jih je sam objavil na spletni strani. Na vprašanje, zakaj je v obrazcu o premoženjskem stanju navedel Društvo Ključ, če ni povezan z njim, nam je odvrnil, da je spoštoval “drugi in tretji odstavek 28. člena Zakona o preprečevanju korupcije. Komisija za preprečevanje korupcije pa je naročnik, ki posluje po predpisih o javnih naročilih, moja zunajzakonska partnerka je član poslovnega organa Društva KLJUČ, sam pa sem tudi organ upravljanja komisije za preprečevanje korupcije”. Ker iz nekaterih člankov, objavljenih v preteklih letih, izhaja, da je Drago Kos sodeloval z Društvom Ključ (nekateri so ga predstavljali kot člana poslovnega ali nadzornega organa društva), smo o tem povprašali tudi Kosa. V odgovoru je zapisal: “Nisem bil in nisem član poslovnega ali nadzornega organa Društva Ključ.” Zatrnil je še, da Društva Ključ ni nikoli zastopal in od njega še nikoli ni prejel nobenega honorarja in ne povračila stroškov.

Žena Kosa posredno demantira

Stvari smo seveda preverili tudi v društvu. Katjuša Kodele Kos nam je zadržala, da je “Drago Kos član-prostovoljec Društva Ključ. Deluje v t. i. pravniški sekciji, kar pomeni, da z drugimi kolegi-prostovoljci pravniški pripravljajo pravniška mnenja. Uradno je Društvo Ključ zastopal v pogajanjih za podpis sporazuma o sodelovanju na področju zagotavljanja pomoči žrtvam trgovine z ljud-

mi med Vrhovnim državnim tožilstvom in Ključem, ter GPU in Ključem.” Ker smo Kosovi predstavili tudi nekatere članke (objavljamo jih v okvirju), je ta dejala, “da lahko naši prostovoljci svobodno izražajo svoje mnenje, njihova dolžnost pa je, da morajo varovati ugled Društva Ključ. Prav tako naše strokovno usposobljene prostovoljce nekatere druge nevladne organizacije včasih povabijo na posvet preko Društva Ključ. Tako je bilo tudi v primeru društva SOS, ki ga navajate, in Drago Kos je tam predstavljal sebe, svoje znanje in društvo Ključ”. Katjuša Kodele Kos je še dodala, da Drago Kos od društva nikoli ni prejel nobenega denarja. To je seveda težko ugotoviti. Če društvo vodi žena, so prihodki moža realno težko dokazljivi. Saj vsi poznamo poti, kako se denar nakazuje na račun drugega!

Za konec

Tudi nekatere druge Kosove trditve so na trhljih temeljih. Pravniki, ki smo jih spraševali o Kosovem mnenju, zatrjujejo, da je Drago Kos funkcionar, zato bi moral spoštovati 5. člen 4. odstavka protikorupcijskega zakona. Pravniško to pomeni, da ni “član organa upravljanja”, kot se sam predstavlja, ampak funkcionar. Vendar je to za laike že pretežka tema. LDS je v preteklosti zakone pisala in sprejemala tako, da je bilo v njih veliko lukenj. Blizje pa so nam Kosove izjave o tem, da Društva Ključ nikoli ni zastopal. Že iz novinarskih prispevkov v preteklem letu vidimo, da to ne drži. Kako že pravijo? Tisti, ki zataji svojo ženo, je pripravljen storiti tudi kaj drugega.

Aleš Kocjan, Vida Kocjan

Načelno mnenje št. 1, 13. 10. 2004

Pod pojmom državne pomoči po ZPKor Komisija v prvi vrsti razume državne pomoči, opredeljene v Zakonu o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99), ki pravi, da so državne pomoči izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu tako zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev. Poleg navedene definicije pa komisija za preprečevanje korupcije razume kot državne pomoči tudi vse druge oblike pomoči, ki jo država oziroma njeni organi dajejo zasebnemu sektorju, kot so krediti, poročstva, transformacija terjatev v lastniške deleže ipd., ne glede na namen dane pomoči in cilje, ki jih pri tem država zasleduje.

V načelnem mnenju številka 1 z dne 13. 10. 2004 je Drago Kos zapisal, da družba Kaos ni upravičena do državne pomoči, saj naj bi šlo do nasprotja interesov.

Načelno mnenje št. 18, 24. 5. 2005

Načelno mnenje št.1 z dne 13. 10. 2004 se spremeni tako, da se glasi: Državne pomoči so izdatki in zmanjšani prejemki države oziroma občine, ki pomenijo korist za prejemnika pomoči in mu zagotavljajo prednost pred konkurenti in so namenjeni za financiranje in sofinanciranje programov v institucionalnih enotah, ki se ukvarjajo s tržno proizvodnjo blaga in storitev.

V načelnem mnenju številka 18, ki je bilo izdano 24. maja 2005, je Drago Kos spremenil pravila. Mimogrede, nam je zatrdil, da je bilo to mnenje izdano aprila.

Načelno mnenje št. 24, 8. 8. 2005

Društva, humanitarne organizacije in drugi poslovni subjekti iz 28. člena ZPKor, ki se ukvarjajo z netržno proizvodnjo blaga in storitev, lahko pridobivajo proračunska sredstva za financiranje programov v okviru svoje dejavnosti. Sredstva državnega ali občinskih proračunov, namenjena financiranju programov poslovnih subjektov, ki se ukvarjajo z netržno proizvodnjo blaga in storitev, nimajo značaja državne pomoči v smislu 1. odstavka 30. člena ZPKor v povezavi s 15. točko 3. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št.79/99,124/00, 79/01, 30/02).

V načelnem mnenju št. 24 je komisija zapisala, da Društvo Ključ lahko dobi državni denar. Seveda pa je pred tem maja letos spremenila pravila (z mnenjem številka 18). Načelnost pa takšna!

Nekateri zapisi iz preteklih let, ki potrjujejo Kosovo dejavnost v Društvu Ključ:**1. elektronski arhiv Delo: 8. 12. 2001**

“... je v imenu društva Ključ, centra za boj proti trgovini z belim blagom, povedal Drago Kos.”

2. elektronski arhiv Delo: 15. 12. 2001

“Nela Pamuković iz zagrebskega centra za ženske, žrtve vojne, in Drago Kos kot predstavnik Društva Ključ, centra za boj proti trgovanju z belim blagom. Jezikovni posvet ni spodbudil širše razprave o ...”

3. spletna stran www.drustvo-sos.si/dogajanja/5.htm

“S prispevki so sodelovali Drago Kos (Center za boj proti trgovini z belim blagom) ...”

4. spletna stran <http://www.aimpress.ch/dyn/pubs/archive/data/200112/11226-001-pubs-lju.htm>

“Zanimljivo je da to društvo vode nekadašnja kriminalistkinja Katjuša Kodele Kos i nekadašnji voša odeljenja za borbu protiv organizovanog kriminala u Sloveniji Drago Kos.”

Sporno lobiranje Majde Širca

Poslanka Majda Širca je lobilirala za arhitekta Ravnikarja in pri tem zamolčala družinske vezi z njim. Moževa podjetja je zamolčala tudi Kosovi komisiji.

Poslanka Majda Širca (LDS), predsednica sveta Slovenske kinoteke, svetnica LDS v mestnem svetu MOL, članica izvršilnega odbora LDS in ministrica za kulturo v Ropovi vladi v senci, je v preteklosti očitno poskrbela tudi za to, da je dela projektne dokumentacije za obnovo kinoteke dobil njen mož Vojteh Matjaž Ravnikar. Poleg tega je Širčeva kot predsednica sveta kinoteke po naših informacijah vodila pogovore z mestno občino Ljubljana (MOL) in ministrstvom za kulturo, ki so se nanašali tudi na urejanje lastninskih in investicijskih vprašanj Slovenske kinoteke. Glede na sorodstvene vezi med lastnikom družbe, ki je bila izbrana za izdelavo projektne dokumentacije, in članico sveta kot nadzornega organa obstaja sum, da je bila sklenjena pogodba sporna in v nasprotju z določilom zakona o preprečevanju korupcije. Majdi Širci nekateri očitajo tudi zamolčanje sorodstva z izbranim

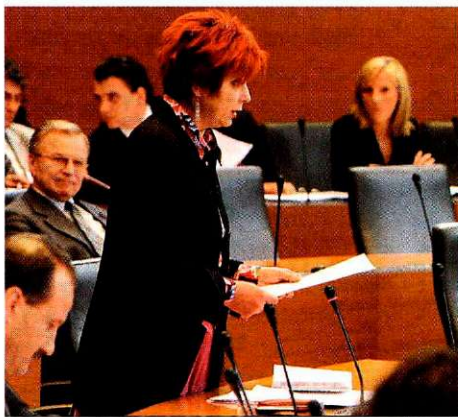
izvajalcem priprave projektne dokumentacije in hkrati prekoračitev pooblastila pri sklepanju pogodbe z izbrano družbo, katere solastnik je njen mož.

Širčeva v več vlogah

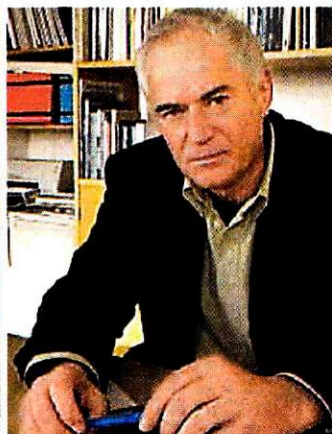
Poglejmo malo v zgodovino nekdanje Ropove vlade. Ta je proti koncu mandata sprejela sklep, s katerim je imenovala svet javnega zavoda Slovenska kinoteka (v nadaljevanju: svet kinoteke), in sicer za pet let, mandatna doba pa je članom začela teči 2. februarja 2004. Med tremi predstavniki vlade je bila imenovana tudi Majda Širca, ki so jo nato na konstitutivni seji sveta

kinoteke izvolili za njegovo predsednico. Pri preverjanju posameznih postopkov in dejanj Slovenske kinoteke, zlasti v času odsotnosti zdaj že pokojnega Silvana Furlana, direktorja Slovenske kinoteke, je bilo ugotovljeno, da je bila v postopku oddaje naročila male vrednosti za pridobitev projektne dokumentacije za obnovo kinoteke sklenjena pogodba z družbo Ravnikar Potokar, Arhitekturni biro, d. o. o., iz Ljubljane, katere solastnika sta Vojteh Ravnikar in Robert Potokar. Vojteh Ravnikar je mož Majde Širca. Po mnenju poznavalcev bi ta okoliščina lahko zbujala dvom o pravilnosti izbire najugod-

nejšega ponudnika za izdelavo projektne dokumentacije za dvorano Slovenske kinoteke in pripadajoče prostore, ter pogodbe, ki je bila sklenjena z družbo Ravnikar Potokar. Pri tem je pomembna okoliščina, da je Majda Širca kot predsednica sveta kinoteke vodila tudi pogovore z MOL (kjer je svetnica v mestnem svetu) in ministrstvom za kulturo v zvezi z urejanjem lastninskih in investicijskih vprašanj Slovenske kinoteke. Glede na sorodstvene vezi med lastnikom družbe, ki je bila izbrana za izdelavo projektne dokumentacije, in članico nadzornega organa bi bila lahko tako sklenjena pogodba sporna in v nasprotju z določilom 28. člena zakona o preprečevanju korupcije, hkrati pa bi lahko prišlo do kolizije interesov tudi pri nadaljnjem izvajanju obnove Slovenske kinoteke, če bi se javno naročilo oddajalo po predpisih o javnih naročilih. To še posebej, ker ima svet kinoteke v letu 2005 in naslednjih letih odgovorno nalogo, saj bo prišlo do velikih investicijskih vlaganj v obnovo prostorov Slovenske kinoteke.

Majda Širca, poslanka LDS, ljubljanska mestna svetnica, ministrica za kulturo v Ropovi vladi v senci, predsednica sveta Slovenske kinoteke, je pri svojem delu lobilirala za Vojteha Ravnikarja, zamolčala pa svoje sorodstvene vezi z njim in kršila številne zakonske predpise.

Obstaja velika možnost, da je arhitekt Vojteh Ravnikar dobil delo v Slovenski kinoteki tudi zaradi tega, ker svet kinoteke vodi njegova žena Majda Širca.

Ravnikar Ajpesu predložil neresnične podatke

Družina Širca - Ravnikar si je tudi v drugih pogledih zelo dob-

Majda Širca odgovarja

Odgovore na zapisano smo preverjali tudi pri Majdi Širci. Prejeli smo jih tik pred oddajo članka v tisk, zato objavljamo le njihov povzetek. Majda Širca zatrjuje, da je pogodbo s Slovensko kinoteko podpisal Robert Potokar, njen mož pa pri projektu ni sodeloval. Zatrjuje, da sama pogodbe ni poznala vse do smrti direktorja SK Silvana Furlana, ko je začelo ta primer raziskovati ministrstvo za kulturo. Po njeni je bilo naročilo zakonito. Zatrjuje še, da je v poročilih, ki jih funkcionarji vsako leto pošiljajo komisiji za preprečevanje korupcije, vedno navedla vsa dejstva, ki so povezana z delom njenega moža.

ro postlala. Vojteh Ravnikar je zakoniti zastopnik Fundacije Piranesi, katere ustanovitelji naj bi bili (uradno) Družba za avtoceste Republike Slovenije (DARS), Direkcija RS za ceste in še nekatere pomembne gradbene družbe. Takšne podatke je Vojteh Ravnikar kot zakoniti zastopnik ustanove Piranesi prijavil na Agencijo za javnoplacilne

Javni zavod Slovenska kinoteka bo v naslednjih letih vložil veliko denarja v obnovo prostorov. Ker svet zavoda vodi Majda Širca, je umestno vprašanje, ali bodo ponudniki del obravnavani enakopravno ali bo pri izbiri izvajalcev imel prednost njen mož.

evidence (AJPES). Ko smo pri Darsu in Direkciji RS za ceste preverjali, kolikšen je njihov soustanoviteljski delež v Fundaciji Piranesi, pa smo prišli do šokantnih ugotovitev. Ker so na Darsu odločno zanikali vsakršno soustanoviteljstvo in povezave z omenjeno ustanovo, smo raziskovali dalje in ugotovili, da je Dars sicer res naveden v aktu o ustanovitvi Fundacije Piranesi, vendar tega akta ni nikoli podpisal. Po nekaterih informacijah takratni direktor Darsa Janez Božič (zdajšnji minister za promet) akta o ustanovitvi Fundacije Piranesi ni hotel podpisati. To potrjuje uradni zaznamek notarja Andreja Škrka z Dunajske 56 v Ljubljani. Prav Škrk je v začetku leta 1999 pod opravilno številko CV 366/99 sestavil notarski zapis akta o ustanovitvi Fundacije Piranesi. Nato pa je 15. aprila 1999 v uradnem notarskem zaznamku zapisal: "Dne 13. 4. 1999 sem podpisani notar prejel dopis družbe DARS d. d. št. 402-26/

99, v katerem družba pojasnjuje, da nima tovrstnih namenskih sredstev in zato ne more pristopiti k ustanovitvi ustanove kot njen ustanovitelj. Glede na navedeno ugotavljam, da Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, DARS, d. d., ni ustanovitelj ustanove FUNDACIJA PIRANESI. Podobno se je zgodilo tudi z Družbo RS za ceste. Tina Bučič iz službe za stike z javnostjo nam je izrecno zatrnila, da Direkcija RS za ceste ne sodeluje z arhitektom Vojtehom Matjažem Ravnikarjem, ni soustanoviteljica Fundacije Piranesi, saj kot organ v sestavi ministrstva za promet nima teh pristojnosti, niti ni povezana z družbo Piranesi, d. o. o. Ko smo tudi njej predstavili podatke iz uradne evidence Ajpesa, nam je zatrnila, da navedb v bazi Ajpesa ne more preveriti, ker nima dostopa do nje, in ponovila, da Direkcija RS za ceste ni soustanoviteljica Fundacije Piranesi. Pri nadaljnjem preverjanju smo ugotovili, da tudi ta direkcija ni pristopila k ustanovitvi Fundacije Piranesi in da je bil postopek isti kot pri Darsu. Ali so druge družbe, kot so GIZ Gradis, GPG, d. d., IMOSHolding, d. d., Ljubljana in Marmor Hotavlje, d. d., ki so v bazi Ajpesa navedene kot soustanoviteljice omenjene fundacije, katere zakoniti zastopnik in direktor je Vojteh Ravnikar, pa nismo več preverjali. Pri vsem tem se postavlja vprašanje, kakšne podatke objavlja Ajpes. Na Ajpesu odgovarjajo, da so za točnost oziroma resničnost podatkov v bazah odgovorni

Zanimive povezave

Arhitekt Vojteh Ravnikar je mož Majde Širca. Njegova sestra (v času Gabrovskega vodenja ministrstva za šolstvo je bila zaposlena na uradu za znanost) je druga žena Milana Pogačnika, nekajmesečnega ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Ropovi vladi in dekana Veterinarske fakultete. Pogačnikova sestra je poročena s Tonetom Seliškarjem, vodjo tehničnih služb na RTV Slovenija. Imata hčer Mojco, ki je zaposlena kot sekretarka na pravni fakulteti in je poročena z odvetnikom Petrom Tošem, sinom Nika Toša, Kučanovega svetovalca, ki je nekdaj vodil Center za javnomnenjske raziskave pri FDV. Vsi so tudi večkrat letovali v počitniškem domu RTV Slovenija na Visu. Tja sta skupaj zahajali družini Seliškar in Pašek. Darko Pašek je urednik in novinar nacionalnega radia iz Maribora, njegova hčerka Mojca Pašek pa je novinarka informativnega programa TVS; sestra njene mame je varuhinja pravic bolnikov Magda Žezlina. Družina Širca-Ravnikar ima stanovanje na Gregorčičevi 13 v Ljubljani (v t. i. Ferantu) in hišo na Krasu – oba sta Kraševca. Arhitekt Ravnikar je v preteklih letih projektiral med drugim osnovno šolo v Grosuplju, sodeloval pri velikem številu državnih naložb, ta čas pa se ukvarja s projektiranjem v Novem mestu.

Vir: Luc, Medelo in drugo

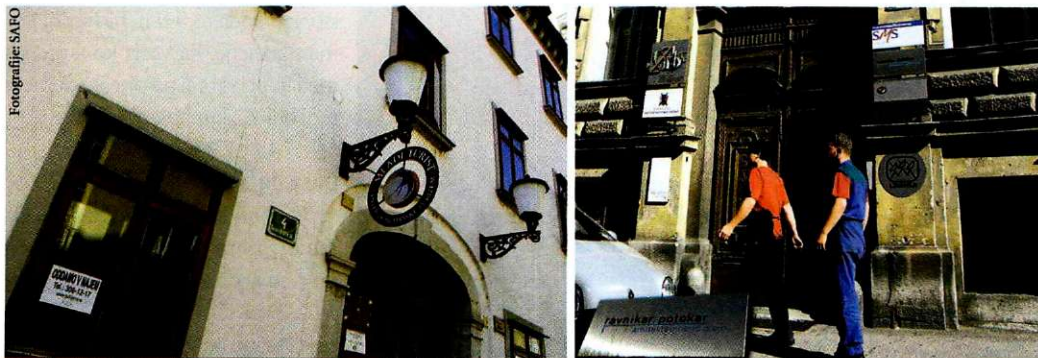
tisti, ki te podatke bazam posredujejo, in tisti, ki z njimi razpolagajo. Ajpes pri vpisovanju podatkov o Fundaciji Piranesi očitno ni zahteval vseh potrebnih aktov, Vojteh Ravnikar, mož Majde Širca, pa je prijavil podatke o soustanoviteljstvu, ki niso resnični. Nadalje smo ugotovili, da je Vojteh Ravnikar tudi solastnik in direktor gospodarske družbe Piranesi, d. o. o., ustanovljene leta 1991, ukvarjala pa naj bi se z izdajanjem revij in periodike. Soustanovitelja sta Ranko Novak in Tomaž Brate.

Širčeva zamolčala podatke

Ker vemo, da je Vojteh Ravnikar mož poslanke Majde Širca, smo vprašanje o tem, ali je omenjene gospodarske družbe poslanka prijavila komisiji za preprečevanje korupcije, naslovili tudi na Draga Kosa, predsednika komisije. Pojasnil nam je, da podatki v prijavah o premoženjskem stanju posameznikov niso javni in da ne more povedati, kaj je prijavila in česa ne. K temu je dodal, da bi odgovor na svoje vprašanje zlahka dobili, če bi pregledali njihov spisek poslovnih subjektov; "če so omenjena podjetja na njem,

jih je prijavila, drugače ne". Sledili smo Kosovemu nasvetu in ugotovili, da nobenega od podjetij, ki so v lasti ali solasti Vojteha Ravnikarja, moža poslanke Majde Širca, ni na seznamu poslovnih subjektov. Gre za to, da po zakonu o preprečevanju korupcije podjetja funkcionarjev in drugih javnih delavcev ne smejo poslovati z državnimi ustanovami. Na seznamu je kar 686 podjetij, med njimi mali obrtniki, gostilne in podobno, ki jim je po zakonu prepovedano poslovati s podjetji in ustanovami, ki porabljajo denar davkoplačevalcev. Družbe Ravnikar Potokar, Fundacije Piranesi in Piranesi, d. o. o., na tem seznamu ni. To pomeni, da Majda Širca svojih povezav z njimi ni prijavila. S tem je nedvomno storila prekršek. Drago Kos nam je zagotovil, da bo naše navedbe o povezanosti Majde Širca s temi podjetji komisija za preprečevanje korupcije vsekakor preverila. Videli bomo, kakšne bodo njene ugotovitve. Da je torej poslanka Majda Širca tudi v tem primeru zamolčala svojo povezanost z Vojtehom Ravnikarjem, pa je na dlani.

Vida Kocjan

Vojteh Ravnikar, mož Majde Širca, je solastnik družbe Ravnikar Potokar, Arhitekturno biro, d. o. o., na Rimski cesti 8 v Ljubljani ter solastnik in zastopnik gospodarske družbe Piranesi ter zastopnik (direktor) Fundacije Piranesi.

Je bila prodaja deležev v Mercatorju korektna ali je res prišlo do nekaterih napak? Bosta Istrabenz in Pivovarna Laško obdržala svoja deleža v Mercatorju ali ju bosta dražje prodala tujemu trgovcu?

Dvomi o korektnosti posla, s katerim sta Kapitalska družba (KAD) in Slovenska odškodninska družba (SOD) prodali svoja deleža v Mercatorju Istrabenzu in Pivovarni Laško, se stopnjujejo. Najprej naj zapišemo, da je bilo za časa prejšnjih vlad ogromno spornih poslov in da so zato očitki sedanje opozicije nadvse dvolični. Še toliko bolj, ker je LDS v času okoli zadnjih volitev nameravala Jankoviču osebno prodati deleže v Mercatorju za še niž-

Dobra kupčija ali razprodaja?

jo ceno, kot sta zanje sedaj plačala Istrabenz in Pivovarna Laško. Kljub temu pa grehi stare oblasti ne morejo biti alibi za morebitne nove napake.

Slabo komuniciranje z javnostjo

Kar na začetku je treba povedati tudi to, da je težko podati zanesljivo mnenje o korektnosti posla, saj vse potrebne informacije niso javno dostopne. Nasploh se zdi, da je bila morda največja napaka na strani prodajalcev pomanjkljivo in slabo komuniciranje z javnostjo. Umikanje pred javnostjo in mediji, neodgovarjanje na vprašanja in dajanje kontradiktornih izjav samo krepijo javni občutek, da pri

vsem skupaj nekaj ni v redu. In četudi morda sploh ni tako, bo na koncu za vlado pomembnejše prevladujoče javno mnenje kot dejansko stanje.

(Ne)transparentnost prodaje

Upoštevanje javno dostopne podatke ne preseneča, da tudi na samo izvedbo posla leti več očitkov. Na prvi pogled dejansko ni pravega razloga, ki bi opravičeval, zakaj KAD in SOD kupcev za svoja deleža nista iskali z mednarodnim razpisom. Četudi k takšnemu postopku družbi formalno pravno nista zavezani, je zelo verjetno, da bi z mednarodnim razpisom dosegli boljšo ceno. Kakšna bi lahko

bila prodajna cena, je zelo težko reči, saj je iz javno dostopnih podatkov težko ocenjevati vrednost katerega koli podjetja, ne le Mercatorja. Računovodski izkazi so namreč pogosto eno, realnost pa drugo. Zato lahko pravo sliko da le t. i. skrbni pregled poslovanja, ki je običajno del razpisnega po-

javljen mednarodni razpis, bi se nanj skoraj zagotovo prijavila vsaj ena, verjetno pa kar več mednarodnih trgovskih verig (na primer francoski Carrefour, kakšna italijanska veriga in še kdo). Gre namreč za delež, ki že omogoča velik vpliv na poslovanje podjetja. In ker presega zakonsko mejo 25

Kako dolgo bosta Igor Bavčar in Boško Šrot "glavna" v Mercatorju?

stopka. Toda to niti ni bistveno. Pomembnejše je, da večja konkurenca med kupci skoraj po pravilu pomeni tudi boljši izkupiček za prodajalce.

Ohranili domače lastništvo?

Osebno mnenje avtorja pa je, da četudi z izbranim postopkom verjetno ni bila dosežena optimalna cena za KAD in SOD, je izbrani način prodaje vseeno boljši za državo. Kolikor bi bil za prodajo skoraj 30-odstotnega lastniškega deleža v Mercatorju ob-

odstotkov, bi kupec moral objaviti ponudbo za prevzem, kar bi bilo verjetno tudi v skladu z njegovim interesom, da prevzame popoln nadzor nad podjetjem. Tako bi se Mercator po hitrem postopku znašel v rokah tuje trgovske verige oziroma bi postal njen manj pomembni lokalni del.

Takšen razplet bi Sloveniji – v celoti gledano – zelo verjetno škodoval veliko bolj kot nekoliko manjši izkupiček KAD in SOD od prodaje Mercatorjevih delnic. Z vključitvijo Mer-

Iščemo zunanje sodelavce.

ki želijo sodelovati na področju pridobivanja novih naročnikov revije *Demokracija*.

Za dober zaslužek pokličite 01/43 45 463.

tednik
DEMOKRACIJA

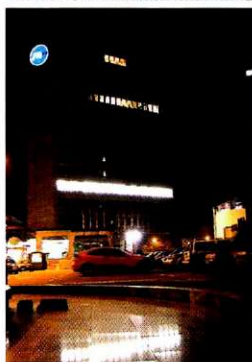
catorja v mednarodno trgovsko verigo bi bil ogrožen velik del slovenske živilske industrije, katere glavni kupec je prav Mercator. Zelo verjetno je namreč, da bi tuji trgovec slovenske dobavitelje nadomestil s svojimi. Izdelki slovenske živilske industrije, gledano s tujimi očmi, glede na mednarodno neprepoznavnost slovenskih blagovnih znamk niso prav poceni, četudi so večinoma kakovostni. Toda še bolj kot cena bi na zamenjavo dobaviteljev vplivala ekonomija obsega. Trgovcem se preprosto bolj splača imeti večji obseg nabave pri manjšem številu dobaviteljev kot kupovati majhne količine od množice dobaviteljev. Z večjimi količinami dobijo večje popuste in prihranijo veliko pri logistiki, stroških zalog in še drugje. Ne nazadnje je podobno z majhnimi dobavitelji po zgledu tujih verig v Sloveniji v preteklosti ravnali tudi sam Mercator. Zato bi v svetovnem merilu miniaturni slovenski proizvajalci hrane v primeru prodaje Mercatorja tujemu trgovcu skoraj vsi po vrsti odpadli. S tem bi Slovenija izgubila na desetisoče delovnih mest v živilski industriji in spremljajočih dejavnostih. Država bi izgubila ogromne davčne prihodke, pri tem pa bi se soočila z ogromnimi izdatki za socialne podpore in druge oblike pomoči.

Delovna mesta bi bila ogrožena tudi v samem Mercatorju. Četudi je cena dela v Sloveniji nižja kot v starih članicah EU, se, upoštevaje velikost Slovenije, večji mednarodni tr-

govski družbi ne bi splačalo obdržati vseh poslovnih funkcij podjetja na sedežu Mercatorja v Ljubljani, temveč bi jih bilo ceneje prenesti na centralno podjetja ali katero drugo večjo regionalno podružnico. Odpadli bi tudi številni domači dobavitelji storitev. In tudi v obeh teh primerih bi bila izgubljena delovna mesta (tokrat zelo kakovostna) in davčni pri-

Bo Matjaž Gantar (KD Group) prodal delež v Mercatorju in kupil Abanko?

Naslednji zelo zahteven projekt za vlado bo privatizacija bank in zavarovalnic.

hodki države. Kdor tega ne verjame, si lahko za primer ogleda dogajanje znotraj Slovenije. Ko so slovenska podjetja (ne le Mercator) prevzemala druga podjetja iz iste dejavnosti znotraj države, so v večini primerov v prevzetih podjetjih številne pomembne poslovne funkcije prenašala na sedež podjetja (najpogosteje v Ljubljano). In četudi je delovna sila na primer v Prekmurju cenejša kot v Ljubljani, ima večina slovenskih podjetij svoje uprave in velik del najpomembnejših poslovnih funkcij (trženje, finance ...) nastanjene v Ljubljani.

Kako dolgo bosta Istrabenz in Laško solastnika?

Postavlja pa se vprašanje, ali sta izbrana kupca resnično tista, ki bosta dejansko zagotovila dolgoročni domači nadzor nad podjetjem. Vsaj Is-

trabenz zbuja precejšnje dvome glede tega. Če upoštevamo, da je svoj delež v Banki Koper prodal Italijanom, deleža v Simobilu in OMV Istrabenzu pa Avstrijcem, smo lahko precej skeptični glede tega. Kolikor se zgodi, da se po koncu prihodnjega leta (ko se izteče obdobje, v katerem bi morala kupca morebitno višjo ceno zaradi prevzema vrniti KAD in SOD) poja-

lo sicer zapisano določilo, da imata SOD in KAD deleža v Mercatorju pravico odkupiti nazaj, vendar zaradi tajnosti pogodbe ni jasno pod kakšnimi pogoji in ali to določilo prav tako velja samo do konca prihodnjega leta.

Zakaj prodaja?

Za Slovensko odškodninsko družbo je jasno, da mora zaradi poravnavanja obveznosti do denacionalizacijskih upravičencev in vojnih oškodovancev prodajati premoženje, zato je bila zanjo prodaja Mercatorja pričakovana. Malo manj razumljivo pa je, zakaj je svoj delež v Mercatorju prodala tudi Kapitalska družba. Njeno prodajo je mogoče utemeljiti s strategijo umika države iz gospodarstva. Toda četudi KAD svojega deleža ne bi prodala, bi pod njenim in s tem posredno državnim nadzorom ostal le še približno 16-odstotni delež, kar pa ni več tako pomemben odstotek in to ne bi moglo biti v nasprotju z umikom državnega vpliva iz gospodarstva. Primarna naloga KAD je skrb za pokojnine sedanjih in prihodnjih upokojenec, zato mora maksimirati svoje premoženje. Poraja se torej vprašanje, kam bo sedaj naložila denar od prodaje Mercatorjevih delnic. Če ga bo naložila v dolžniške vrednostne papirje (obveznice), ji bo to zelo verjetno prinašalo nižji donos kot naložba v Mercatorjeve delnice. Če pa bo kupnino naložila v tuje vrednostne papirje (delnice), pa je glede na zahtevnost takšnega investiranja prav tako zelo malo verjetno, da ji bo uspelo dosegati višjo donosnost kot na domačem trgu, ki ga najbolje pozna.

vi tuji ponudnik z mamljivo ponudbo, ne bi bilo nič presenetljivega, če bi Istrabenz prodal tudi svoj delež v Mercatorju. Kaj takšnega ne bi bilo nemogoče niti pri Pivovarni Laško, četudi je ta doslej vedno poudarjala pomen nacionalnega interesa in domačega lastništva podjetij. Toda časi so se zmenjali in predsednik uprave Laškega tudi (čeprav je res, da je bil Boško Šrot zelo močan že za časa svojega dolgoletnega predhodnika Antona Turnška). Ne smemo pa pozabiti, da sta Laško in Istrabenz precej tesno povezana prek Bavčarjevega dolgoletnega tesnega sodelavca Gorazda Čuka. Zato bi v primeru Istrabenzove prodaje Mercatorjevega deleža verjetno tudi Laško ravnalo podobno. Če se to zgodi, bi bil seveda izpeljani postopek prodaje brez pomena in na škodo države. V pogodbah o prodaji naj bi bi-

V kratkem se obeta tudi prodaja deleža v Abanki in odgovori na vprašanja glede končnega modela privatizacije NLB, NKBM, Zavarovalnice Triglav in Zavarovalnice Maribor. Tudi tukaj bo vlada na veliki preizkušnji in pod velikimi pritiski z vseh strani. Tako kot pri Mercatorju tudi tukaj ne bo lahko uskladiti interesov države z interesi najrazličnejših skupin in potem s tem zadovoljiti še pričakovanja javnosti. Postaja očitno, da je privatizacija državnega premoženja precej zahtevnejši projekt, kot se zdi na prvi pogled.

Denis Vengust

Slave Klavora 1

 9000 Murska Sobota

 Slovenija

 tel.: 02/537 1949

 fax.: 02/537 1948

 GSM: 041/34 66 46

 GSM: 031/34 51 51

<http://www.radio-viva.com>

 e-mail: viva@radio-viva.com

Fotografije: SAFO

Vitezi v knežjem mestu

Po nekaj več kot dvomesečnem poletnem odmoru, nazadnje je vladna ekipa obiskala Savinjsko-šaleško dolino, je v začetku preteklega tedna nadaljevala z nizom delovnih obiskov po slovenskih regijah.

Tokrat se je skoraj celotna vladna ekipa mudila na širšem celjskem območju, ki se, kot je med obiskom večkrat dejal predsednik vlade Janez Janša, sooča s podobnimi težavami kot vse druge regije, po razvitosti pa se uvršča med srednje razvite slovenske regije. Tokratni obisk je začel pravosodni minister Lovro Šturm, ki je v ponedeljek najprej obiskal celjsko upravno enoto, nato pa še tamkajšnje pravosodne organe. Sodeč po izjavi, ki jo je dal po koncu obiska, je bil še najbolj zadovoljen z reševanjem denacionalizacijskih zahtevkov na celjski upravni enoti. Kot je dejal, imajo na upravni enoti le še 31 odprtih zadev, pa še te naj bi bile rešene do konca letošnjega leta. "Celjska upravna enota ima na tem področju zelo

dobro delovno prakso, saj načelnik redno spremlja reševanje vseh zadev, organizira redne mesečne sestanke in sodelavcem pomaga reševati zaplete. Zato sem jih tudi povabil, naj jeseni, ko bo ministstvo pripravilo posebne delavnice o pospešenem reševanju denacionalizacijskih zadev, s svojimi izkušnjami pomagajo drugim upravnim enotam," je dejal Šturm. Minister je bil zadovoljen tudi z delom celjskih sodišč, saj se, kot je dejal, po številu sodnih zaostankov uvrščajo v slovensko sredino. Posebej je pohvalil celjsko okrajno sodišče, ki je rešilo kar

99 odstotkov zadev s področja zemljiške knjige. Nekaj več težav imajo na sodišču z reševanjem kazenskih zadev, vendar je treba pri tem upoštevati, da so na tem sodišču bistveno slabše razmere (manjkajo mu kadri) kot na nekaterih drugih manj uspešnih okrajnih sodiščih po Sloveniji.

Janša: Očitki o netransparentni prodaji so smešni

V torek sta se Šturm pridružila predsednik vlade Janez Janša in minister za okolje in prostor Janez Podobnik. Podobnik je obiskal občino

Slovenske Konjice, kjer se je udeležil odprtja glavnega kolektorja mestne čistilne naprave in odprl nov poslovno-stanovanjski objekt s 16 neprofitnimi stanovanji, Janša pa je dal intervjuju za Radio Celje. Kot je dejal Janša, Celje s svojo okolico med drugimi regijami, ki jih je do zdaj obiskala vlada, izstopa po številu močnih gospodarskih družb, ki razpolgajo z velikimi prihodki. Ker je slednjih po Janševih besedah povprečno veliko več, kot je malih in srednje velikih podjetij, ima po njegovo regija na tem področju še velike rezerve in razvojne možnosti, ki pa jih bo morala povezati z znanostjo oziroma uvajanjem univerzitetnih programov v regiji. Kot je dejal Janša, je bilo regiji do zdaj odobrenih 59 projektov v skupni vrednosti 1,8 milijarde tolarjev, ki so se sofinancirali iz evropskih skladov. Med najpomembnejše projekte sodijo hotel Olimia, nekateri turistični projekti na Pohorju in v Laškem ter projekti v Industrijski coni Celje. "Prihajajo torej znatna sredstva, ki so bila pravilno usmerjena v industrijski razvoj in turizem, kar je v tej regiji nedvomno prava smer," je dejal Janša. Janša je v

Močna vladna delegacija s predsednikom Janezom Janšo je obisk v Celju in njegovi okolici izkoristila tudi za odprtje Mednarodnega obrtnega sejma v Celju.

intervjuju komentiral tudi nekatere aktualne dogodke. Tako je na vprašanje, kaj meni o očitkih, da sta Slovenska odškodninska družba in Kapitalska družba svoje deleže v Mercatorju prodali netransparentno, odgovoril, da se mu zdijo takšni očitki smešni, saj je prejšnja oblast prodajala veliko večje deleže drugih družb na enak način, pa takrat strokovnjaki temu niso nasprotovali. Pri tem se je vprašal, kakšno alternativo sta sploh imeli obe družbi, saj je, kot je dejal, obstoj slovenske živilske industrije in slovenske trgovine že tako vprašljiv; kaj bi šele bilo, če bi oba deleža na mednarodnem natečaju kupila katera od tujih trgovskih družb.

Država bo pomagala podjetnikom

Čeprav so Šturm, Janša in Podobnik na ponedeljkovem in torkovem obisku odgovorili na precej vprašanj, s katerimi se sooča celjska regija, je bila glavnina obiska v sredo, ko je v Celje in njegovo okolico prišla večina ministrov in njihovih državnih sekretarjev. Vladni vrh je dan začel z delovnim posvetom v prostorih občine Celje, po njem pa so se ministri in državni sekretarji razkropili vsak na svoj konec. Predsednik vlade je z močno delegacijo ministrov – spremljali so ga prometni minister Janez Božič, zunanji minister Dimitrij Rupel, minister za visoko šolstvo Jure Zupan in minister za gospodarstvo Andrej Vizjak – odšel na odprtje 38. mednarodnega obrtnega sejma v Celju. Kmetijska ministrica Marija Lukacič je obiskala Slovenske Konjice, kjer se je pogovarjala o sanaciji škode, ki je občino prizadela v hudem neurju s točo lani spomladi. Zdravstveni minister Andrej Bručan je obiskal zdravstveni dom v Celju, kjer se je srečal z njegovim direktorjem in člani strokovnega kolegija. Minister za lokalno samoupravo Janez Žagar je obiskal Zdravilišče Rimske toplice, državni sekretar na notranjem ministrstvu Vinko Gorenak Policijsko postajo Slovenske Konjice, minister za šolstvo Milan Zver in njegova državna sekretarka Magdalena Šverc pa sta obiskala Osnovno šolo Griže. Najzanimivejši je bil seveda obisk vladne delegacije na obrtnem sejmu, ki ga je prvič doslej odprl predsednik slovenske vlade. Kot je tik

Finančni minister Andrej Bajuk je med obiskom v Steklarni Rogaška potek njene sanacije ocenil kot zadovoljiv.

Šolski minister Milan Zver je obisk na Celjskem izkoristil tudi za partijo šaha z osnovnošolci v Grižah. Kot smo izvedeli, so učenci ministra premagali.

Minister za delo, družino in socialne zadeve Janez Drobnič si je med drugim ogledal prostore v Žalcu, kjer naj bi kmalu zaživel Materinski dom.

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik si je v Šmarju pri Jelšah ogledal čistilno napravo, ki bo začela delovati spomladi prihodnje leto.

pred odprtjem dejal Janša, sejem poteka v času relativne gospodarske stabilnosti Slovenije in pričakanj pred njenim vstopom v evroobmočje. "Po umirnitvi gospodarske rasti v prvem četrtletju beležimo od aprila dalje rast izvoza zlasti v države EU. Proizvodna aktivnost predelovalnih dejavnosti se po upadanju v prvih starih mesecih znova rahlo krepi. Največjo rast pa dosega izvozniki. Pri tem najbolj razveseljuje podatek, da se je število aktivno zaposlenih letos do junija povečalo za 0,7 odstotka. Slovenija prav tako izpolnjuje tri od petih kriterijev za prevzem evra, kriterij stabilnosti tečaja tolarja pa lahko izpolnimo šele junija prihodnje leto, kar pa ne bo problem," je dejal Janša. Kljub temu nas po njegovem mnenju relativno dobri trendi ne smejo uspavati, ampak mora Slovenija izpeljati nekatere spremembe, ki bodo te kazalce še izboljšale. "Rešiti to treba vprašanje inflacije. Na tem področju so ukrepi ekonomskih politik že privedli do znatnega umirjanja rasti cen v zadnjem letu, še boljši trend pa je preprečila cena nafte. Konec junija lani je povprečna inflacija znašala 4,3 odstotka, do avgusta letos pa se je znižala na 2,7 odstotka, kar pomeni, da le za 0,6 odstotne točke presega mastrichtski kriterij," je dejal Janša. Pri

tem je opozoril na nekatere glavne ovire, s katerimi se danes sooča podjetništvo v Sloveniji. To so med drugim finančna nedisciplina, nezagotovljeno svetovanje podjetjem in previsoko obdavčene plače. Vse to je treba, kot je dejal Janša, izboljšati, pri čemer bo prvo potezo potegnila vlada, in sicer tako, da bo podjetjem znižala davke, ki jih morajo ob izplačilu plač zaposleni plačati državi.

Bajuk zadovoljen s potekom sanacije v steklarni

Po odprtju sejma sta se predsednik vlade in gospodarski minister podala še na obisk v tovarno orodja Unior v Zrečah, finančni minister Andrej Bajuk pa je obiskal Steklarno Rogaška v Rogaški Slatini. Kot je znano, se v steklarni v zadnjih mesecih soočajo z milijardnimi izgubami, čeprav jim je država lani namenila več kot dve milijardi tolarjev državne po-

moči. Ta čas so v postopku prisilne poravnave in sanacije. Kot je po obisku dejal Bajuk, je s poročilom vodstva steklarne zadovoljen. Po njegovih besedah je namreč rešitev, ki se je oblikovala v zadnjih mesecih, dobra, podjetje pa se z njo lahko postavi na noge, vendar le, če bodo pri tem svojo vlogo odigrali tudi upniki, zlasti banke. Te bi po Bajukovem mnenju morale prevzeti svoj del odgovornosti in tudi kakšno tveganje, ne pa da steklarni samo dajejo posojila na podlagi poročstva države. No, ta želja se bo Bajuku najbrž kmalu uresničila. Štiri banke upnice, ki jim steklarna dolguje dve milijardi tolarjev, so sklenile, da bodo svoje terjatve spremenile v lastniške deleže (tako bo tudi v njihovem interesu, da steklarna sluje čim bolje), vendar pa bo njihova odločitev začela veljati, šele ko bo celjsko sodišče potrdilo prisilno poravnavo steklarne. **Aleš Kocjan**

Seniorke in seniorji, ne pozabite!

Letošnji 25. september je pomemben datum, zato Vas vabim, da se zanesljivo udeležite referenduma o zakonu o RTV in glasujete **ZA zakon**. S svojim glasom boste pripomogli k izboljšanju programa RTV in omogočili vsem gledalcem, da bodo sodelovali pri oblikovanju programa, za katerega plačujete naročnino.

Ivan Bizjak,
predsednik Kluba seniorjev in seniork pri SDS
in Društva seniorjev Slovenije

Županovanje Danice Simšič se počasi izteka. Možnosti za njeno vnovično izvolitev so minimalne.

Zmeda na magistratu

Ljubljanski mestni svet se že skoraj pol leta ukvarja predvsem sam s seboj. To seveda velja za ljubljansko vladajočo koalicijsko, ki se nikakor ne more odločiti kako naprej. Vseskozi sestankujejo in razpravljajo o rešitvi krize znotraj koalicije, medtem ko se realni problemi, vezani na prestolnico, le kopicijo.

Razkol znotraj ljubljanske LDS, županjina razrešitev direktorice mestne uprave Darje Glavaš, odkritje novih hipotek na bežigranskem stadionu so samo nekateri izmed problemov, s katerimi se soočata predvsem županja in koalicija, posledično tudi mestni svet, zaradi njih pa najbolj trpi mesto Ljubljana.

Samovolja županje

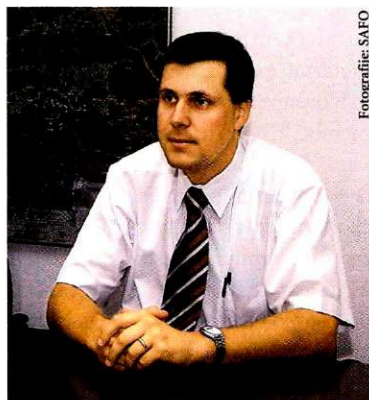
Županja Danica Simšič je največji "plaz" sprožila konec julija z razrešitvijo direktorice mestne uprave Darje Glavaš (blizu LDS), ker naj bi bila to odločitev sprejela na lastno pest in se o njej ni posvetovala niti z

lastno stranko niti s koalicijsko partnerico LDS. S to potezo je razvezila tudi svetniške kolege znotraj SD, ki so se od njene odločitve distancirali. Mestna LDS je takšni odločitvi ostro nasprotovala, zahtevala je celo, da županja svojo zahtevo prekličijo; prav tako ji je očitala, da je s takšnim načinom razrešitve onemogočila normalno delovanje mestne uprave kot tudi nadaljnje aktivnosti za pripravo proračuna za leto 2006.

V začetku septembra so v mestni koaliciji le malo otoplili odnose in sprejeli nekatere sklepe, ki naj bi koalicijo obdržali skupaj do izteka njenega mandata. Županja je med drugim obljubila, da ne bo več sprejemala pomembnih odločitev brez posvetovanja z vsemi partnerji. V LDS so zadovoljni tudi s tem, da bodo koalicijsko pogodbo na posameznih področjih nekoliko prenovili in razširili, prav tako pa bodo določili prioritete za zadnje leto mandata.

Kot smo izvedeli, so tudi v LDS ugotovili, da bo Danica Simšič županja največ do lokalnih volitev. Njena podpora naj bi bila čedalje nižja, govori se tudi o "po-

višanih" tonih in trenjih znotraj mestne SD, ki se ji zaradi slabega vodenja štiriletnega mandata in neizpolnitve skoraj vseh predvolilnih obljub obeta volilni zdrs v Ljubljani. Zato so se v LDS odločili, da proti Socialnim demokratom nastopijo ostreje in s tem oddaljevanjem od SD začnejo svojo volilno kampanjo. Tako naj bi želeli prikazati, da je za neuspeh v tem mandatu najbolj kriva SD na čelu z županjo. Naj na tem mestu še omenimo, da smo vprašanja o stanju v koaliciji poslali dvema svetnikoma

Fotografije: SAFO

Po mnenju Petra Sušnika, mestnega svetnika iz vrst SDS, se v zadnjem času LDS očitno distancira od SD in županje.

SD, Metki Tekavčič in Milošu Pavliču, vendar nam nista odgovorila.

Poziv k umiku županje

Na naše vprašanje, kakšno je stanje v mestnem svetu po zadnjih peripetijah znotraj mestne koalicije, nam je odgovoril Peter Sušnik, mestni svetnik SDS: "Za zdaj le-ta deluje normalno, kar pomeni, da ne deluje." Sušnik meni, da je kriza v koaliciji samo navidezna, saj pri delovanju in sprejemanju odločitev na sejah mestnega sveta še vedno glasujejo enotno. V svetniški skupini SDS so po vseh pripetljajih in ukvarjanju s problemi znotraj koalicije županji predlagali, naj resno pretehta situacijo in se s 1. 1. 2006 umakne z mesta županje. Kot nam je dejal Sušnik, "naj bi tekoče posle do konca mandata prevzel triumvirat podžupanov, ki bi do lokalnih volitev opravljali le tekoče posle. Če ali ko bi se županja umaknila, smo tudi mi pripravljeni pomagati podžupanom pri opravljanju funkcij". Kot je še dejal, "zaupanja v županjo med Ljubljančani ni več".

O razkolu znotraj LDS pa Sušnik meni, da gre tudi tu le za navidezen

Z razrešitvijo Darje Glavaš z mesta direktorice mestne uprave je županja znotraj koalicije povzročila še globlji prepad med obema strankama, od nje samovoljne odločitve se je distancirala celo njena stranka SD.

Nekdanja županja iz vrst LDS Vika Potočnik je bila prva, ki je izstopila iz svetniške skupine LDS in sedaj deluje kot neodvisna svetnica. Kmalu ji je sledilo še osem svetnikov iz LDS.

Ljubljanski podžupan in predsednik MO LDS Slavko Slak meni, da so enostranske in koalicijsko neusklajene poteze županje ter izstop nekaterih svetnikov iz svetniškega kluba LDS zagotovo vplivale na trdnost koalicije.

spor, "ki so ga sprožili posamezniki, ki se jim trese stolček. Na ta način bi radi le ohranili svoje položaje. Celotna LDS (tudi t. i. frakcija, op. p.) še vedno glasuje popolnoma enako. Sprememb v mišljenju razkol ni prinesel, kvečjemu bi ga lahko razumeli kot nezadovoljstvo dela stranke, da v dosedanjem mandatu niso dovolj iztržili".

Slavko Slak je optimist

Kot rečeno, ima težave znotraj svojih vrst tudi ljubljanska LDS. Najprej se je v samostojne svetniške vode podala nekdanja županja iz njenih vrst Vika Potočnik. S tem je bila ogrožena koalicija, ki je po njenem izstopu ob morebitnem glasovanju imela enako število glasov kot svetniki opozicijskih skupin. Junija se je Potočnikovi v samostojnih vodah pridružilo še osem svetnikov LDS. Ta frakcija je iz mestne LDS izstopila zato, ker je bil za predsednika MO LDS znova izvoljen Slavko Slak, ki ima

močno podporo v vrhu LDS. Zanimivo pa je, da nihče izmed svetnikov ni izstopil iz LDS. Očitno med njimi ni večjih nasprotij v idejah, kot je dejal že Sušnik, temveč se zdi, da se znotraj LDS že odvija spopad za čim boljše pozicije na lokalnih volitvah.

Za komentar dogajanja znotraj koalicije smo povprašali tudi podžupana in predsednika MO LDS Slavka Slaka. Na vprašanje o stanju v koaliciji po zadnjih sestankih med partnerji in o tem, ali mestni svet še deluje nemoteno, nam je odgovoril: "Enostranske in koalicijsko neusklajene poteze županje ter izstop nekaterih svetnikov iz svetniškega kluba LDS so zagotovo vplivali na trdnost koalicije in pomenili grozno zagotavljanju zadostne večine za njeno delo v mestnem svetu. Prav zato smo v mestnem odboru LDS Ljubljana predlagali prekinitvev dosejanega koalicijskega sporazuma in njegovo nadomestitev z novim, ki bi

vseboval prioritete za dokončanje mandata in načine zagotavljanja večine v mestnem svetu v okviru dosejanja koalicije." Ko smo ga vprašali, od česa je odvisen obstoj zdajšnje koalicije in ali bo le-ta zdržala še zadnje leto do izteka mandata, je dejal, da je "LDS s predlogom o sklenitvi novega koalicijskega sporazuma pokazala politično voljo po sodelovanju v koaliciji do konca mandata". "Kolikor do sklenitve novega koalicijskega sporazuma ne bo prišlo, bomo v mestnem svetu še naprej podpirali projekte iz volilnega programa LDS," je dejal Slak. Na vprašanje o razmerah znotraj LDS in njene frakcije, o razlikah med njima ter morebitnih možnostih, da na lokalnih volitvah znova nastopijo skupaj, je odgovoril, da so "razmere v MO LDS Ljubljana normalne". "Glede na to, da so samostojni svetniki v mestnem svetu še vedno člani LDS, izvršni odbor MO LDS Ljubljana obravnava točke dnevnega reda sej mestnega sveta, do katerih sprejema stališča. Glede naslednjih volitev – LDS bo imela v Ljubljani zagotovo samo eno listo. Za opredelitev razlik pa verjamem, da lahko razloge ali razlike navede le tisti, ki je iz svetniškega kluba izstopil," meni Slak.

Ljubljana potrebuje dejanja

Ob vseh težavah torej, ki se pojavljajo v prestolnici, je na dlani, da bi Ljubljana potrebovala novo koalicijo, predvsem pa župana, ki bi se urejanja zadev lotil z dejanji, ne le z lepimi besedami. Že samo dejstvo, da septembra še ni sprejet osnutek proračuna za leto 2006, nas ne more navdajati z optimizmom za boljše čase v prestolnici. Očitno si bodo morali Ljubljancani svetlejša časa izvoliti sami – na prihajajočih lokalnih volitvah. **Gregor Drnovšek**

SOCIALNA AKADEMIJA

Želite sodelovati v javnem življenju?

Želite razumeti ozadje dogajanj v družbi?

Vpišite se v tečaj SOCIALNE AKADEMIJE, ki poteka 20 koncev tedna na teme:

komuniciranje, etika, filozofija, politika, pravo in pravni red, novejša slovenska zgodovina, ekonomija in etika, družbeni nauk Cerkev, Slovenija v Evropi in svetu.

+ 2 ekskurziji

Informacije in prijave:

Socialna akademija

www.socialna-akademija.org
info@socialna-akademija.org

Mladinski ceh

01/427-71-40
031/31-30-31
ceh@mladinski-ceh.si

Slovenski katoliški izobraženci

www.drustvo-ski.si
ski@drustvo-ski.si

FESTIVAL
RITEM DUHA

VELIKA DVORANA
SNG MARIBOR

1. 10. 2005
OB 19.00

www.ritemduha.net

Ugodnejši nakup vstopnic samo na srečanju mladih v Stični (17.9.)!

Piton albin

V Lluçmayorju na španskih Balearih v Sredozemskem morju so odkrili tri metre dolgega in 13 kilogramov težkega pitona albina. Kačo je v krošnji bora opazil neki mimooidoci in takoj poklical pristojne službe. Slednje so nato poslale strokovnjaka, da je plazilca odstranil z veje. Za zdaj se ne ve, kako se je redka kača znašla na Balearih in kdo je njen lastnik. Lokalne oblasti so ob tem spomnile, da je spušcanje eksotičnih živali v naravo kaznivo dejanje.

Jelcinova nezgoda

Nekdanji ruski predsednik Boris Jelcin si je na počitnicah, ki jih je preživljal v kraju Porto Rotondo na Sardiniji, zlomil stegnenico. Štiriinse-

demdesetletnemu Jelcinu so nogo dali v mavec, zdravljenje pa naj bi nadaljeval v Rusiji. Nesreča se je zgodila zgodaj zjutraj v vili, kjer je preživljal počitnice, kot kaže, pa se je spotaknil, padel in se poškodoval. Prvo pomoč so mu ponudili njegovi varnostniki, nato pa so poklicali rešilni avtomobil, da ga je odpeljali na travmatološki oddelek tamkajšnje bolnišnice.

Nadomestek za bencin

Bolgarski vozniki, ki kot alternativo motorno gorivo uporabljajo naravni plin metan, se vozijo štirikrat ceneje od tistih, ki uporabljajo

čedalje dražja bencin ali nafto. Metan je namreč preizkusilo več kot 7.000 lastnikov avtomobilov in pri tem ugotovilo številne prednosti. Namestitev naprave za uporabo metana stane 600 evrov, s polnim rezervoarjem pa lahko povprečen avtomobil prevozi najmanj 200 kilometrov. Za zdaj imajo vozniki na bolgarskih cestah na razpolago enajst metanskih postaj, vendar se zaradi velikega zanimanja njihovo število stalno povečuje.

Najdišče

Arheologi so na najdišču indijanske kulture Moche na severni obali Peruja odkopali krono, prevlečeno z zlatom, in tiaro, staro več kot 1.700 let. Dragocenosti, izdelani iz bakra in prevlečeni z zlatom, so odkrili med 16-mesečnimi izkopavanji na najdišču Luninega hrama, 485 kilometrov severozahodno od Lime. Odkritja širijo naša spoznanja o kulturi Moche in dokazujejo, da je bila

to visoko organizirana razredna družba, ki je 800 let prevladovala na severni obali Peruja, vse do leta 800.

Spominski center

V Skopju so začeli graditi center v spomin na holokavst 7.200 makedonskih Judov, ki so jih med drugo svetovno vojno leta 1943 deportirali v nacistično taborišče smrti Treblinka. Spominski center bodo postavili na kraju, kjer je bila nekoč judovska četrt (Evrejsko maalo). Raztezal se bo na 4.000 kvadratnih metrih, dokončali ga bodo predvidoma v treh letih. Sredstva zanj bodo pridobili iz denacionaliziranega premoženja deportiranih Judov, s katerim upravlja Sklad za holokavst Judov v Makedoniji. Makedonija je edina država, kjer je s posebnim zakonom omogočena denacionalizacija premoženja Judov, ki niso preživeli pogroma in niso imeli dedičev.

Putinov ukrep

Ruski predsednik Vladimir Putin je odstavil načelnika ruske mornarice admirala Vladimirja Kurojedeva. Gre za ukrep po krizi z rusko minipodmornico, ki je prejšnji mesec potonila pri Kamčatki in so jo morali rešiti s tujo pomočjo. Kurojedev je bil načelnik ruske mornarice

že v času tragedije jedrske podmornice Kursk, ki je avgusta 2000 potonila na dno Barentsovega morja, pri tem pa je umrlo vseh 118 članov posadke. Lani je poskrbel tudi za razburjenje, ko je objavil, da je neka ruska križarka na jedrski pogon v tako slabem stanju, da lahko zdaj eksplodira. Kasneje je moral svojo izjavo preklicati. Za Putina je verjetno sodu izbilo dno, ko je prejšnji mesec v morju pred Kamčatko ostala ujeta ruska minipodmornica, ki naj bi na območju opravljala vzdrževalna dela na sonarskem sistemu za sledenje ameriškim podmornicam. Pri tem se je ujela v kable tega sistema in po-

tonila na dno. Ruska mornarica pa se očitno od katastrofe Kurska ni naučila dovolj, saj je moralo sedem ujetih ruskih mornarjev na rešitev čakati več dni.

Odselil se bo

Italijanski premier Silvio Berlusconi je izjavil, da bo, če bo na volitvah prihodnje leto poražen, zapustil Italijo in odplul na Tihi ocean. Kot je izjavil za italijan-

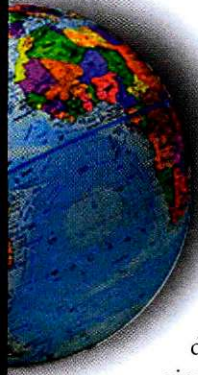
ske častnike, se je kljub nezadovoljstvu znotraj svoje vlade desne sredine pripravljen žrtvovati in voditi državo v drugem mandatu. "Če se bo Italija odločila in mi dala mandat, se bom žrtvoval še naslednjih pet let. V

nasprotnem primeru pa bom z lepo ladjo odplul na Tahiti in se zahvalil svoji srečni zvezdi, ker mi je prihranila takšno žrtev." Berlusconi je največji nasprotnik na prihodnjih volitvah bo nekdanji predsednik evropske komisije in vodja združene levice Romano Prodi.

Mojstrovine

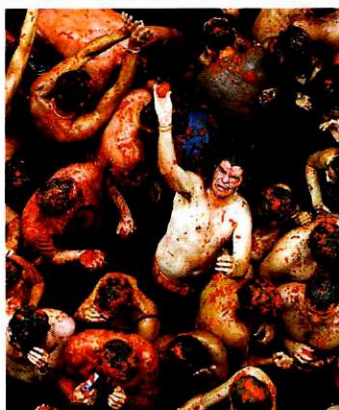
Iranci si bodo lahko prvič po 25 letih ogledali zbirko sodobnih likovnih del svetovnih mojstrov. Razstava v Teheranskem muzeju sodobnih umetnosti vključuje dela Vincenta van Gogha, Pabla Picassa, Paula Gaguina in Andyja Warhola. Večino od 188 mojstrov in je kupila soproga zadnjega iranskega šaha Reze Pahlavija, ki je podpirala iranske kulturne dejavnosti. Po padcu šaha in prihodu iranskih ortodoksnih islamistov so zbirko zaradi morebitnega zahodnega vpliva na islamsko revolucijo zaklenili. Razstava del sodobne umetnosti bo trajala sedem tednov.

Lepotica

Osemnajstletna Hammasa Kohistani je prva muslimanka, ki so jo izvolili za najlepšo Britanko. Po izvolitvi je študentka v Liverpoolu dejala, da ustvarja zgodovino in je zelo srečna. Pri tem je izrazila upanje, da ne bo zadnja muslimanka z nazivom najlepše Britanke. Kohistani je se je rodila v uzbekistanski prestolnici Taškentu,

vedale to prireditelje, vendar njena priljubljenost le še raste in privablja obiskovalce celo iz ZDA in Japonske.

Obogatela in osirotela

Razsipna Britanka Wendy Graham je znova ubožala, potem ko je v manj kot letu dni porabila ves dobiček oziroma kar 1,46 milijona evrov, ki ga je dobila na britanski loteriji. 26-letna Wendy je celo leto norela in se zabavala, denar pa je zapravila za mamila, šampanjec in kockanje. Najbolj zanimivo je to, da je dekleta kar 22 tisoč evrov zapravilo za prostitutke. Njena mati, zgrožena nad obnašanjem razuzdane hčerke, je na koncu dejala, da je denar prekletstvo in da naj hči zdaj do konca življenja razmislija o tem, kaj bi lahko storila s njim.

kamor so se iz Afganistana zatekli njeni starši. Muslimanska lepota govori šest jezikov, med drugim ruščino, perziščino in francoščino.

Paradižnikijada

Na poletnem festivalu v Bunolu blizu Valencie se je s paradižniki spopadlo skoraj 40.000 Špancev, ki so to špansko mesto dobesedno obarvali v rdeče. Bitka je trajala eno uro, s tovrstniki pa so v ta namen na ulice iztovorili 120 ton paradižnikov. Da bi se izognili poškodbam, so udeležencem tega nenavadnega festivala svetovali, naj paradižnike pred metanjem stisnejo, številni pa so si nadeli potapljaške maske ali očala, da bi si zavarovali oči. Posebej so zavarovali tudi hišna pročelja. Festival La Tomatina izvira iz leta 1944, ko so se v nekem pretepu prevrnile stojnice s sadjem. Ena je bila polna paradižnikov in prva bitka z "rajskim sadežem" je trajala vse do večera. Mestne oblasti si že 15 let prizadevajo, da bi prepo-

bila s 319 metri višine in 77 nadstropji približno eno leto najvišja stolpnica v New Yorku. Leta 1931

je prepustila primat Empire State Buildingu, ki je sedaj na petem mestu.

Mestni dragulj

Hiška v zahodnem delu Londona, ki meri komaj 1,52 metra v dolžino in dobre tri metre v širino, je na prodaj za več kot pol milijona funtov (734.500 evrov). Za hiško, ki se razprostira v petih nadstropjih in je bila v njej nekoč trgovina s klobuki, je družba sprva zahtevala kar 525.000 funtov (763.880 evrov). V družbi so dejali, da je hiška čudovita in zanesljivo unikatna in je najmanjša nepremičnina, ki so jo doslej ponudili na prodaj. Kako vrtoglavo drage so nepremičnine v britanski prestolnici, pa

pove podatek, da cene garaž v prestižnem zahodnem delu Londona Notting Hillu dosegaajo astronomskih četrtr milijona funtov (367.250 evrov).

Razposajene najstnice

Štiri najstnice, vpletene v požar, ki je izbruhnil v stolpnici v bližini Pariza, v njem pa je umrlo 17 ljudi, so bile obtožene namernega uničenja in poskodovanja ter požiga, ki je povzročil smrtne žrtve. Najstnice, stare od 15 do 18 let, od katerih je le ena polnoletna, so v priporu priznale, da so podtaknile ogenj v postni nabiralnik nekdanje prijateljice, s katero se niso več razumele. Trem mlado-

letnicam grozi 20 let zapora, medtem ko lahko polnoletno deklet doleti dosmrtna ječa. Požar je izbruhnil v 18. nadstropni stolpnici v Hay-les-Roses na jugovzhodu Pariza in zahteval najmanj 17 življenj, med njimi treh otrok, starih od štiri do sedem let. Ranjenih je bilo 20 ljudi. Med žrtvami je bilo tudi sedem Haitijcev.

Uganke podaljšujejo življenje

Umski napori lahko kar za več let znižajo starost možganov ljudi, starejših od 60 let. Izboljšajo jim spomin in odlagajo upad intelektualnih sposobnosti. Tudi križanke so mentalne stimulacije, ki lahko znižajo starost možganov kar za 14 let, sporoča Ian Robertson s Trinity Collegea v Dublinu. Možgani so namreč del telesa, ki ga do neke mere lahko sami oblikujemo. Z razvojem medicine postajamo vse bolj zdravi, življenje se daljša – največja grožnja pri staranju pa ostaja zmanjševanje funkcij možganov. Izboljšanje funkcij možganov pa omogoča tudi gibanje. Pri ljudeh, starejših od šestdeset let, ki so se udeležili zahtevnejšega vadbenega programa aerobike, da bi izboljšali dihalne in srčne funkcije, so ugotovili izboljšanje umskih sposobnosti. Posebno opazna so bila izboljšanja v sprednjih delih možganov, ki omogočajo funkcije, kot so organizacija, sprejemanje odločitev, občutek za humor, pozornost in sposobnost pomnjenja.

Še vedno se razvijamo

Znano je, da kdor ne napreduje, nazaduje. In vendar je bilo do nedavnega razširjeno mnenje, da se je evolucija človeka in zlasti človeških možganov končala pred 50 tisoč leti. V zadnjih 600 letih sta se dva gena, ki imata odločilno vlogo pri velikosti človeških možganov, močno spremenila, trdijo raziskovalci, kar vodi k razmišljanju, da se človeški možgani še vedno intenzivno razvijajo. To odkritje potrjuje teorijo, da se evolucija človeka še zdaleč ni končala in se nadaljuje, predvsem ker so se pojavile genske spremembe, ki povišujejo človekovo odpornost proti nekaterim boleznim. Nove oblike gena, ki določa boljše možganske funkcije, so v nekaterih populacijah bolj razširjene kot v drugih. Kljub temu so mnenja še vedno deljena, saj se geni odzivajo na celo vrsto funkcij v telesu in ni rečeno, da imajo zaradi nove variacije genov kakšne boljše sposobnosti.

Kandidati za nagrado

Objavljen je bil seznam knjig, ki se bodo potegovale za letošnjo najuglednejšo literarno nagrado v Veliki Britaniji The Man Booker Prize. Navedenih šest literarnih del ima enake možnosti za pridobitev nagrade v višini 50 tisoč funtov. Za nagrado se potegujejo: The Sea Johna Banvilla, Arthur & George Juliana Barnes, A Long Long Way Sebastiana Barryja, Never Let Me Go Kazua Ishigure, The Accidental Alija Smitha in On Beauty Zaldiea Smitha. Dobitnik nagrade, za katero lahko kandidirajo pisatelji iz Velike Britanije, Irske in nekdanjih britanskih kolonij, bo objavljen na prireditvi v Londonu, ki bo potekala 10. oktobra. Predsednik žirije John Sutherland je dejal, da je vseh sedemnajst knjig, ki so bile v letošnjem izboru, izjemno dobrih in da se je žirija znašla pred težko nalogo, ko se je morala odločiti za šest del, ki bodo prišla v finale.

Molekularni strojček

Znanstveniki so skonstruirali molekularni strojček, ki lahko premika objekte, milijonkrat večje od njega samega. Strojček je 80 tisočkrat drobnejši od človeškega lasu in je prvi izdelek te vrste na svetu. Novi nanostrojček bo lahko nadzoroval gibanje zdravil v človeškem telesu in skrbel za to, da bi zdravila prišla na pravo mesto. Nanostrojček je izdelal kemik David Lee z Univerze v Edinbourghu. Ponenostavljeno rečeno je to zlata površina s sloji molekul. Če na to površino padajo ultravijolični žarki, se začno molekule premikati in premikati tudi objekte, ki so na njih, na površini strojčka. Mehansko gibanje na molekularni ravni je podlaga vseh bioloških procesov od fotosinteze do delitve celic. Profesor Lee zatrjuje, da se je umetnega upravljanja z molekularnim gibanjem zelo težko naučiti, ker temelji na zelo zapletenih zakonitostih, vendar je mogoče narediti tako imenovane molekularne mišice, ki bodo izvrševale različne naloge premeščanja objektov v telesu. Njegova metoda ima v zdravstvu veliko prihodnost.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec brezplačno!

Plačilo s poloznico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnite dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

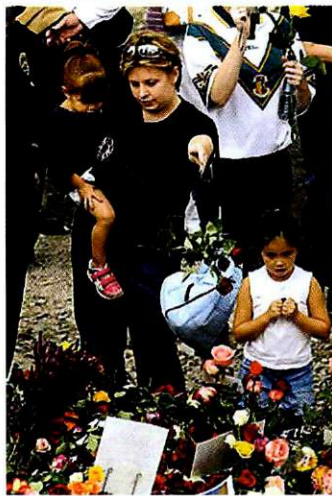
kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

S to naročilnico se zavežem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

Ta čas svet pretresajo prizori naravne katastrofe v New Orleansu, prav te dni pa minevajo tudi štiri leta od najodmevnejšega terorističnega dejanja v novejši zgodovini – napada na stolpnici Svetovnega trgovskega centra v New Yorku. Marsikdo ne ve, da imamo v središču tega ameriškega mesta tudi Slovenci svoj kotiček. Pogovarjali smo se s patrom Krizologom Cimermanom, frančiškanom, ki vodi župnijo sv. Cirila na Manhattnu.

Fotografije: Reuters

Napad je ljudi zbližal

Minila so štiri leta od terorističnega napada v vaši neposredni bližini. Kako ocenjujete današnje družbeno ozračje v primerjavi s tistim pred štirimi leti?

V štirih letih se je Manhattan precej spremenil. V ljudeh se je pojavila neka posebna duhovna kvaliteta – prej so bili večji individualisti, teroristični napad pa jih je nekako zbližal. Američani so se takrat zavedeli, kako je življenje kljub vsemu pravzaprav nezavarovano. Še pomembnejša posledica te tragedije pa je miselnost, da v življenju ne moremo več nikogar in ničesar izključevati, ampak moramo stvari v življenju vedno vključevati; ljudje se med drugim precej več družijo. Glede New Yorka – do lanskega leta je kazalo, da se mesto zlepa ne bo postavilo na noge; šele v zadnjem letu si je nekoliko opomoglo, vanj sta se začela vracati tudi turizem in posel, kar je zelo pomembno za nadaljnji razvoj tega odprtega in svetovljanskega mesta.

Ali terorizem v Evropi v zadnjem času med Američani zbuja strah pred novim napadom v ZDA?

Da, še zlasti po bombnem napadu v Londonu so strokovnjaki za domovinsko varnost odprli razprave o tem, da je teroristični napad v Ameriki skoraj neizbežen. Ti strokovnjaki sicer skušajo narediti vse, da bi ga preprečili, a to povzroča kar nekaj težav, saj so Američani zelo svobodoljubljen narod. Del našega vsakdanjika je namreč pregledovanje ljudi – tako na letališčih kot tudi v federalnih stavbah in na podzemni železnici. Naše

življenje je tako postalo zelo nadzorovano, ljudje pa tega niso vajeni.

Videti je, kot da bi bili Američani skupaj z vlado v zadnji katastrofi povsem nemočni. Kaj se je pravzaprav zgodilo v New Orleansu?

Orkan je res velika tragedija, ki pa jo slovenski mediji predstavljajo zelo pomanjkljivo. Večinoma revno prebivalstvo ni imelo prevoznih sredstev za izselitev, ki jo je v dneh pred orkanom ukazal župan. Z izračuni so ugotovili, da bi za evakuacijo potrebovali okoli tisoč avtobusov. A ker so ljudje videli, da so začele tolpe tistim, ki so zapustili hiše, vdirati v stanovanja in jih ropati, si ljudje, ki nimajo drugega kot skromne hiše, niso ravno želeli zapustiti domov. Policisti so se bali za svoje družine, na drugi strani pa je bilo iz zaporov izpuščenih precej kriminalcev, saj bi ti drugače utonili. Tudi če bi poslali tistih tisoč avtobusov, bi jih verjetno napolnili le nekaj. Bistveno pa je, da sam orkan ni naredil tako strahotne škode, kot so pričakovali, in ko se je zgodilo najhujše, je bil že zunaj mesta. Kljub vsemu pa je odkrival strehe, trgal električno napeljavo in uničeval oddajnike in to je pravzaprav povzročilo takšno razsežnost nesreče.

Voda je v dolžini 90 metrov spodjedla nasip na jezeru in ko je jez popustil, je bilo mesto v nekaj urah poplavljeno. Tragika je, da ljudje niso vedeli niti niso mogli vedeti, kaj se dogaja; pravzaprav so to dojeli, šele ko jim je

voda začela vdirati v stanovanja. Zaradi izpada električne energije in porušenih anten namreč niso mogli gledati televizije niti poslušati radia, odpovedala je tudi telefonija. Ko je voda začela vdirati v stanovanja, niti hitro ukrepanje ne bi veliko pomagalo. Če bi bili prebivalci New Orleansa o tem, da je jez popustil, obveščeni, bi se jih gotovo rešilo precej več. Na tisoče jih je namreč utonilo na svojih podstrešjih, ker niso imeli primerne orožja, da bi prebili streho, z golimi rokami pa je niso mogli odkriti.

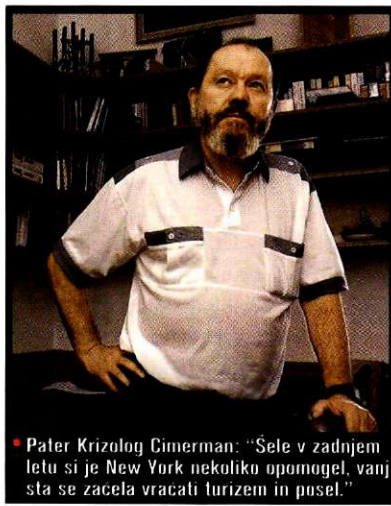
Kako živi slovenska župnija v New Yorku? Koliko vernikov šteje, ob katerih priložnostih se jih zbere največ?

Župnija Sv. Cirila je bila ustanovljena 4. julija 1916, tako da bomo naslednje leto praznovali njenih 90 let. V začetku je bilo tu skoraj tri tisoč Slovencev in zbirali so se na Manhattnu. Župnijska skupnost je bila

zelo razvita, prav tako družabno življenje – imeli so tamburaški orkester, razne zборе ipd. Bilo je živahno.

Otroci pa so takrat živeli v nekakšnih getih. Družili so se le s Slovenci, zato so imeli težave v šolah, saj niso obvladali jezika. Kasneje se jih je mnogo poročilo z domačini in stiki z nekaterimi so se pretrgali. K slednjemu je pripomoglo tudi preseljevanje v druga mesta in države ZDA pred približno 40 leti, saj je življenje v New Yorku postalo drago in nevarno. Zamiranje družabnega življenja so preprečili tako, da so se začeli srečevati na tako imenovanih kulturnih urah, ki vsako tretjo nedeljo potekajo še danes in jih obišče tudi do tristo ljudi. Navadne nedelje so bolj slabo obiskane, saj so ti ljudje večinoma ostareli in se zaradi velikega prometa bojijo v mesto pripeljati z avtomobilom. Prav tako se bojijo napadov ali ropov v javnih prevoznih sredstvih, čeprav je ta čas New York zaradi zastraženosti celo varnejši kot Ljubljana.

Cerkev je bila leta 1997 popolnoma obnovljena, zamenjali smo strop, tla; notranjost je zdaj lesena, zunanje zidano ogrodje pa je ostalo. Pri projektu je sodeloval Eduardo la Crosse, zelo znan arhitekt, ki je na konvenciji ameriških arhitektov v Dallasu osvojil prvo mesto. Za uveljavljanje Slovenije je zelo pomembno, da imamo na Manhattnu tako kulturno pomemben objekt. Tudi sicer postaja župnija na Manhattnu v zadnjem desetletju skupni dom za Slovence povsod po svetu, saj se tu vsak počuti kot doma. **Peter Avsenik**

• Pater Krizolog Cimerman: "Šele v zadnjem letu si je New York nekoliko opomogel, vanj sta se začela vracati turizem in posel."

Od terorističnih napadov Al Kaide na New York so minila štiri leta in sedaj že lahko rečemo, da je 11. september spremenil svet.

Fotografije: Reuters

Zapuščina 11. septembra

Štiri leta po terorističnih napadih na Združene države Amerike so slednje spet v kriznih razmerah; a tokrat ne zaradi terorističnih napadov, temveč zaradi razbesnelih orkanov. V teh štirih letih pa so se na marsikaterem področju spremenile tudi razmere po svetu, za kar lahko vzroke iščemo predvsem v napadih 11. septembra.

Ali je 11. september res spremenil svet za vedno ali pa bi nas tudi brez takratnih napadov tok dogodkov pripeljal do dandanašnjih razmer? Prvi mož Al Kaide je še vedno na prostosti, islamski terorizem je v tem času vstopil v Evropo, vojna v Iraku pa še lep čas ne bo videla konca. Medtem pa svet v strahu čaka in ugiba, kje in kdaj bo prišlo do novega terorističnega napada, kajti nihče več ne dvomi o njihovi stalni grožnji.

Stalna grožnja terorizma

Leto 2001 je bilo s terorističnimi napadi na New York vsekakor prelomno, od tedaj pa je teroristična grožnja v svetu nenehno navzoča. Lani se je število terorističnih napadov v primerjavi z letom 2003 potrojilo, cilji teroristov pa so segali od Perzijskega zaliva do Afrike in Evrope. To je še spodbudilo evropsko petindvajseterico, da je začela pogajanja o sodelovanju evropskih varnostnih in obveščevalnih služb, ki bi bile tako učinkovitejše v boju zoper terorizem. A kot opozarja Claude Moniquet, direktor Centra za evropske strateške študije v Bruslju, "smo v vojni zoper terorizem nemočni brez pomoči zmernejših muslimanskih držav. Drža-

ve, kot so Maroko, Indonezija in Jordanija, razpolagajo s ključnimi sredstvi, ki jih potrebujemo v boju zoper terorizem, v zameno pa bi jim v Evropski uniji ponudili pomoč pri stabilizaciji razmer in pri uničevanju terorističnih mrež v njihovih državah".

Evropska unija je po napadih v Madridu marca lani in po letošnjih v Londonu primorana spremeniti svoje protiteroristične zakone, tako kot so bile po 11. septembru 2001 k temu prisiljene ZDA. Strah pred terorističnimi napadi je največji v sosednji Italiji, zato so pri njih v zadnjih tednih v večjih mestih

potekale simulacije napadov in reševanja. Možnost terorističnih napadov v Italiji je vedno obstajala, mnogi Italijani pa verjamejo, da bo njihova država naslednja tarča teroristov predvsem zato, ker je že bila napadena Velika Britanija, ki je veljala za najbolj ogroženo državo v Evropi. Brez skupne protiteroristične politike bo Evropa v prihodnje težko kos teroristični grožnji, še posebej po napadih na London, v katerih so glavno vlogo odigrali v Veliki Britaniji rojeni in tam živeči muslimani.

Al Kaidina moč

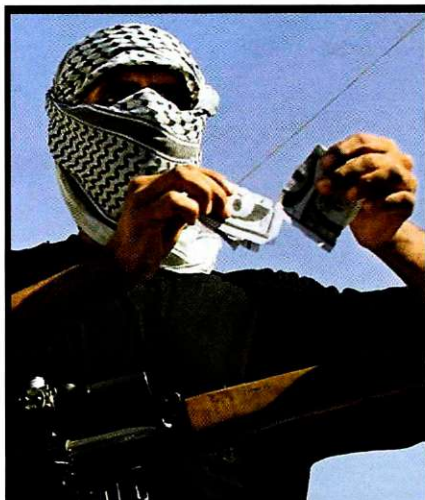
Zahvaljujoč vojnim operacijam v Afganistanu, ki so jih sprožili napadi 11. septembra, je bil uničen velik del mreže teroristične organizacije Al Kaida. Skrb pa vzbuja dejstvo, da se ideologija islamskega terorizma, ki ni omejena samo na širše območje Afganistana, krepi. Prav tako je Al Kaida zaradi vztrajnega boja proti terorizmu v zadnjih letih precej spremenila svojo hierarhijo in način organizacije. Po podatkih ameriških obveščevalnih

• Čeprav je prvi mož Al Kaide Osama bin Laden še vedno na prostosti, njegova organizacija slabi.

služb naj bi se organizacija glede na različne kraje delovanja sedaj delila na tri dele. Prvi del sestavlja glavna organizacija, ki ji je uspelo preživeti do danes in deluje predvsem na območju Afganistana, drugega sestavljajo regionalne celice Al Kaide, ki segajo od Iraka do vzhodne in severne Afrike, tretji del te teroristične organizacije pa naj bi deloval po predmestjih vevemest v Evropi in Severni Ameriki. Največjo grožnjo ta čas predstavlja prav zadnja skupina, kar se je pokazalo po julijskih terorističnih napadih v Londonu. Zanimljivo pa ni niti grožnja, ki jo predstavlja drugi dve skupini. Posebno nevarno je delovanje Al Kaide v Iraku, kjer si pod vodstvom Abu Musaba al Zarkavija, glavnega voditelja pripadnikov džihada, na sunitskem teritoriju prizadeva ustanoviti Al Kaido številka dve, ki bi igrala ključno vlogo ne samo v Iraku, temveč bi islamistične teroriste "izvažala" v preostali svet, predvsem na Zahod.

Vsekakor je bil 11. september 2001 z napadi na New York in Pentagon dan, ko se je Al Kaida pokazala v vsej svoji moči in se je začelo govoriti o tako imenovanem apokaliptičnem terorizmu. A po štirih letih mnogi že govorijo o dokončnem porazu Al Kaide. Eden izmed njih, Gilles Keppel, specialist za islamski terorizem, meni, da je glavina Al Kaide že izgubila boj. "Od 11. septembra 2001 naprej se v ZDA ni zgodil noben teroristični napad več, njihovi napadi po svetu so vedno manj mučeniški, sodelovanje z muslimanskimi državami je vedno boljše. Tudi glede napadov na London še ni dokončnih dokazov, da ob-

• Islamski terorizem se je v svoji organiziranosti v zadnjih letih precej preoblikoval; največja grožnja so sedaj lokalne teroristične organizacije.

• Z napadi na Madrid marca lani je terorizem prestopil meje Evrope, svojo navzočnost pa je še utrdil z letošnjimi napadi v Londonu.

• V New Yorku in Washingtonu so potekale slovesnosti ob četrti obletnici napadov, začele pa so se z minuto molka za žrtve.

• Ameriški obrambni minister Donald Rumsfeld je na slovesnosti v Pentagonu opozoril, da boj proti terorizmu še ni končan.

staja povezava z Al Kaido. Ko se pojavi posnetek vodilnih mož Al Kaide, Osame bin Ladna ali Abdulaha Azama al Zavahirija, imajo njene grožnje precej manjši učinek kot pred nekaj leti." Po štirih letih od napadov na New York pa se začena boj na drugi bojni črti, tokrat na ideološki, proti t. i. ideologiji zla, kot je terorizem po napadih v Londonu označil Tony Blair. Kdaj se bo končal ta boj, danes ne zna nihče napovedati.

ZDA se spominjajo

V nedeljo so se v Združenih državah Amerike spominjali dogodkov iz pred štirih let. Vse slovesnosti so se začele z minuto molka ob 8.46. zjutraj, v času, ko se je prvo letalo zaletelo v Svetovni trgovski center. Glavna slovesnost je potekala na kraju, kjer sta nekoč stala oba nebotičnika. Prebrali so imena vseh žr-

tev, glavni govornik, župan New Yorka Michael Bloomberg pa je izrazil sožalje tudi vsem družinam žrtev 7. julija v Londonu, ki ga je imenoval "naše bratsko mesto". Glavni govornik na slovesnosti v Pentagonu je bil ameriški obrambni minister Donald Rumsfeld, ki je opozoril, da vojna proti terorizmu še ni končana. Isto sporočilo je prišlo tudi iz kabineta ameriškega predsednika Busha.

Skupno število žrtev 11. septembra je 2.985, od tega 265 potnikov štirih ugrabljenih letal, 125 civilistov in voja-

kov v Pentagonu, 343 newyorških gasilcev in 23 policistov, preostale žrtve pa so bile v času napadov v prostorih Svetovnega trgovskega centra. Po odločitvi ameriškega kongresa bo 11. septemberv ZDA posvečen v spominu na žrtve največjega terorističnega napada v zgodovini in prvega napada na ZDA po drugi svetovni vojni.

Letošnje slovesnosti pa so bile deležne precej manjše pozornosti kot prejšnja leta, in to predvsem zaradi posledic orkana Katrina in kriznih razmer na jugu države. **Ana Müllner**

intervju

Je prodekan Visoke šole za podjetništvo GEA College in strokovnjak za menedžment nevladnih organizacij, član vladnega odbora za reforme in močno kritizirani direktor Radia Študent.

V prispevku za zbornik *Jadranske po nemirnih vodah menedžmenta nevladnih organizacij pravite, da je "mit o amoralnem poslovanju" iz začetnega obdobja liberalnega kapitalizma "izgubil svojo prepričljivost ravno na področju, za katerega so bili vsi prepričani, da je njegov rojstni kraj – v gospodarstvu". Ali po vašem mnenju to drži tudi za Slovenijo ali smo nasprotno pričeli pojavu "paleoliberalizma", kot ga je označil dr. Ivan Štuhec?*

V razvitem zahodnem svetu, posebej po aferah Enron in Worldcom, je postalo jasno, da nobena gospodarska organizacija ne deluje v družbenem vakuumu in da ni sama sebi namen, temveč ima določeno družbeno odgovornost. Če danes govorimo o dobrem gospodarskem subjektu, mora poleg ekonomske racionalnosti in uspešnosti takšna gospodarska organizacija pokazati kakovost poslovanja, da jo lahko ocenjujemo s stališča poslovne etike.

Po drugi strani opazujemo, da je v državah v tranziciji, pri katerih imamo opravka z neko obliko divjega kapitalizma, morala na psu in da se nanjo poslovneži ne ozirajo. V tranzicijskih državah je postalo pomembnejše preživetje na trgu, prilagajanje na nove tržne razmere po pol stoletja planske ekonomije. Te težave so poslovno moralo postavile na stranski tir.

Raziskave, ki smo jih delali pri nas, kažejo na paradoksalno situacijo; 75 odstotkov naših menedžerjev je dejalo, da je zanje poštenost temeljna moralna vrednota v poslovnem življenju. Po drugi strani pa jih je na kontrolno vprašanje, ali se v vsakdanjem poslovnem življenju ozirajo na standarde poslovne morale, 47 od-

sov, pri čemer gre za nekakšno modno muho. Ti kodeksi večinoma odražajo nerazumevanje njihovih avtorjev o bistveni razliki med moralno in pravom, saj etičnega kodeksa ne more izražati noben pravilnik, ki po svoji naravi izhaja iz pravnega diskurza, ki sloni na heteronomiji volje. Moralni kodeks mora izhajati iz avtonomne volje tistih, ki s kodeksom soglašajo.

S kakšnimi izzivi se nevladne organizacije spopadajo danes? Bi bilo treba kaj spremeniti na področju zakonodaje?

Demokratska družba se mora najprej znebiti sindroma, da je politika naša usoda. Po sili razmer smo prišli v situacijo hiperpoliticizacije vsega. Vsako vprašanje pri nas postane politično, tudi strokovno. To pa zato, ker so bila področja, ki sodijo v civilno družbo, v prejšnjem sistemu organizirana kot transmisija vladajoče partije. Naš problem je, da je civilno družbo, ki je nastala konec osemdesetih, kadrovske posrkala nova demokratska oblast, ki je nujno potrebovala kadre. To ni bila nobena napaka, ampak preprosto življenjska situacija; izbiral si lahko kadre iz prejšnjega režima ali pa tiste, ki so na civilnodružbeni sceni pripomogli k osamosvojitvi države in njeni demokratski transformaciji. Civilnodružbena scena se je tako v kadrovskega smislu izpraznila, nove generacije pa se v novi situaciji po moji presoji niso najbolje znašle. Nadaljevale so namreč trend iz prejšnjega sistema; izkoristile so ugodje, ki ga prinaša to, da te neko financira. Tipičen primer za to je Radio Študent (RŠ). Leta 1991 je prišlo do radikalnega obrata. Ne le

avtonomijo in neprofitno poslanstvo, hkrati pa na trgu pridobiti sredstva za lastni razvoj in projekte. Ta naloga je prevelik zalogaj za menedžment v večini nevladnih organizacij (NVO), vsaj ob sedanji strukturi. Najboljši so namreč šli v večje sisteme, ostali pa so tisti, ki so bolj "delavci" civilne družbe kot pa menedžerji.

Zaradi tega pomanjkljivega vodenja je večina NVO v zelo slabem stanju. Pripombe iz Zahoda so letele prav na način, kako se je naša država lotila problema. Prejšnja oblast je kljub svojemu liberalnemu pridevniku organizirala krovno vladno organizacijo NVO. Ko je bil ustanovljen AMNECO (Avtonomna mreža nevladnih civilnodružbenih organizacij), so storili vse za njegovo uničenje. Kot so govornik v Bruslju pa se je pojavil CNVOS (Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij). To kaže na nadaljevanje prakse, po kateri je civilna družba neke vrste transmisija določenih političnih opcij.

Če hočemo dobro tej državi, moramo ustvariti razmere za nastanek in razvoj civilnodružbene scene, ki bo delovala na podlagi samoregulacije in notranjih impulzov in bo organizirana na podlagi avtonomne volje njenih članov. Ti pa naj bodo sposobni menedžersko obvladovati to področje in poskrbeti za navzočnost podjetniške miselnosti. Evropa od nas zahteva ureditev financiranja civilne družbe na način internega podjetništva. Na vsak tolar, ki ga prineseš v hišo s svojim prizadevanjem, ti bo za projekt, ki je ocenjen kot smiseln, pomemben in uporaben za družbo, država ali EU primaknila še drugi tolar. Parazitstva in "fehtarjenja" je tako konec. Predvsem pa bi bilo treba poskrbeti za davčne olajšave za prispevke civilni družbi, ki so prenizke in nam onemogočajo vzpostavitev sistema stabilnih virov financiranja. Civilna družba pač ne more obstajati od

Naša medijska scena je fenomen

Pogovor z dr. Dejanom Jelovcem

stotkov odgovorilo, da ne. Ta podatka slikata stanje duha. V naši družbi je postalo jasno, da je privatizacija šla po poti, ko ljudje raje zapro oč, kot da upoštevajo moralne standarde.

Po eni strani vsi govorijo o poklicni etiki, po drugi pa sta poslovna etika in kultura dokaj zanemarjeni. Praktično ni stroke, ki nima poklicnega kodeksa. Pravzaprav gre za inflacijo kodek-

da nastaja nova država z novo družbeno ureditvijo, nastane tisto, čemur lahko rečemo tržna ekonomija. In v tem sistemu se nekdanji otoci komunizma – varovanci sistema, ki je omejeval njihovo svobodo, a jim je hkrati omogočal ekonomsko preživetje, niso znašli.

Kaj je bilo treba storiti na RŠ? Nekaj zelo zahtevnega in protislovnega: ohraniti vsebinsko

enega nakazila do drugega. Ideja ministra za kulturo o medijskem skladu gre po moje v to smer in jo zato podpiram. Potrebne so namreč sistemske rešitve, kajti samo projektno financiranje je prav tako nevarno, ker preze dejstvo, da so NVO podobne živim organizmom, ki ne morejo delati le takrat, ko pride denar, potem pa se za nekaj časa zamrzniti. »

» Omenili ste tudi osnutek zakona o medijih, ki ga je pripravilo ministrstvo za kulturo in katerega osrednja točka je ustanovitev sklada za pluralizacijo medijev. V kolikšni meri lahko sklad dejansko vpliva na ustaljena razmerja in medijsko poročanje?

Na družbeni sceni delujem od leta 1968, zato si upam reči, da je naša medijska scena fenomen, ki je danes bolj kot kadar koli razviden v zrcalu, ki ga je pred nas postavila EU.

Slovenski medijski prostor je namreč več kot pol stoletja oblikovalo ideološko stališče, ki ga nekateri imenujejo boljsevizem, jaz pa bi raje uporabil naziv zdanovstvo. Iztočnice tega stališča zasledimo pri Ždanovu, enem Stalinovih ideologov, v njegovem razvpitem komentarju v razpravi o knjigi Aleksandrova "Zgodovina zahodnoevropske filozofije". Po njegovo je beseda močno ideološko orožje, ki se ne ozira na kakršno koli objektivnost. Vsaka beseda mora biti morilski meč, ki uničuje nasprotnika. S tem Ždanov postavi princip t. i. ofenzivne partijnosti kot vrhovni princip obnašanja. Prevladujoči vzorec tega diskurza je borbeni duh, ideološka fronta, aktivizem s stališča lastne ideološke opcije, ki medijem ne priznava avtonomnega statusa posrednika med realnostjo in javnostjo, temveč ga instrumentalizira na golo orodje, pedagoško sredstvo oz. pripomoček za razširjanje lastnih vrednostnih stališč in interpretacij kot edinih mogočih in pravih. V tem duhu je postalo normalno, da mediji sodelujejo v ideološki vojni, ki se nadaljuje z drugimi sredstvi. Tu gre za znamenito triado: defamacija, diferenciacija in likvidacija. Najprej te umažejo, si po Pilatovo umijejo roke in te potem uničijo. Slednje danes ni več dobesedno, temveč simbolno, gre za t. i. medijski umor, ki pa za žrtev ni nič manj boleč.

Zato mislim, da če se danes resno pogovarjamo o tem, kaj je treba narediti v medijskem prostoru, če želimo izpolniti bistveni pogoj za nadaljnji razvoj demokratične družbe, ne potrebujemo le pluralizacije medijev in pluralnosti v njih. Tudi ne gre samo za kapitalске deleže ali raznolikost vsebin, temveč potrebujemo pacifizem, se pravi umiritev z osvoboditvijo medijev od ostankov zdanovizma in njegovih klonov.

Zato v prvi plan postavljam resnicoljubnost, intelektualno poštenost, nepristranost, etični kodeks novinarjev, zavarovanje osebne integritete posameznika, pravico do zasebnosti, pravico do ohranitve dobrega imena, pravico do drugačnosti, evropske standarde v kulturi javnega dialoga in kritično javnost, ki se zbudi ob vsaki bistveni potrebi, da pove nekaj pametnega in poštenega o določeni zadevi. Če bomo posejali čim več takšnih cvetov v našo medijsko krajino na sončni strani Alp, se lahko nađejamo, da bo postala podobna izvirnemu idealu razvitih demokratičnih družb, v katerem

Zagovarjam vizijo, po kateri lahko eksperimentiramo in smo avantgardni, a le do točke, ko ustvarjamo zadostna sredstva, ki nam omogočajo avtonomno delovanje, ne pa parazitskega vegetiranja na proračunskih postavkah.

naj bi bil medij posrednik med realnostjo in javnostjo. Danes smo priče temu, da mediji prej ustvarjajo umetno realnost, kot pa jo posredujejo. Mediji so postali bojevniki neke konstruirane realnosti, novinarji pa imajo dvojno vlogo aktivistov in hkrati poročevalcev. V poročilih imamo tako namesto informiranja podtikanje lastne interpretacije dogodkov.

Tako sama pluralizacija medijev ne bo prinesla ničesar, če bomo ostali samo pri tej paradigmi. Potrebujemo osvoboditev medijskega prostora, kar pa bo najtežja naloga. Zakon o medijih bo torej v

Etičnega kodeksa ne more izražati noben pravilnik, ki po svoji naravi izhaja iz pravnega diskurza.

tem pogledu nujen, ne pa zadosten pogoj za spremembe, za novo renesanso, ki bo pripomogla h kulturi javnega dialoga, primerne za 21. stoletje.

V kratkem bomo na referendumu odločali o zakonu o RTVS. Kaj menite o novem zakonu?

Moja ocena je, da je to bitka v vojni za javno televizijo, ki je ta narod ne sme izgubiti. Pričakujem, da bo izid referenduma takšen, da se bo javna RTV umirila, pluralizirala in postala hrbtnica emancipiranega medijskega prostora. Upam, da bo nacionalna TV začela delovati kot javni servis. Za to pa potrebujemo civiliziran medijski prostor po evropskih standardih, v katerem bosta zagotovljena raznovrstnost in bogastvo vsebin brez zdanovstva in vojne proti vladi. Če pa bi ostalo po starem, močno dvomim o uresničitvi teh idej.

Ste član vladnega odbora za reforme, natančneje podskupine za konkurenčnost in reformo univerze. Kako gledate na nast

nek odbora? Ste se v okviru svoje skupine že sešli? Kateri bodo poudarki reform?

Odbor za reforme vliva upanje, da ta vlada ne bo le ena v nizu tistih, ki so preprosto oddale svoj mandat in šle v pozabo. Kot profesor, ki se poklicno ukvarja z razvojem in spreminjanjem organizacij, se nisem mogel upreti izzivu povabila v odbor za reforme.

Ujezil pa me je odnos nekaterih medijev, ki so po zdanovsko odboru prerokovali neuspeh. Po drugi strani pa nam je takšna medijska ofenziva lahko v čast, ker če stvar ne bi bila resna, bi zadostoval molk. V skupini smo se sicer dogovorili, da o podrobnostih in vsebini pogovorov za zdaj ne bomo dajali izjav, lahko pa vam povem, da smo se že dvakrat sešli, da je začel delovati internetni forum, da je komunikacija zelo intenzivna in da se vsi trudimo, da bi nam uspelo.

Poudaril pa bi, da pri napovedani reformi ne gre samo za ekonomsko transformacijo, ki jo bodo spremljale spremembe zakonodaje. Te spremembe so sicer pogoj, vendar ne bomo ničesar dosegli, če ne bomo spremenili prevladujoče miselnosti in vzorcev obnašanja ter dejansko uveljavili sistema vrednot sodobne družbe. Ne torej kozmetični popravki, ampak reforme za novo renesanso naše družbe.

Kako sta se po vaše slabo leto dni po državnoborskih volitvah stranki koalicije Slovenija – SDS in NSi – znašli v vladi? Sta upravičili zaupanje volivcev? In kako se je prejšnja oblast, predvsem LDS, znašla v opoziciji?

Če ocenjujem po prvih devetih mesecih vladanja, ima sedanja oblast – pod pogojem, da ne

stori kakšne katastrofalne napake – enkratno zgodovinsko priložnost, da naredi nekaj, kar bo pustilo sledi. V tem smislu je zelo pomembno, da je oblast začela hoditi po dveh nogah; po eni strani z razčiščevanjem s preteklostjo, brez tega ni mogoč noben korak naprej, po drugi pa z odpiranjem poti v prihodnost. Zdaj je pomembno, da se do konca tega leta opravi čim več pripravljanih nalog na obeh omenjenih področjih. Potem bo ostalo še pol mandata, da se uresniči vladni program. Brez setve žetve ne more biti.

LDS ni lahko biti v opoziciji, ker je bila ta stranka na oblasti 12 let (natančneje pol stoletja) in sploh ne ve, kaj je to opozicija in kako naj se obnaša. V tem času se je nabralo navadnih kariéristov, ki so stranko zapustili, tako da je LDS v resni krizi – kadrovske, vodstvene, v krizi vizije.

Po drugi strani je šibka opozicija nevarna tudi za vlado, kajti oblast potrebuje nekoga, da ji stalno gleda pod prste. To je bistvo demokracije. Glejte, LDS je na volitvah leta 2000 dobila sla-

bih 37 odstotkov glasov in se je nato začela obnašati arogantno, kot absolutna oblast. Kazen jo je seveda doletela na naslednjih volitvah.

Po kratkem pogovoru za našo revijo pred nekaj meseci sta v Sobotni prilogi Dela izšla dva prispevka, ki sta prikazala precej drugačno sliko razmer na Radiu Študent. Poleg tega sta si avtorja privoščila grobe napade na vaše vodenje zavoda RŠ. Vaš komentar?

Jasno je bilo, da bo najin pogovor imel posledice, zanimivo pa je, kako se je stvar razvijala. Vaš tednik izhaja ob četrtek, da bi za SP bili pravočasni, pa morate svoj prispevek oddati v sredo. Zanimivo, da je imel nekdo že dan pred izidom vašega pogovora z mano priložnost, da ga uporabi za svojo oceno stanja. Ta prvi odmev je deloval dokaj miroljubno in vabil k temu, da se pogovorimo in gremo skupaj na siesto na morje. Avtor teksta je izhajal iz predpostavke, da imajo ereševski posebneži pravico početi, kar hočejo, tisti, ki jih pri tem motijo, pa si ne zaslužijo niti omembe imena. Potem sem takoj članom strokovnega sveta RŠ predlagal, da umirijo strasti, a ni bilo nobenega odgovora. Pač pa je v naslednji SP izšel članek pod naslovom Kaos, ki se sliši prav. Zanimivo je, da je tekst nastal pred najinim pogovorom. Na RŠ smo organizirali sestanek in ugotovili, da gre za nedopustno blatenje naše ustanove, zato smo v skladu z zakonom o medijih zahtevali popravek. Kaj se je zgodilo? Tokrat nismo bili pravočasni, ker smo popravek zahtevali v četrtek, tako da se je ta pojavil šele 14 dni pozneje, a ne kot popravek, temveč v rubriki Pisma bralcev, kjer pa so objavili pisanje v. d. odgovornega urednika in vodje tehnične službe, ne pa tudi mojega odgovora.

Pri navedbah mojih stališč v omenjenem "katičnem" članku je šlo za neavtorizirane, parafrazirane in izkrivljene izjave, za montažo neke vizije, ki mi jo podtikajo, z mojo vizijo poslanstva RŠ pa nima nič skupnega. Namen tega početja je smešiti mojo osebo in skaliti moje dobro ime in ugled v javnosti. Tekst je prežet z neresnicami, protislovji in za lase privlečenimi trditvami, ki ne

Mediji so postali bojevniki neke konstruirane realnosti, novinarji pa imajo dvojno vlogo aktivistov in hkrati poročevalcev.

odražajo dejanskega stanja, temveč rabijo avtorici kot gradivo za manipulacijo z javnostjo.

Vsakomur je namreč jasno, da se študentje, ki delajo na RŠ prek napatnic, in zunanji avtorji norčujejo iz zdravega razuma, ko gredo ustanovljat sindikat. Slednji je namreč pravica, ki izhaja iz delovnega razmerja. Edini cilj teh reakcij na najin pogovor je bil v resnici diskvalifikacija moje osebe. Sicer pa so mi posebneži kot najhujši greh očitali ne tega kar sem povedal, ampak to, da je to izšlo v Demokraciji.

Vaši kritiki na RŠ naglašajo potrebo po ustanovi, ki bo rabila kot prostor "medijskih inovacij", eksperimentiranja ali celo kot ventil za sproščanje mladostniške neprilagojenosti in frustracije. Kot ste omenili v najinem prvem pogovoru, se RŠ ne more popolnoma odtujiti trgu, ki se ga pa mnogi na RŠ bojijo "kot hudič kriza".

Kot rečeno, sem svojo vizijo predstavil v vašem časopisu, vizija, ki so mi jo podtaknili, pa je del ideološke fronte proti meni. Če bi kot sodelavec odbora za reforme in predavatelj predmeta razvoj in spreminjanje organizacije preprečeval eksperimentiranje in inovacije v

svoji hiši, bi pomenilo, da sem shizofrenik. Po 30 letih v visokem šolstvu lahko rečem, da inovativnost sodi v moj način življenja. Zagovarjam vizijo, po kateri lahko eksperimentiramo in smo avantgardni, a le do točke, ko ustvarjamo zadostna sredstva, ki nam omogočajo avtonomno delovanje, ne pa parazitskega vegetiranja na proračunskih postavkah.

V dokaz protislovnosti mojih kritikov pa še to; kako so lahko uredniki RŠ v vojni proti meni, če jih kot "uslužbenec" ustanovitelj postavljam po svoji volji?

Ste docent in prodekan Visoke šole za podjetništvo GEA College. Zadnje čase je zelo aktualna razprava o prihodnosti univerz. Občutek imam, da Univerza v Ljubljani uživa privilegirani status, zasebna pobuda pa se poskuša onemogočiti. Ljubljanska univerza kljub temu ne izstopa po svoji kakovosti, saj je izpadla tudi s seznama 500 najboljših univerz. Kam torej usmeriti razvoj visokega in vsjega šolstva?

Podkomisija odbora za reforme, katere član sem, ima med svojimi nalogami tudi reformo univerze. Sem tudi član nacionalne komisije za kakovost visokega šolstva kot predstavnik GEA Collegea. Na svoji šoli sem zadolžen tudi za pridobitev mednarodnih akreditacij za kakovost.

Smo del sveta, s katerim se moramo primerjati, če želimo biti uspešni. Pred šestimi leti je v zborniku o krizi univerze tedanji rektor ljubljanske univerze dr. Mencinger zapisal, da je prikričavanje mnenju o krizi univerze preveč lahkotno in mu ni mogoče kar pritrčiti. Danes vidimo, da taka samozadostnost, ko imaš zagotovljeno polno financiranje s strani države in ko nimaš konkurence, pelje v regresijo. Pri tem ni tako pomembno, da ljubljanske univerze ni med prvimi petstotimi, saj samo v ZDA obstaja več tisoč univerz. Bolj me skrbi stanje duha, ki je pripomoglo k temu, da nas ni na seznamu.

Kaj pa menite o reformah samega študija po načelih bolonjske deklaracije?

Značilnost sedanjega časa je vsesplošna površnost, saj nihče več ne bere, se ne pogloblja. Vsi samo brskajo in klikajo. Oblika šolanja, ki jo nakazuje bolonjski proces, zbuja v meni skrb, da bomo čez 10 ali 15 let imeli izobražene profesionalce, ki bodo obvladali samo površinsko plat posamezne stroke. Ne moremo sicer plavati proti toku, a moramo biti previdni, saj nas nihče ne sili, da ne bi gojili nekaterih znanstvenih disciplin, če mislimo, da so potrebne. **Mitja Volčansek**

V prijetnem kraškem okolju se je končal mednarodni literarni festival Vilenica. Dogodek, ki je letos potekal že dvajsetič, na svojevtrsten način zaznamuje naše kulturno dogajanje.

Na letošnjem jubilejnim, 20. festivalu Vilenica se je srečalo okoli 100 pesnikov, pisateljev, dramatikov in esejistov iz 20 držav. Večdnevna prireditve je, kot je že tradicija, potekala v znamenju številnih literarnih branj, strokovnih srečanj, podelit-

Kras je prejšnji teden prevevalo literarno ozračje.

raturu, v tretjem delu pa se je zgodil "preplet" Vzhoda in Zahoda.

Na festivalu Vilenica je letos že tretjič zapored potekal Mednarodni komparativistični kolokvij, ki ga pripravlja Slovensko društvo za primerjalno književnost. Letošnja tema dvodnevnega simpozija je nosila naslov Teoretsko-literarni hibrid: o dialogu literature in teorije. Hibrid označuje jezikoslovni pojem, v katerem se prepletajo heterogeni deli. Tako se tudi v primeru literarnega dela prepleta "refleksija in eksistencialno-izpovedno izrekanje", kateremu so se posvetili na simpoziju.

Literatura v Vilenici

ve velike nagrade vilenica in kristala vilenica za najboljši prispevek v zborniku. Uradno so festival začeli v sredo, 7. septembra, v poročni dvorani v Lipici, in sicer v obliki pogovora s pobudnikom festivala Venom Tauferjem. Literarno dogajanje je v več kraških krajih trajalo do nedelje, 11. septembra, vrhunec pa je bil v soboto, ko sta v kraški jami Vilenica organizatorja Društvo slovenskih pisateljev in Kulturno društvo Vilenica podelila istoimenski nagradi. Letošnja nagrajenca sta pesnica, prevajalka, esejistka in predavateljica Ilma Rakusa iz Züricha in avstrijski esejist, pisatelj in urednik Karl-Markus Gauss.

nice so prežemala razmišljanja o Evropi številnih obrazov, v kateri se je tudi vprašanje o vlogi kulture in z njo literature postavilo na novo.

Osrednjo okroglo mizo Vilenice pod

pokroviteljstvom Srednjeevropske pobude je vodil Aleš Debeljak, posvečena pa je bila razmišljanju in sobivanju različnih kultur v Evropi in procesu iskanja nove kulturne paradigme.

Pesnik Gregor Podlogar je v okviru festivala vodil okroglo mizo Križišče literatur: Vzhod in Zahod. Pogovor je potekal v treh delih; v prvem delu so direktorji oziroma predstavniki tujih kulturnih centrov v Sloveniji, kot so Francoski kulturni inštitut Charles Nodier, Italijanski kulturni inštitut, Goethejev inštitut in Britanski svet, pojasnili svojo politiko predstavljanja matične literature v svetu, v drugem delu so govorili predstavniki centrov z Vzhoda, ki skrbijo za lite-

O kulturi Beneške Slovenije ...

Omeniti velja, da so se na letošnji Vilenici posvetili tudi literarni ustvarjalnosti v Beneški Sloveniji. V sezanskem Kosovelovem domu so razstavili knjižne izdaje, ki so izšle v Benečiji, spremljala pa jih je fotografska razstava beneškoslovenskega avtorja Graziana Podrecca. V Kosovelovem domu je nastopilo tudi pet beneških avtorjev, o tamkajšnjem literarnem ustvarjanju sta govorila predsednik Kulturnega društva Ivana Trinka iz Čedadada Miha Obit in Roberto Dapit z Univerze v Vidmu. Dodajmo, da so tudi tokratno Vilenico zaznamovala vsakodnevna večerna branja, ki že vrsto let predstavljajo zelo zaželen "spremljevalni" program. **Barbara Kavtčičnik**

Pogovori

Strokovni del programa 20. Vile-

Društvo za ureditev zamolčanih grobov v RS,
pododbor Ljubljana – Grčarice,
Ljubljana, Gerbičeva 43/b

Vabilo

Vljudno vabimo vse zainteresirane, da se udeležijo letne spominke slovesnosti za padlimi in pobitimi člani odreda JVVd (Jugoslovanske vojske v domovini), ki so bili likvidirani septembra leta 1943. Spominška slovesnost bo v nedeljo, 25. 9. 2005, ob 11. uri v Mozlju (južno od Kočevja). Poseben avtobus bo udeležence odpeljal s Kongresnega trga v Ljubljani istega dne ob 8.15 zjutraj.

Org. odbor pododbor
Ljubljana – Grčarice,
za pododbor dr. Boris Kravanja

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel. 03/ 897 50 03, fax. 03/ 5869 263

Iz beline v belino

V Galeriji Lek se v tem času s svojimi umetniškimi stvaritvami predstavlja akademski slikar Črtomir Frelj. Podobe so nadaljevanje njegovih dosedanjih raziskav človeške figure v neopredeljenem prostoru, vendar pa se je tokrat slikar predal poletnemu, nekoliko bolj sproščenemu razpoloženju.

Črtomir Frelj je bil rojen leta 1960 v Nomnju v Bohinju. Leta 1985 je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomiral na oddelku za grafiko pri prof. Zvestu Apolloniu, grafično specialko pa končal leta 1990 pri profesorjih Zvestu Apolloniu in Branku Suhyju. Na ALU v Ljubljani je leta 1997 še magistriral s področja likovne didaktike. Je izred-

ni profesor za risanje in grafiko na likovnem oddelku Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani. Imel je več kot štirideset samostojnih razstav in sodeloval na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini. Živi in ustvarja v Radomljah in Bohinju.

Umetnostni zgodovinar in likovni kritik Iztok Premrov je ob razstavi zapisal, da je Črtomir Frelj tudi te figuralne kompozicije kot mnogokrat doslej izvedel in uresničil z različnimi tehnološkimi postopki, ki so značilni tako za njegovo slikarsko kot grafično ustvarjanje. "Njegov nenehni napor, da bi se dokopal do novih tehnoloških postopkov in z njimi seveda tudi utemeljil svoje likovne in vsebinske koncepte, je namreč že skoraj konstantna prvina njegove

likovnih stvaritev. Tokrat se po tehnološki plati na podobah družijo postopki klasičnega slikanja s čopičem in postopki z elementi monotipije, to je odtiskovanja naslikanih oblik z gladkih nosilcev. Vse to je prepredeno še s številnimi slojenji, ki nazadnje ustvarijo iluzijo neskončnega, v belino izginjajočega sveta (oziroma prostora)."

Belina

Literarni kritik tudi pravi, da je

Črtomir Frelj se predstavlja v Galeriji Lek na Verovškovi v Ljubljani.

Frelj v svoji umetnosti že od nekdaj nagnjen k znakovnosti. Značilnih form, predvsem arhetipskih, se vselej loti tako, da jih ob koncu privede do znaka. Tudi v teh največjih delih je občutiti nekaj podobnega, vendar je vse razrahljano in prepredeno z bolj sproščeno atmosfero in prej z igravostjo kot resnostjo. Ena izmed posebnosti, ki je ne smemo prezreti, je, da umetnik belino "uprizori" trikrat. Prva je belina osnove na platnu, drugo belino doda z odtisom na način monotipije in tretjo na koncu, kot zadnjo korekturo s čopičem, ki do kraja opredeli prostor in osrednji figuralni lik. S tem je njegov postopek sklenjen in te tri združene beline sliki vdahnejo nežnost, občutljivost in krhkost. V ozadju vsega tega razigranega sveta pa je vendarle še skrita misel na našo krhko in minljivo življenjsko izkušnjo, ki je slikarju že od nekdaj izziv za samoizpraševanja.

Barbara Kavtčičnik

Ni statusa? **Ni panike.**

Sodeluj v nagradni igri in se poteguj za lepe nagrade!

Kako se imenuje Vzajemnin paket, namenjen mladim?

a) Vzajemna**Zdravje** b) Vzajemna**Mladi** c) Vzajemna**Tujina**

Sodeluješ lahko:

- preko sms pošlji črko pred odgovorom v obliki VZA CRKA na 2929 ali
- preko www.vzajemna.si/mladi.

V paketu Vzajemna**Mladi** dobiš:

- zavarovanje Vzajemna**Zdravje**
- sodelovanje v nagradni igri z bogatimi nagradami
- vrnjen denar, če si premisliš v 15-ih dneh od sklenitve zavarovanja
- darilo in ostale ugodnosti za člane Vzajemne

www.vzajemna.si/mladi

MODRA ŠTEVILKA
080 20 60

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame.

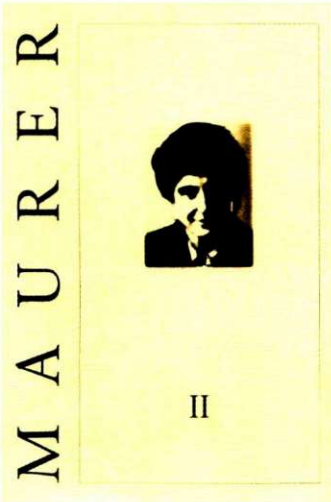
mladi-)

dopolnilno zdravstveno
zavarovanje

Neža Maurer

Založba Mondena

Pisateljica in pesnica **Neža Maurer** (r. 1930) je izdala dvajset knjig za odrasle in trindvajset knjig za otroke in mladino. Svojo prvo pesem za otroke je objavila pri sedemindvajsetih v *Cicibanu*, za odrasle pa šest pesmi v listu *Nova obzorja* v Mariboru, knjižni prvenec *Zveza mora ostati* je izšel deset let kasneje, leta 1967. Njeno poezijo je naš pesniški virtuoz Tone Pavček označil z na-

slednjimi besedami: "Odprtost, cloveška toplina, tenkost izpovedi in nevsiljiv, neizumetničen pesniški jezik, preprost in večinoma sugestivni." V drugi knjigi, posvečeni njenim zbranim delom, je ponatisnjenih enajst njenih otroških pesniških zbirk, ki so izšle v obdobju od 1970 do 1990: *Sončne statve*, *Kam pa teče voda*, *Kako spi veverica*, *Kostanjev skratek*, *Beli muc*, *Kadar Vanči riše*, *Televizijski otroci*, *Uh, kakšne laži*, *Iskal sem kukavico*, *Bratec Kratekčas*, *Oče Javor* in povest za mladino *Čukec*.

Prešernovo otroštvo

Založba Viharnik

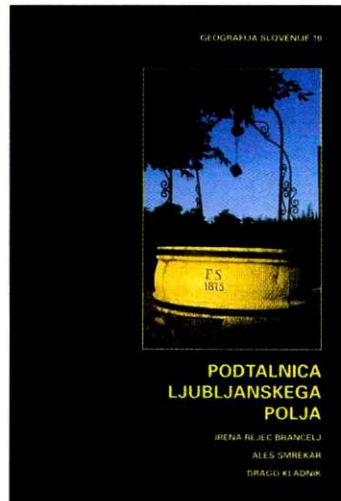
V zbirki *Čarobni jantar* je založba Viharnik izdala za otroke in mladostnike napisano knjigo *Iz otroških dni Franceta Prešerna*. Avtorica Marjeta Zorec je v njej zbrala odlomke iz Prešernovega življenja, zbrane iz spominov njegove sestre Lenke, hčerke Ernestine, njegovih sodobnikov in iz raznih študij literarnih zgodovinarjev, ki so lahko ključ za razumevanje čudovitega soneta, posvečenega rojstni

vasi, njegovih pesmi, njegovega življenja, polnega bolečega spoznanja, da so vsakršne sanje res samo sanje.

O ljubljanski podtalnici

Založba ZRC

V zbirki *Geografija Slovenije* je izšla študija *Podtalnica Ljubljanskega polja*, ki so jo uredili trije geografi: Irena Rejec Brancelj, Aleš Smrekar in Drago Kladnik. Ljubljansko polje je zaradi svojih naravnih značilnosti stičišče številnih človekovih dejavnosti in interesov in je hkrati eno najpomembnejših teles podzemne vode v državi in vir pitne vode za okoli 300.000 prebivalcev Ljubljane in okolice. Knjiga prinaša analize o vplivu urbanizacije, kmetijstva in industrije na podtalnico, ki jih je naredila vrsta avtorjev – od geografov, geologov, biologov, kemikov do agronomov. Ugotovljeno je upadanje nekaterih

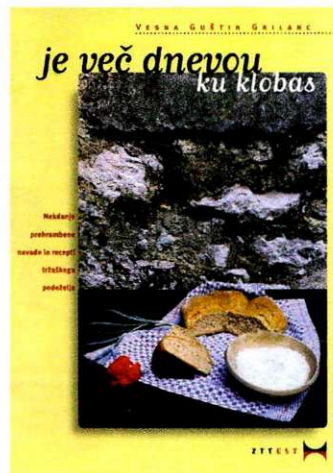

strupenih snovi, vendar tudi pojavljanje in naraščanje drugih. Na primer kmetijsko obremenjevanje okolja v veliki meri izvira iz neugodne sestave kmetij in premajhne ozaveščenosti kmetovalcev zlasti glede gnojnih navad in rabe sredstev za varstvo rastlin.

Je več dnevou ku klobas

ZTT, Trst

Knjiga **Vesne Guštin Grilanc** z etnološko tematiko *Je več dnevou ku klobas* prikazuje nekdanje prehranjevalne navade in recepte tržaškega podeželja. Je sad zbiranja pričevanj starejših ljudi, ki jih je avtorica obiskala po vaseh tržaškega Krasa na

obeh straneh meje, Brega in v predmestju Trsta. Najprej se ji je zdelo potrebno raziskati in ovrednotiti kulinariko tega konca Primorske, hkrati pa si je želela, da bi stare jedi z včasih kar obrednimi navadami ne šle v pozabo. Ohranila je tudi pristno narečno izrazje, ki se vedno bolj izgublja. Po spominu sogovornikov je zapisovala običaje in prehranjevalne navade, ki segajo še na začetek 20. stoletja. Ugotovila je, da je do prve svetovne vojne življenje teklo po razmeroma ustaljenih navadah, da so se med obema vojnoma pojavile manjše spremembe, dokončno pa je stari način začel zamirati po drugi svetovni vojni. Teme si sledijo po naslednjem vrstnem redu: bivanjski prostor, domača pridelava živil, kruh, mleko, oljkarstvo, pijača, vsakodnevna in nedeljska hrana, prehrana ob večjih delih, kolone, družinska praznovanja, koledarski prazniki.

Pogled v kemijo 9

Založba Mladinska knjiga

Izšel je nov učbenik za kemijo v devetem razredu osnovne šole *Pogled v kemijo 9*, ki sta ga napisala prof. dr. Aleksandra Kornhauser in prof. dr. Malcolm Frazer. Snov je razdeljena na sedem poglavij, ki bodo uporabniku učbenika razširila in poglobila pojme o kislinah in bazah ter odprla pogled na glavne organske kisikove in dušikove spojine, ki so temelj kemije "biomolekul" – gradnikov življenja. Poznavanje osnov o ogljikovih hidratih, maščobah in proteinih je neogibno za razumevanje, kako uravnavati prehrano in skrbeti za zdravje in okolje. Končno poglavje o polimerih omogoča pregled nad naravnimi in sintetičnimi velemolekulami, za katere

veljajo isti kemijski zakoni. Dodana sta poglavje o ogljikovih spojinah z obroči in enota o DNK, ki sicer nista obvezna, vendar sta bistvena za razumevanje življenjskih procesov in temelj novih tehnologij.

Iz antičnega sveta

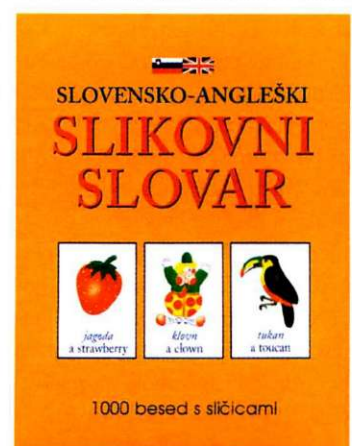
Založba Litera

V zbirki *Iz antičnega sveta* – pred mnogimi leti jo je zasnovala Založba Obzorja – je pod naslovom *Spomina vredna dejanja in besede* izšel prevod dela starorimskega literata **Valerija Maksima**, o katerem se ve zelo malo. Verjetno je bil doma v Rimu, njegovo besedilo *Spomina vredna dejanja in besede* pa je nastalo med letoma 14 in 37, v času vladanja drugega rimskega cesarja Tiberija. Delo obsega »devet knjig«, v katerih se ukvarja z zgledi. V prvi knjigi se ukvarja z rimsko religijo, v drugi z državnimi ustanovami, v tretji obravnava vrlino samoobvladovanja, v četrtni in peti z vrlino samoomejevanja. Druge štiri knjige se ukvarjajo z različnimi krepostmi; v deveti na primer s človekovimi napakami. Spremnino besedo je napisal Aleš Maver.

Slikovni slovar

Založba Mladinska knjiga

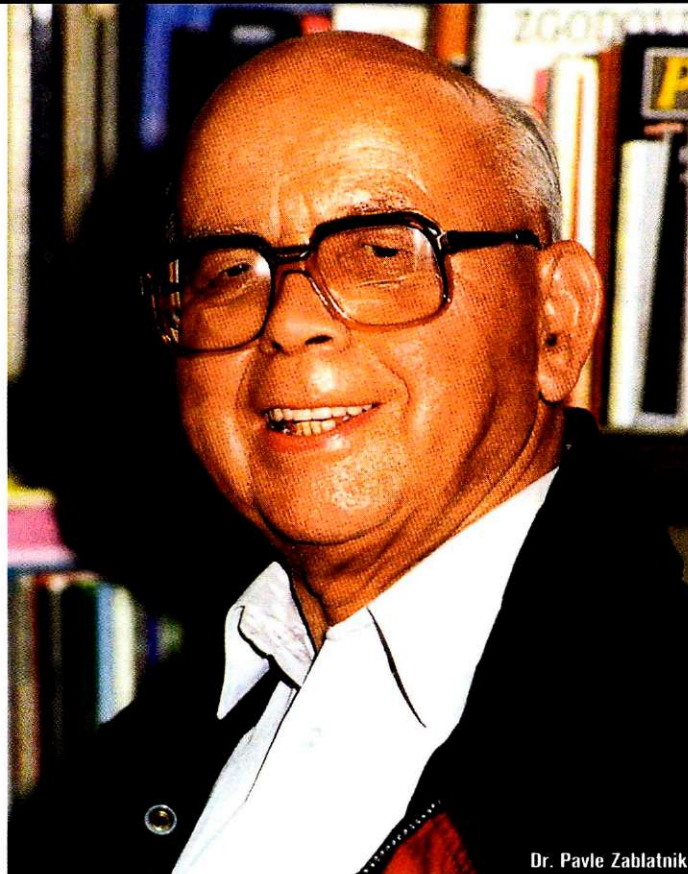
Slovensko-angleški slikovni slovar je narejen tako, da bo najmlajše navdušil nad angleščino. Zabavali se bodo ob odkrivanju angleških besed, ki jih bodo ob nazornih ilustracijah z lahkoto osvajali. Besede so zbrane v osmih poglavjih z znanimi tema-

mi: narava, živali, hrana, telo in oblačila, delo in prosti čas, hiše, predmeti, mesto in prevozna sredstva.

Osebnost dr. Pavleta Zablatnika (1912–1993) je ena najbolj izstopajočih na avstrijskem Koroškem v 20. stoletju. Bil je velik narodnjak, ki je vse svoje življenje živel s svojim ljudstvom. Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik iz Celovca je izdal obsežen zbornik, v katerem so dr. Zablatnika prikazali njegovi prijatelji in strokovnjaki s področja etnologije, etnomuzikologije, slavistike, zgodovine in teologije.

Maja 2003 so se v Bilčovsu na avstrijskem Koroškem na strokovnem srečanju v počastitev spomina na deseto obletnico smrti velikega Korošca dr. Pavleta Zablatnika zbrali sodelavci Narodopisnega inštituta Urban Jarnik in Krščanske kulturne zveze. Na t. i. Za-

Dr. Pavle Zablatnik

venske literature in didaktike v okviru stolice za slavistiko celovške univerze in njegovo delo na celovškem radiu ORF, ko je v šestdesetih letih in tudi še kasneje oblikoval številne narodopisne in kulturološke radijske oddaje, kot duhovnik pa nedeljske pridige. Posnetki, ki jih je posredoval Radio Celovec, so ohranjeni kot zvočni zapisi na kasetah tako pri KKZ kot tudi v arhivu Inštituta za narodopisje pri ZRC SAZU v Ljubljani. V tem sklopu izstopata članka Marka Tavčarja in dr. Avgušтина Malleja. Tavčar obravnava najzgodnejši Zablatnikov spis v rokopisnih zvezkih Bratoljuba, glasila slovenskih bogoslovcev v Celovcu, v letih, ko je tam študiral Zablatnik. V obliki opomb pojasnjuje tedanje razmere, v katerih so živeli primorski Slovenci, in raznarodovalno politiko, ki je ustvarjala zelo napete odnose med Furlani in Slovenci.

Narodnjak iz Roža

blatnikove dneve so prišli etnologi, etnomuzikologi, slavisti, zgodovinarji in teologi. Sklenili so, da se v spomin na velikega kulturnika, znanstvenika in duhovnika izda spominski zbornik z referati, ki so bili predstavljeni na tem simpoziju, dopolnili pa naj bi jih še z drugimi prispevki na isto temo.

Človek in čas

Zbornik, ki ima 433 strani, je zdaj izšel, zanj pa so pripravili vrsto znanstvenih in esejističnih prispevkov. Uspešno jim je ustvariti podobo dr. Pavleta Zablatnika, njegove življenjske poti in osebnosti. Njihova želja je, da bi bil zbornik skromen spomenik dr. Pavletu Zablatniku in hkrati zahvala za njegovo ljubezen in naklonjenost do Koroške in Korošcev, predvsem pa izraz spoštovanja njegove osebnosti in njegovega dela. Hkrati bo zbornik pripomogel k temu, da bodo dr. Zablatnika bolje spoznali tudi tisti, ki ga doslej niso poznali.

Zbornik je razdeljen v štiri vsebinske sklope. Prvi sklop Zablatnik – človek in čas sestavljajo esejistično obarvani prispevki, ki predstavljajo Zablat-

nikovo osebnost in njegove značajske poteze in govorijo o okolju in času, iz katerega je izšel, v katerem je bival in deloval. Napisali so jih dr. Janko Zerzer (Bil je humanist in posrednik), Majda Fister (Podoba človeka – lik ustvarjalca in Pota koroškega narodnjaka – pogovor z dr. Pavletom Zablatnikom), Nužej Tolmajer (Skupno delo in trud za kulturo na Koroškem), dr. Reginald Vospernik (Lik dr. Pavleta Zablatnika – profesorja in ravnatelja na Slovenski gimnaziji), Jože Kopeinig (Pavle Zablatnik kot duhovnik – najdragocenejša dota njegovega življenja), Jože Valesko (Vedrina verne-

ga slovenskega srca, iz pridige pri maši ob Zablatnikovem dnevu 2003), Herta Maurer-Lausegger (Pavle Zablatnik: učitelj na celovski univerzi in sodelavec celovškega radija ORF), Marko Tavčar (Zablatnikov potopis v Bratoljubu. Dragoceno pričevanje o primorskih Slovencih pod fašizmom) in Avguštin Malle (Iz zgodovine koroških Slovencev /1930–1990/). Pri nekaterih gre za osebne spomine.

Vsestranski ustvarjalec

Prispevek dr. Herte Maurer-Lausegger predstavlja Zablatnika kot predavatelja narodopisja, koroške slo-

Mallejev znanstveni prispevek Iz zgodovine koroških Slovencev (1930–1990) z natančnim dokumentiranjem zgodovinskega dogajanja osvetli preganjanje Slovencev, ki se je stopnjevalo z nacizmom do pregona 917 oseb leta 1942 iz Koroške. Koroškim Slovencem krivice niso bile nikoli v celoti popravljene, kar se kaže še v današnjem stanju. V tem prostoru in času je deloval Zablatnik, in to je tisti zgodovinski okvir, v katerega je treba postaviti njegove etnografske, slavistične in kulturološke prispevke, hkrati pa je to tisto ozadje, v katerem je edino mogoče prav razumeti ali vrednotiti njegovo delo.

Znanstvenik in prijatelj

Drugi sklop prispevkov Zablatnik – znanstvenik, raziskovalec, prijatelj so pripravili tisti, ki so bili priče Zablatnikovemu delu in ustvarjanju. Predstavljajo ga kot nosilca koroških etnoloških raziskav. Martina Piko Rustia v prispevku Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik med izročilom dr. Zablatnika in sodobno etnologijo ugotavlja, da je bilo dobro in

Dr. Pavle Zablatnik, Melka Kuncig, Majda Fister in dr. Peter Fister

Dr. Zablatnik kot fotograf in snemalec dogajanja na Koroškem, okrog leta 1970

Podelitev Tischlerjeve nagrade, najvišjega priznanja za delo na kulturno-prosvetnem področju na Koroškem, dr. Zablatniku leta 1982. Od leve: Pavle Zablatnik, Janko Zerzer, Lovro Kassi

koristno, da se je prav iz Zablatnikovega dela etnološka dejavnost razvijala v soobstajanju različnih pogledov na razna etnološka vprašanja. Tako je med izročilom dr. Zablatnika in sodobno etnologijo tudi inštitut izoblikoval svojo podobo in se je kot tak vključil v okvire slovenskih raziskovalnih inštitutov. Tudi veliki čezmejni projekt, ki ga je inštitut vodil pod naslovom Šege kot identitetni dejavnik v procesu nastajanja novih evropskih regij, ima svojo podlago v številnih Zablatnikovih raziskavah in v njegovem zapisovanju ljudskega izročila.

Prispevek dr. Herte Maurer-Lausegger pod naslovom Jezik in avtorstvo Drabosnjakovih bukovniških besedil je posvečen Zablatnikovemu raziskovanju fenomena bukovništva na Koroškem. Avtorica je želela orisati tisti del Zablatnikovega ustvarjalnega dela, ki se posveča jeziku in vprašanju avtorstva besedil koroškega slovenskega bukavnika Andreja Šusterja Drabosnjaka. Pojavo koroškega bukovništva je Zablatnik posvečal veliko pozornost, predvsem Drabosnjakovim verskim ljudskim igram in njegovemu apokrifnemu slovstvu. Prav po zaslugi njegovega vnetega spodbujanja se je koroška Mohorjeva založba v Celovcu odločila za izdajo zbranih Drabosnjakovih bukovniških besedil.

Strokovne vezi

Dr. Marija Stanonik v svojem prispevku Interdisciplinarnost Pavleta Zablatnika v luči slovstvene folkloristike kaže na široko razvejeno razisko-

valno metodo na narodopisnem področju, ki jo je Zablatniku omogočala njegova humanistična izobrazba in širina. Že v njegovi disertaciji iz leta 1951 se je ta širina kazala v celoti, ko je obvladoval vse sestavine slovanskega in germanskega izročila. Uveljavil je možnost stalnega primerjanja in za druge avstrijske narodopisce tudi tvegane sklepe o pomembnosti in številčnosti slovenskih elementov v t. i. germanskem prostoru na južnem avstrijskem območju, kar naj bi bila tudi velika opora narodnemu obstoju, saj je bila in je tudi še danes avtohtona slovenska ljudska kultura izpostavljena popolni izgubi ob čedalje nasilnejši germanizaciji in asimilaciji slovenskega življa. Pri tem so po Zablatnikovih besedah najbolj ogrožene stare šege, kjer slovenski človek stopa pred javnost z domačo slovensko besedo in pesmijo, ki pa v koroški javnosti nista nikjer več posebej zaželeni.

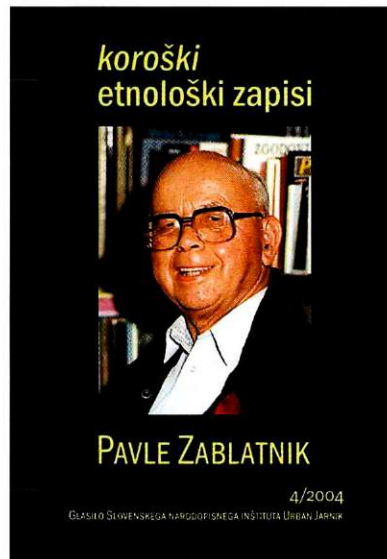
Strokovne vezi, ki jih je gojil dr. Zablatnik do Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, in ob tem prijateljske vezi z dr. Ivanom Grafenauerjem, dr. Nikom Kuretom in drugimi, osvetljuje v svojem prispevku dr. Helena Ložar Podlogar. Skupne raziskave so bile usmerjene v intenzivno odkrivanje Drabosnjakovih iger, v raziskave ziljskega štehanja, posebej pa je bilo pomembno tudi filmsko in zvočno dokumentiranje še živih ljudskih običajev na Koroškem za radijske oddaje in za raziskovalno delo.

Spominu na dr. Zablatnika posveča dr. Zinka Zorko svoj raziskovalni članek o podjunskega govora Strojne na Koroškem, saj je prav Zablatnik v svojih slavističnih raziskavah in delu pripravil različne pedagoške seminarje in predavanja z okvirnim naslovom Koroška slovenska narečja, v katerih je prikazoval koroška narečja kot sad tisočletnega zgodovinskega, kulturnega, socialnega in političnega raz-

gami, osebni arhiv (korespondenca in izvorniki objavljenih ali neobjavljenih rokopisov člankov, razprav, predavanj). Njegova obširna osebna korespondenca pričča, da si je dopisoval kar s 540 dopisovalci z vsega sveta – med njimi so bili velike osebnosti od predsednika vlade na Dunaju prek visokih cerkvenih dostojanstvenikov pa vse do preprostih informatorjev na terenu. V raznih zapisih in še nastavljenih člankih lahko najdemo podatke tudi iz javnega življenja, političnih razmer, družbenih in socialnih problemov in iz zasebnega življenja. Nadaljnje delo in študije ohranjenega gradiva bodo lahko Zablatnika predstavile kot nenehnega akterja in znanstvenega delavca širokih obzorij.

Njegov slikovni arhiv od fotografij in diapozitivov do filmskih posnetkov je preučil dr. Naško Križnar. Ugotovil je, da je to gradivo kot "rokopis, ki nam odkriva avtorjevo človeško podobo: kje je hodil, s kom se je družil in kaj se mu je zdelo vredno posebej zabeležiti". Da se je lotil tudi filmske tehnike, kaže njegovo željo in trud, da bi spoznal novo, sodobno vizualno tehnologijo, ki bi jo lahko uporabljal in tako ohranil dokumente o dogodkih in osebah, med katerimi je bival in ki jih je raziskoval.

Med dragocenejšimi prispevki je gotovo Zablatnikova bibliografija, ki jo je izdelal Drago Samec. Zbornik končuje 50 strani dokumentarnega gradiva, ki pa je lahko le ilustracija o Zablatnikovi obsežni zapuščini in hkrati spodbuda, da bo v prihodnje potrebnega še veliko dela, če bomo hoteli v celoti in tako, kot si zasluži, predstaviti podobo dr. Pavleta Zablatnika kot človeka, pedagoga, kulturnika, duhovnika in znanstvenika. V. M.

voja. Sklop končuje prispevek dr. Marije Makarovič "Zdaj se bom končno lotil ljudske medicine..." , kot je dejal Zablatnik nekega pomladnega dne leta 1993, ko je sklenil eno svojih poslednjih predavanj. Vendar je bil to načrt, ki ga ni utegnil uresničiti.

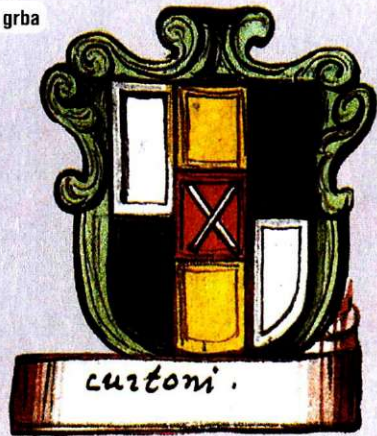
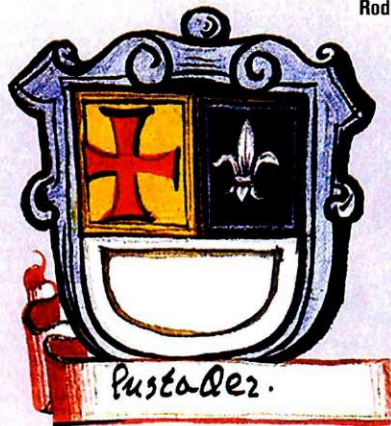
Bogata zapuščina

Tretji sklop člankov je posvečen ostalini dr. Zablatnika tako v neposredni zapuščini v njegovi hiši na Jerbičiji poti 28 v Celovcu kot v povzetku njegovega objavljenega opusa.

Prispevek Majde Fister osvetljuje Zablatnikovo osebno zapuščino, ki jo sestavlja knjižnica z okrog 3.000 knji-

Radio Krka
106.6 MHz

Rodbinska grba

Pečat ljubljanskih županov iz 16. stoletja

Ljubljanski župani

Zgodovinski arhiv Ljubljana je izdal knjigo Ljubljanski župani skozi čas, 1504–2004, ki sodi v sklop lanskega praznovanja 500. obletnice izvolitve prvega ljubljanskega župana. Že lanskega oktobra je bila v sodelovanju Zgodovinskega arhiva Ljubljana in MOL v galeriji Kresija odprta razstava Ljubljanska mestna uprava skozi čas.

V nasprotju z razstavo, v kateri je bil predstavljen zgodovinski razvoj vseh segmentov mestne (samo)uprave oziroma njihovih arhivskih virov, je sedanja knjiga posvečena le enemu segmentu te samouprave, in sicer najvišjemu organu mestne samouprave – županski funkciji.

Ljubljana je bila v svoji zgodovini posebno in pomembno mesto. Bila je glavno mesto dežele Kranjske in Ilirskih provinc, središče Slovencev, glavno mesto federalne enote (republike), danes pa je prestolnica samostojne države, članice evropske skupnosti. Prav tako je tudi njeno župansko mesto – izpostavljeno in odgovorno. Predstavniki ljubljanskih meščanov so oblikovali razvoj mesta in si zaslužijo biti zapisani kot soustvarjalci njegovega napredka.

109 županov

V poldisočletnem obdobju (1504–2004) je Ljubljano predstavljalo

in vodilo 109 županov in 4 županje. Kdo so bili ljubljanski župani in županje? Kje so se rodili, šolali? Kdaj so opravljali župansko funkcijo? Kakšni so bili na pogled, kakšen je bil njihov rodbinski grb ali pečat mestne uprave? Kako so se podpisovali in kaj je bilo pomembno ali zanimivo med njihovim županovanjem? To so bila vprašanja, ki so si jih avtorji pričujoče knjige postavili na začetku raziskovanja.

Knjiga, katere avtorji so zgodovinarji in arhivisti Zgodovinskega arhiva Ljubljana, nam v kronološkem redu predstavi posameznike in posameznice, ki so v petstoletnem obdobju v Ljubljani opravljali župansko službo. Predstavljene so samo tiste osebe, ki so župansko funkcijo uradno opravljale, ne glede na to, kako so bili izvoljeni oziroma imenovani na to funkcijo, in ne glede na to, kako so se formalno imenovali. Namenoma pa so izpuščeni vršilci dolžnosti županov ali županski namestniki. Pri vsakem županu so poleg biografskih podatkov predstavljene njegove zasluge za razvoj naše prestolnice, točneje, kaj se je v času njihovega županovanja pomembnega zgradilo ali zgodilo v Ljubljani.

Lanthieri, Khisl ...

V uvodnem delu so avtorji prikazali razvoj županske funkcije skozi preteklih pet stoletij do danes. Nato sledi kro-

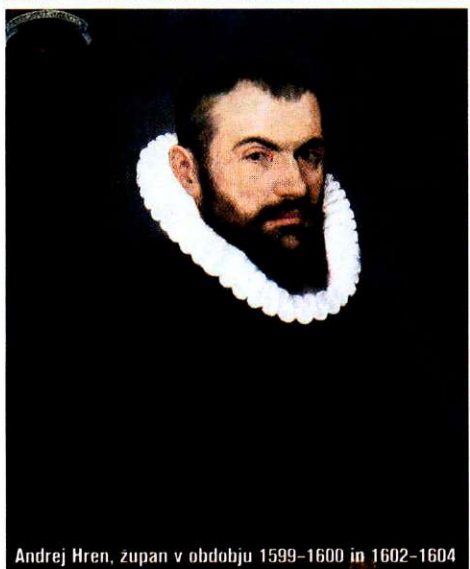
nološki pregled posameznih županov. Za obdobje od leta 1504 do 1820 je predstavitev pripravil dr. Damjan Hancič. Iz tega obdobja velja omeniti župane, kot sta prvi ljubljanski župan Janez Lanthieri in prvi protestantski župan Vid Khisl. Zelo zanimiva sta tudi župana oče Lenart (protestant) in sin Andrej Hren (katoličan). V 17. stoletju velja omeniti župana Ludvika Schönleba in Janeza Krstnika Dolničarja. Konec 18. stoletja je prišlo do sprememb v organizaciji ljubljanske mestne samouprave oziroma uprave, saj je bilo za približno 70 let končano obdobje, ko je bil župan izključno predstavnik mestne samouprave in je postal predvsem organ vladarjevih centralnih organov. Prvi tak "reformirani" župan je bil dr. Jožef Potočnik. V

času francoskih Ilirskih provinc so za župana postavili Antona Codellija.

Župane v obdobju od leta 1820 do 1945 v knjigi predstavlja mag. Sonja Anžič. V začetku tega obdobja je bil župan še predstavnik oziroma organ centralnih oblasti, po letu 1850 pa z "občinskimi redi" župan spet postane organ mestne samouprave. Ni pa bil voljen neposredno, ampak ga je na to funkcijo moral izvoliti mestni svet. Iz tega obdobja izhajajo širši javnosti najbolj znani ljubljanski župani: Janez Nepomuk Hradecky, Mihael Ambrož, Etbin Henrik Costa, Peter Grasseli, predvsem pa Ivan Hribar in dr. Ivan Tavčar. Obdobje se končuje z drugo svetovno vojno, ko je leta 1942 italijanski okupator na mesto odstavljenega župana dr. Jura Adlešiča postavil generala Leona Rupnika, ki je funkcijo opravljal do oktobra 1943.

Obdobje po drugi svetovni vojni do danes nam predstavi Tatjana Šenk. To obdobje zaznamuje uvedba nove družbene ureditve, ki se je kmalu odrazila tudi v organizaciji mestne samouprave. Nekdaj notna ljubljanska mestna občina je bila razdeljena na več občin, župani pa se formalno niso imenovali župani, ampak predsedniki. Iz tega obdobja velja med njimi omeniti prvega povojnega župana Pavla Lunačka, pisatelja Fra-

Andrej Hren, župan v obdobju 1599–1600 in 1602–1604

Pečat mesta Ljubljane iz konca 18. stoletja

Ivan Hribar, župan v obdobju 1896–1910

na Albrehta, nekdanjega partizanskega komandanta Jako Avšiča, sodnika dr. Helija Modica. V osemdesetih letih 20. stoletja dobi Ljubljana tudi prvo županjo; to je bila Tina Tomlje. Sledila ji je Nuša Kerševan. Prvi demokratično izvoljeni župan po drugi svetovni vojni je bil inž. Jože Strgar. Od leta 1994 je Ljubljana spet enotna občina, župan pa se voli na neposrednih volitvah; prvi neposredno izvoljeni župan je bil dr. Dimitrij Rupel. Sledila mu je Viktorija Potočnik, njej pa Danica Simšič, sedanja županja MOL.

Predstavnik mesta

Pred letom 1504 je funkcijo župana v Ljubljani opravljal mestni sodnik; ta je poleg sodne funkcije opravljal tudi različne upravne naloge. Njegov mandat je trajal eno leto; prvi listinsko dokazljiv ljubljanski mestni sodnik (Urban Pucel) je izpričan v letu 1269. Mestno oblast so v tem "predžupanskem" času sestavljali: mestni sodnik ter notranji (12 članov) in zunanji svet (24 članov). Prvi je zastopal interese bogatejših meščanov in je bil v bistvu edina prava oblast v mestu (nekakšna mestna vlada), drugi pa je imel veliko manj pristojnosti. Poleg teh je od leta 1472 delovala še t. i. skupščina, ki je štela 64 članov in je bila sestavljena iz širšega sloja meščanov. Ob vsakokratnih "volitvah" je imel zunanji svet kot širši organ pravico odpoklicati iz notranjega sveta kot ozjega organa določeno število članov, potem pa je notranji svet sam imenoval (ko-optiral) nove člane iz širšega sveta, pri čemer ni smel izbrati tistih članov, ki so bili pred tem odpoklicani. Ta sistem imenujemo mutacija. Mutacija

v ljubljanskem notranjem svetu je bila odpravljena z odlokom cesarja Ferdinanda 7. decembra 1628 in od tedaj je bil mandat notranjih svetnikov dosmrten. V zunanjem svetu pa je bila mutacija odpravljena sredi leta 1692.

Delitev oblasti

29. februarja 1504 je kralj Maksimilijan I. z listino, izdano v Augsburgu, Ljubljani dovolil za upravne naloge voliti samo župana kot najvišji politično-upravni organ. Tako je mestni sodnik poslej opravljal samo sodne posle, župan pa upravne. Mandat obeh je trajal eno leto; na svoji funkciji sta bila lahko izvoljena tudi večkrat zapovrstjo. Župana so volili na petek pred dnevom sv. Marjete (20. julija), sodnika pa na dan sv. Jakoba (25. julija). Ob tem pa je treba povedati, da je bila delitev med županom in sodnikom smiselna v starejših časih, ko je bil sodnik še imenovan kot organ mestnega gospoda (v tem primeru deželnega kneza), župan pa voljen s strani meščanov. Zato so bili župani v starejših habsburških mestih precej pogosti. Ker je Ljubljana že zelo zgodaj imela pravico do volitve mestnega sodnika, je do župana v primerjavi z drugimi notranjeavstrijskimi deželnimi središči prišla razmeroma pozno, pa še to bolj iz prestižnih razlogov kot iz potrebe. Kljub temu je bila Ljubljana v tistem času edino mesto na Kranjskem, ki je smela voliti župana kot najvišjega nosilca mestne avtonomije, kajti druga kranjska mesta in trgi so še naprej volili mestnega oziroma trškega sodnika. Župan je moral po besedah listine kralja Maksimilijana iz leta 1504 "imeti

pred očmi čast in korist vladarja in svojega mesta ter delati vse, kar je županova pravica, dolžnost in običaj". Ob izvolitvi je moral tudi priseči. Duhovščini, plemstvu in podložnikom je cesar ukazal, da župana pri upravljanju dolžnosti ne smejo v ničemer ovirati.

V času reformacije, katere privrženec najdemo tudi med ljubljanskimi župani, se je deželni knez prek vicedoma vtikal v volitve županov in skušal doseči izvolitev katoličana, kar pa mu zaradi protestantske večine v mestnem svetu ni vedno uspelo. Z rastočim absolutizmom po končani protireformaciji pritisk deželnega kneza na mestno samoupravo sicer ni prenehal, kljub temu pa v tem obdobju ni prišlo do odkritega nastopa proti njej in Ljubljana je tako kot druga notranjeavstrijska mesta vse do konca 18. stoletja obdržala neko stopnjo samoupravne mestne avtonomije. Mesto je še vedno prosilo in dobilo pri deželnem knezu potrditev svojih starih pravic in svoboščin.

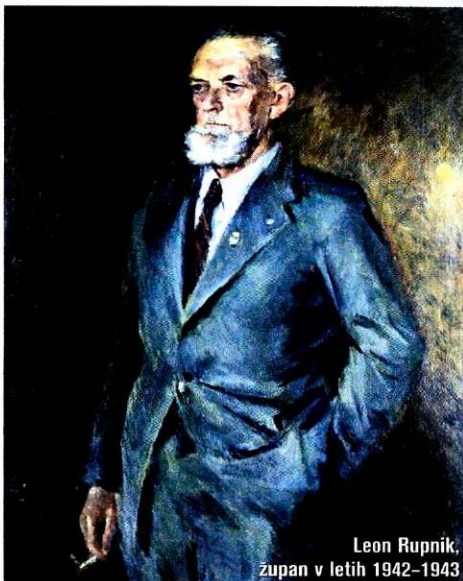
Naloge župana

Kakšen naj bi bil "zgleden" ljubljanski župan in katere so bile njegove glavne naloge, kaže cesarjeva inštrukcija mestu Ljubljani iz leta 1718. Tako aktualni župan ni smel izrabljati svojega vpliva pri volitvah novega župana; poskrbeti je moral, da so se prispele prošnje hitro predložile mestnemu svetu v reševanje; za odloke višjih oblasti pa je moral župan poskrbeti, da so se kar najhitreje uresničevali. Župan naj bi bil tudi poskrbel, da so se vsi njegovi svetovalci udeleževali sej, da se je vsak prepričal v mestni upravi hitro polegel; sicer pa je moral tudi poskrbeti, da se prepreči "vse

škodljivo sovraštvo in natolcevanje". Prav tako je moral vse od višjih oblasti prispele odloke odpirati v navzočnosti mestnega sveta, če pa tega ni bilo mogoče sklicati, vsaj v navzočnosti mestnega sodnika, pisarja in dveh ali treh svetovalcev; pozneje pa naj bi se vsebina odlokov prebrala celotnemu magistratu. Na vsako sejo je moral župan povabiti zunanje svetovalce, in sicer po vrstnem redu t. i. svetovalne tabele. Na sejah sta bila lahko navzoča kvečjemu še namestnik špitalskega mojstra in namestnik blagajnika. Župan je moral zastopnikom in pooblaščenecem zunanjega sveta in občine dovoliti, da so se sešli, kadar so to želeli. Vsi mestni uradniki, ki so kakor koli poslovali z denarjem, so morali županu vsako leto predložiti obračun svojega poslovanja. Zanimiva je bila tudi navada, da je moral župan, če je želel odpotovati iz mesta, za to dobiti dovoljenje notranjega sveta in imenovati namestnika. Vse seje mestnega sveta so se morale opravljati na rotovžu. Župan brez vednosti mestnega sveta ni smel izdati nobenega dekreta, ničesar posoditi, prav tako ničesar mestnega odtujiti, prodati ali darovati; moral pa je tudi skrbeti za poplačila mestnih posojil in izterjavo mestnih dolgov. Vsakoletni odstop dotedanega župana je potekal tako, da je notranji svet poslal dva svoja člana, da sta dotedanega župana v slovesnem spremstvu pripeljala na rotovž. Župan je z nagovorom odložil svojo službo in oddal znake svoje službe: usnjeno torbo, v kateri so bile shranjene mestne listine in važnejši spisi, mestne ključe in mestno skrinjico. Nato se mu je mestni sodnik zahvalil za dote-

Dr. Juro Adlešič,
zadnji predvojni župan

Leon Rupnik,
župan v letih 1942-1943

Jaka Avšič,
župan v obdobju
1951-1953

» danje delo, potem sta ga dva člana notranjega sveta spet pospremila domov.

Pojav magistrata

Opisana ureditev se je obdržala vse do konca 18. stoletja, ko je absolutistični vladar v začetku osemdesetih let 18. stoletja podobno kot na druga področja družbenega in političnega življenja zelo radikalno posegel tudi na področje lokalne oz. mestne avtonomije. Že jeseni leta 1783 je izdal ukaz o preoblikovanju mestne uprave na avstrijskem ozemlju: najprej za glavno mesto Dunaj. Za Ljubljano so spremembe pripravljali od konca leta 1783 do začetka leta 1785. Ob pregledu mestnega gospodarstva so ugotovili slabo poslovanje z mestnimi financami in veliko zadolženost mesta; mestni dolgovi so znašali okrog 160.000 gld. Tako se je v letu 1785 končalo leta 1504 začeto obdobje, ko sta bila na čelu ljubljanske avtonomije mestni sodnik in župan. V tem obdobju je bila funkcija mestnega sodnika popolnoma odpravljena. Od tedaj dalje si je moral župan pridobiti od okrožnih (kresijskih) centralnih organov t. i. spričevalo izvoljivosti. Tako je bila na mesto župana in magistratnega svetnika lahko izvoljena le takšna oseba, ki je opravila izpit na apelacijskem sodišču in ji je gubernij izstavil dekret o primerni kvalifikaciji. S tem je osrednja oblast ostro posegla na področje lokalne oz. mestne samouprave. Na čelu mestne samouprave je bil župan s tremi svetniki, ki so skupaj z mestnim tajnikom prevzeli pristojnosti mestnega sodnika, sindika in pisarja. Izvoljena ožja skupina je dobila ime magistrat. Župan in mestni

organi so bili stalno plačani državni uradniki in zato ne toliko zastopniki meščanstva kot organi deželne kneza, s čimer so postali bolj ali manj le izvrševalci ukazov in nalog državnih oblasti. Od leta 1808 je župane večjih mest imenoval cesar neposredno.

V času Ilirskih provinc (1809–1813) so Francozi na področju lokalne samouprave v večjih mestih (med katera je spadala tudi Ljubljana) ustanovili komune (merije), ki jim je predsedoval župan – mair. Letem so bili dodeljeni pristavi (adjonti) in svetniki. Komune oz. "francoske" občine niso imele prave avtonomije, predstavljale so samo splošno upravno oblastvo najnižje stopnje.

Po odhodu Francozov so Avstrijci leta 1814 sicer formalno odpravili organizacijo komun, a ne popolnoma, saj so iz njih ustanovili t. i. glavne občine (Hauptgemeinden) na čelu z župani oz. "Oberrichterji". Vendar njihova pristojnost vse do sredine 19. stoletja ni bila natančno določena.

Izvolitev župana

Sredina 19. stoletja je pomenila korak naprej na področju organizacije mestne uprave. Sicer je še vedno delovala odvisno od razvoja dogajanja na državni in deželni ravni, vendar so bila sprejeta pravila oziroma "redi", ki so predstavljali uvedbo temeljev moderne mestne uprave. Cesar je 17. marca 1849, to je neposredno po objavi marčne ustave, podpisal provizorični zakon o občinah. Ta zakon je vseboval tudi določbo, da pomembnejša mesta lahko dobijo svoje statute in delujejo kot statutarne občine oziroma statutarne mesta. To je posledično pomenilo, da

so bile le-te izvzete iz splošne deželne zakonodaje o občinah in da so bile v prenesenem poročju dejavnosti podrejene sprva namestništvom, kasneje deželnim vladam (ko se le-te oblikujejo) in ne okrajnim glavarstvom. Med take statutarne občine je tedaj sodila tudi Ljubljana, saj je bila deželno glavno mesto. V letu 1850 je bil sprejet nov občinski red, takrat imenovan Začasna srenjska postava za deželno glavno mesto Ljubljano. Mesto je bilo podrejeno neposredno deželnemu poglavarju, takrat imenovanemu namestniku (Statthalter). Občinski zastop je bil sestavljen iz trideset članov (odbornikov). Ti so izmed sebe pod predsedstvom najstarejšega odbornika izvolili predstojnika: mestnega župana ali "purgermojstra". Pri volitvi župana sta morali biti navzoči najmanj dve tretjini odbornikov, izvoljen pa je bil, če je dobil več kot polovico glasov vseh občinskih odbornikov. Županov mandat je trajal tri leta. Njegovo izvolitev je moral potrditi tudi cesar. Šele po cesarjevi potrditvi je župan prisegel pred občinskim odborom in deželnim poglavarjem (namestnikom), ki mu je moral župan predložiti lastnoročno podpisano prisego. Po prisegi je župan lahko začel opravljati župansko službo. Župan je imel namestnika, ki ga je občinski odbor volil po izvolitvi župana. Njegov mandat je trajal eno leto. Nadomeščal je župana, kadar je bil le-ta zadržan.

Skrb za mesto

Župan je bil neposredni vodja magistrata; slednjega je sestavljalo še pet občinskih odbornikov, ki jih je občinski odbor volil izmed sebe za eno leto,

ter iz enega ali po potrebi več svetovalcev in potrebnih pomožnih oseb. Župan z magistratom je bil izvršilni organ občine pod nadzorom občinskega odbora. Bil je odgovoren, da so se opravila magistrata v redu opravljala. Razporejal je delo med člane magistrata in imel disciplinsko oblast nad mestnimi uradniki. Magistrat je pod vodstvom in odgovornostjo župana skrbel za mestno varstvo. Predstavljal je občino kot moralna oseba na zunaj, kakor tudi v civilnopravnih in upravnih zadevah. Imel je dolžnost izpeljati sklepe občinskega odbora. Če pa je bil mnenja, da so ti sklepi v nasprotju z občinskimi predpisi ali splošno veljavnimi zakoni, je bila njegova dolžnost, da je z izpeljavo počakal in tak sklep takoj sporočil deželnemu poglavarju.

Župan je skliceval seje, ki so bile praviloma javne. Če je župan ali najmanj šest odbornikov želelo, da se zaprejo za javnost, so to lahko naredili. Župan je moral biti praviloma navzoč na vsaki seji občinskih odbornikov. Če je kdaj manjkal, je moral biti navzoč njegov namestnik, drugače seja ni bila veljavna. Imel je dolžnost sklicati sejo tudi takrat, če je tretjina odbornikov to pisno zahtevala ali če je to odredil deželni poglavar. Vse, o čemer se je razpravljalo na seji, se je moralo zapisati v zapisnik, ki so ga podpisali župan (predstojnik), en odbornik in zapisnikar.

Župan je za svoje delo dobival plačilo in prejemke, ki jih je zanj določil občinski odbor. Člani občinskega odbora za svoje delo niso prejemali plače; edino pri opravljenih zunaj občine, ki so jih opravljali za občino ali v njenem imenu, so imeli pravico do primerne odškodnine iz občinske blagajne. V. M.

Regionalna Televizija posebnega pomena

posebnega pomena

Meljska cesta 34, 2000 Mb

Informacije za katerimi stojimo!

Marketing: 02/ 234 55 81

www.rts-tv.com

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

**Kurilno olje je
lahko cenejše!**

**RAVNO
PRAV**

HLADNO

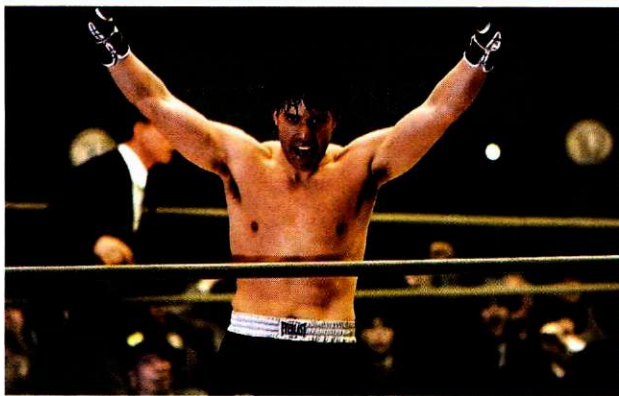
TOPLO

PETROL

Skupaj s podjetji Viessmann, Seltron in Klima Petek vam ponujamo udobje toplote in prijetnega hladu skozi vse leto. Z nakupom njihovih izdelkov si zagotovite popuste ob nakupu kurilnega olja. Več informacij na www.petrol.si.

**KURILNO OLJE
EVROPSKE KAKOVOSTI**

080 22 66

Uresničitev nemogočih sanj

Boksar Jim Braddock je zaradi ameriške gospodarske krize izgubil vse premoženje. Trener mu ponudi še eno možnost in Jim s svojim talentom in z vztrajnostjo postane novo upanje za navadne ljudi, ki so tako kot on čez noč ostali brez vsega.

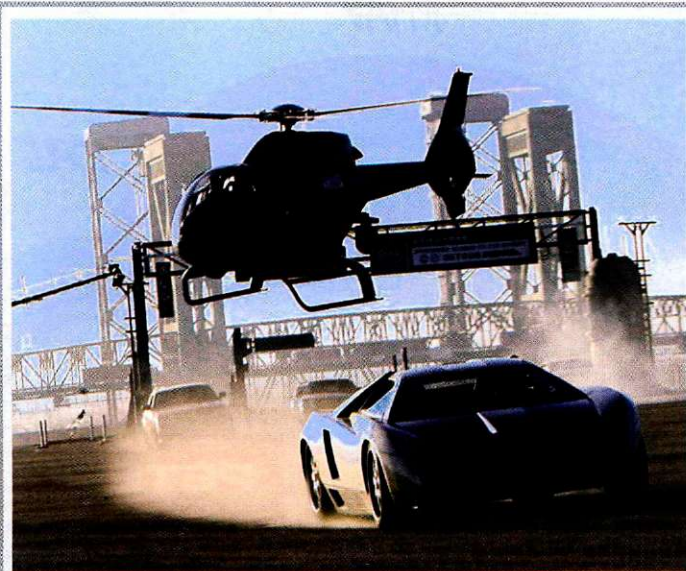
V vrtincu velike gospodarske krize, ko je razpad ekonomije Ameriko spravil na kolena, je nenavaden junak dvignil množice na noge, ko je dokazal, kako vztrajno se je pripravljen borovati, da sebi in družini dobi drugo priložnost. Ta junak in vzor preprostih ljudi je bil James J. Braddock (Rus-

sell Crowe) oziroma "Cinderella Man (Pepelko)". Postal je eden izmed najbolj občudovanja vrednih legend v zgodovini boksa in športa nasploh. V zgodnjih tridesetih letih prejšnjega stoletja je bil obubožani Braddock, nekaj vrhunski boksar tik pred osvjitvijo naslova svetovnega prvaka, na tleh in zlomljen kot večina Američanov. Njegova kariera je bila, tako se je zdelo, končana, ni imel denarja ne za hrano ne za najosnovnejše potrebe. Bil je tik pred tem, da izgubi najdražje, kar je imel: svojo družino. Rešiti je ni mogel niti z najbolj sramotno potezo, s socialno podporo. Toda globoko v sebi ni nikoli izgubil odločnosti.

CINDERELLA MAN

Režija: Ron Howard
Scenarij: Cliff Hollingsworth, C. Gaby Mitchell, Akiva Goldsman
Produkcija: Todd Hallowell, Brian Grazer, Penny Marshall
Igrajo: Russell Crowe, Renée Zellweger, Paul Giamatti, Craig Bierko, Bruce McGill, Paddy Considine
Premiera: 15. 9. 2005
Distribucija: Cenex

ti. Z ljubeznijo, častjo in neverjetnim pogumom je uresničil nemogoče sanje, se vrnil v ring in osvojil naslov svetovnega prvaka v teški kategoriji. Odvzel mu ga Joe Louis, eno največjih imen v zgodovini boksa. Zanj je bil Braddock najpogumnejši človek, s katerim se je kadar koli pomeril v ringu. Film opisuje njegov padec na dno in vrnitev v sam vrh. Nihče ni verjel, da ima sploh kaj možnosti. Iz dvoboja v dvoboj so se krepile govornice, da je Braddock žrtev protizakonitega dogovarjanja za spopade z nasprotniki,

V naše kinematografe prihaja visoko proračunski futuristični triler s tematiko kloniranja, v katerem ljudi "vzgajajo", da bi priskrbeli rezervne organe za ljudi.

Otok

Lincolnu, upodobil ga je Ewan McGregor, je dovolj nadzorovana življenja v zgradbi, ki naj bi bila zadnji neokuženi predel na Zemlji, in se zato odloči poiskati odgovore na številne neznanke. Pri tem

odkrije, da je njegovo življenje samo laž in slepilo, zato poskuša s prijateljico Jordan, igra jo Scarlett Johansson, pobegniti, česar pa nadzorniki ne smejo dovoliti.

Lincoln Six-Echo je namreč namješčen v navidezno utopični ustanovi sredi 21. stoletja. Tako kot vsi prebivalci tega skrbno nadzorovanega okolja tudi Lincoln upa, da ga bodo izbrali za pot na Otok

ki ga krepko prekašajo, in da tvega celo svoje življenje. Toda Jima z vzdeikom Bulldog iz Bergna, je gnalo nekaj onkraj gole tekmovalnosti. Zmagoval je vedno znova. Nenadoma je obubožani delavec, ki je vsak dan stal v vrsti za delo na pristaniških dokih in večinoma ostal praznih rok, postal mit in pojem športnika, ki ne more izgubiti. Obo- rožen z upi in sanjami vseh poniža-

gorije Maxom Baerom, ki je "slovel" po tem, da je v ringu ubil dva nasprot- nika, se je zdel usodno izzivanje usode.

Fenomen

"V vsej zgodovini boksa ni tako človeško pomembne zgodbe, ki bi se mogla meriti z življenjem Jamesa J. Braddocka," je nekoč dejal Damon Runyon. Režiser Ron Howard pripo- veduje: "Zgodba Jima Braddocka je od nekdaj bila in bo ena naj- osupljivejših in privlačnih človeš- kih zgodb, saj nas opominja, kak- šno izjemno moč imata človeko- va vzdržljivost in ljubezen. Cinderella Man: legenda o boksarju ni le ameriška pravljica, temveč človeška pripoved o tem, kako

nih in razžaljenih se je vzpenjal proti vrhu in sprejel izziv, ki se je celo naj- drznejšim zdel smrtna obsodba. Spo- pad s svetovnim prvakom težke kate-

trd je včasih boj z vsakdanjostjo in kako pomembno je, da nikoli ne po- zabiš na svoj cilj; toliko bolj, če je ta cilj skromen dnevni obrok na mizi."

– menda še zadnji neokrnjeni kotiček na planetu – dokler z grozo ne spozna, da je njegovo celotno življenje laž. In da je dra- gocenejši mrtev kot živ. Skupaj z lepo Jordan Two-Delta pobeg- neta v zunanji svet, v katerem še nikoli nista bila. Za petami so ji- ma ljudje z inštituta, zato se po- ženeta v beg za svoje življenje.

Monika Maljevič

THE ISLAND

Režija: Michael Bay
Scenarij: Caspian Tredwell-Owen, Alex Kurtzman-Counter & Roberto Orci
Produkcija: Laurie MacDonald, Walter F. Parkes, Ian Bryce
Igrajo: Ewan McGregor, Scarlett Johansson, Djimon Hounsou, Michael Clarke Duncan, Steve Buscemi, Sean Bean, Shawnee Smith, Noa Tishby
Premiera: 8. 9. 2005
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

na kratko

Dobitnik zlatega leva na 62. mednarodnem filmskem festivalu v Benetkah je film Gora Brokeback tajvansko-ameriškega režiserja Anga Leeja. Film je posnet po romanu Pulitzerjeve nagrajene Anne Proulx, govori pa o dveh mladih kavbojih, med katerima se leta 1963 v gorah Wyominga razvije homoseksualno razmerje. Srebrnega leva za najboljšo režijo je prejel Louis Garrel za film Regularni ljubimci, v katerem mladi Parižani govorijo o uporuh leta 1968.

Film Georgea Clooneyja Lahko noč in vso srečo, politično nabi- to delo o poštenih novinarjih, ki se v letu 1950, v času McCart- hyja, lotijo skorumpirane ameriške vlade, je ves čas festivala ve- ljal za enega glavnih favoritov za zlatega leva, na koncu pa je pre- jel dve nagradi: za najboljši scenarij in za najboljšega igralca. Sled- njo si je za portret legendarnega ameriškega novinarja Eda Mur- rowa prislužil 56-letni David Strathairn. Nagrada za najboljšo ig- ralko je pripadla Italijanki Giovanni Mezzogiorno (30) za glavno vlogo v filmu Pošast v srcu, pretresljivi drami o zlorabah v druž- ni. Velika nagrada žirije, ki jo je letos vodil italijanski režiser Dante Ferreti, je pripadla temačnemu filmu z naslovom Mary ameriš- kega režiserja Abela Ferrara, v katerem blesti Juliette Binoche.

Za snemanje nadaljevanja biografskega filma o angleški kraljici Elizabeti I. se pripravljata stara igralska ekipa, v kateri pa naj ne bi bilo glavne igralka Cate Blanchett. Po nekaterih navedbah naj bi igralka, leta 1998 je bila za vlogo kraljice Elizabete I. nominirana za oskarja, v filmu nastopila, vendar je za neki avstralski časnik dejala, da ne vidi smisla v snemanju nadaljevanja. V nadaljeva- nju z naslovom Elizabeth: The Golden Age bosta zagotovo igrala Geoffrey Rush in Clive Owen.

Predsednika Zimbabveja Roberta Mugabeja je film režiserja Syd- neyja Pollacka Prevajalka močno razburil. Še več, 82-letni Mu- gabe je prepričan, da je film del propagande ameriške obveščeval- ne agencije CIA, ki kaže na to, da "sovražniki Zimbabveja ne poč- vajo". Treba se bo upreti evroameriškem imperializmu, je pre- pričan. Film prikazuje ostarelega predsednika izmišljene afriške države Matobo, ki se mora braniti pred obtožbami zaradi geni- cida. Ob koncu filma, v katerem igrata Nicole Kidman in Sean Penn, varnostni svet Združenih narodov njegov primer pošlje pred Med- narodno kazensko sodišče. Tudi Mugabe se mora pred varnost- nim svetom ZN otresati obtožb zločinov proti človečnosti.

EVJ
ELEKTROPROM

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488

www.elektroprom.si

- ◆ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ◆ bar sedmica
- ◆ lokalna televizija ETV
- ◆ trgovina EVJ Center
- ◆ elektroinstalacije
- ◆ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ◆ kabelsko komunikacijski sistemi
- ◆ grafitne ščetke
- ◆ tiskana vezja
- ◆ delovni stroji in nizke gradnje

PETEK,

16.9.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 POROČILA (VPS 07.00)
- 7.05 DOBRO JUTRO
- 8.00 POROČILA
- 8.05 DOBRO JUTRO
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 PREVEČ BOGOV, KRATKI IGRANI FILM EBU
- 9.20 NA LINIJE: PIKA BOŽIČ, ODDAJA ZA MLADE
- 10.05 MODRO
- 10.35 Z VAMI
- 11.25 DRUGA GENIZA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 2/7
- 12.15 OSMI DAN
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 OBZORJA DUHA
- 13.45 DUHOVNI UTRIP
- 14.00 MEDNARODNA OBZORJA
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
- 15.40 TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 24/26 (VPS 15.40)
- 16.05 IZ POPOTNE TORBE: DOBROTA (VPS 16.05)
- 16.25 SPREMENBA NAČRTA, DANSKA NANIZANKA, 1/6 (VPS 16.25)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.35 NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/12 (VPS 17.30)
- 18.30 ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
- 18.40 LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 CELESTIN, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 VRNITEV PRIMORSKE K MATIČNI DOMOVINI, PRENOS IZ PORTOROŽA (VPS 20.00)
- 21.00 DAVID COPPERFIELD SHOW, 2/2 (VPS 21.00)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
- 22.50 POLNOČNI KLUB (VPS 22.55)
- 0.05 BRANE RONČEL IZZA ODRA: ESBJ+RN SVENSSON TRIO, 2. DEL, PONOVITEV (VPS 00.10)
- 1.10 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 2.05 TURISTIKA, PONOVITEV
- 2.25 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PON.
- 2.50 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.55)
- 3.15 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 8.25 TV PRODAJA
- 9.00 ZABAVNI INFOKANAL
- 11.20 TV PRODAJA
- 11.55 GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 11.55)
- 12.25 TEDENSKI IZBOR
- 12.25 MALA ZVEZDNICA SHIRLEY TEMPLE, AMERIŠKI FILM (VPS 12.25)
- 13.50 JASNO IN GLASNO: TERORIZEM, KAJ JE VZROK?, KONTAKTNA ODDAJA
- 14.45 DRUGA GODBA 2005: KONCERT SHIBUSASHIRASA ORCHESTRA, PONOVITEV
- 16.05 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 16.05)
- 16.40 MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
- 17.15 BEOGRAD: EVROPSKO PRVENSTVO V KOŠARKI (M), SLOVENIJA - BIH, PRENOS (VPS 17.15)
- 20.00 PONCIJ PILAT - ČLOVEK, KI JE UBIL KRISTUSA, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
- 20.50 SLOVENSKI MAGAZIN (VPS 20.55)
- 21.15 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MALTA, 8/10 (VPS 21.20)
- 21.40 SOUTH PARK
- AMERIŠKA RISANA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 7/14 (VPS 21.45)
- 22.05 MOŽ, KI GA NI BILO TAM, AMERIŠKI FILM (VPS 22.15)
- 23.55 SEF 507, ŠPANSKI FILM, PONOVITEV (VPS 00.05)
- 1.45 INFOKANAL

Kanal A

- 8.15 TV prodaja
- 8.20 Tih zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
- 9.10 VIP, 1. sezona, pon. 9. dela ameriške nanizanke

- 10.00 E+, ponovitev
- 12.00 TV prodaja
- 12.30 Tih zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
- 13.20 Mladi in nemirni, 4. sezona, 234. del ameriške nadaljevanke
- 14.15 Vsi moji otroci, 2. sezona, 129. del ameriške nad.
- 15.05 TV prodaja
- 15.35 VIP, 1. sezona, 10. del ameriške nanizanke
- 16.30 Jimova družina, 2. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 12. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.30 Caroline v velemestu, 3. sezona, 20. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ Z Adijem po Sloveniji
- 18.45 E- Prepovedan položaj
- 19.10 E- Večerja z zvezdo
- 19.45 E- Torbica
- 20.00 Komedija: Polica in pol, ameriški film
- 21.35 Midve z mamo, 3. sezona, 20. del ameriške nanizanke
- 22.30 Moške zadeve, 5. sezona, 3. del ameriške nanizanke
- 23.25 Ruby Wax, pogovorna oddaja
- 0.05 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.45 24UR, ponovitev
- 7.45 Materina pot, ponovitev 22. dela mehiške nad.
- 8.45 Vila Marija
- Vila Marija, ponovitev 13. dela hrvaške nad.
- 9.40 TV prodaja
- 10.10 Proti vetru, ponovitev 19. dela mehiške nad.
- 11.00 Prerajena ljubezen, ponovitev 1. dela venezuelske nadaljevanke
- 11.55 Trenja, ponovitev
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Prerajena ljubezen, 2. del venezuelske nad.
- 16.00 Proti vetru, 20. del mehiške nadaljevanke
- 17.00 Vila Marija, 14. del hrvaške nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Materina pot, 23. del mehiške nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Akcija: Vojna zvezd: Epizoda IVn Novo upanje, ameriški film
- 21.50 Teksaski moz postave, 7. sezona, 2. del ameriške nanizanke
- 22.45 XXL premiere
- 22.50 Fantje ne jočejo, ameriški film
- 0.55 24UR, ponovitev
- 1.55 Nočna panorama

Prva TV

- 06.15 The Best Off
- 06.30 TV prodaja
- 07.00 Mali mečevalci, risana serija
- 07.25 Tri v vrsto
- 07.40 Spomin
- 08.00 TV prodaja
- 08.30 Tri v vrsto
- 08.45 Spomin
- 09.00 Mali mečevalci, risana serija
- 09.25 TV prodaja
- 10.00 Prva prebere prva
- 10.05 TV prodaja
- 10.25 Sto izlozob, sto strasti, 517. del
- 10.50 Črna kronika, 39. del
- 11.25 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 12.15 TV prodaja
- 12.30 Tri v vrsto
- 12.40 Spomin
- 12.55 TV prodaja
- 13.30 Alo, alo, 26. del angleške serije
- 14.00 Vikarka iz Dibleya, 15. del angleške serije
- 14.50 Črni gad, 15. del angleške serije
- 15.20 Gospod Bean, 26. del angleške serije
- 15.50 Skozi ključavnico
- 16.35 TV prodaja
- 17.10 Mali mečevalci, risana serija
- 17.35 Sto izlozob, sto strasti, 518. del ital. telenovele
- 18.00 Življenje ob jezeru, 40. del
- 18.25 Črna kronika, 40. del
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 19.55 Plemeniti komentar
- 20.00 Vroci veter, 8. del srbske serije
- 21.05 101 škandal Hollywooda, razvedrila oddaja
- 21.50 Resnične zgodbe ni v iskanju pravice, am. serija
- 22.45 Okrožje Columbia, II/20. del ameriške naniz.
- 23.30 Marlenna & Salome, pogovorna oddaja
- 00.30 Vroci veter, 9. del srbske serije
- 01.35 101 škandal Hollywooda, razvedrila oddaja
- 02.20 Resnične zgodbe ni v iskanju pravice, ameriška serija
- 03.15 Okrožje Columbia, II/20. del ameriške naniz.
- 04.00 Marlenna & Salome, pogovorna oddaja

TevePika

- 08.00 TV prodaja
- 08.30 Uspešen obrtnik, pon
- 9.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 09.30 Vodilc po podjetništvu, 7. del, pon
- 09.45 Četrtkove zgodbe, poletna, pon
- 10.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
- 11.00 Slovenska glasbena lestvica, pon
- 12.00 To morate vedeti, svetovalna oddaja, pon
- 12.30 Klepet z jasnovidko Maručo, pon
- 13.00 Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
- 13.30 TV Prodaja
- 14.15 Državno prvenstvo 2005
- 16.45 V družbi z ..., pon
- 17.00 Sijaj, pon
- 17.30 Do zdravja tudi tako, gost: dr. Brane Kopal, pon
- 18.00 A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
- 18.30 Kulturne družbine, Senožče med zgodovino in sedanjostjo, 2. del, pon
- Zrela leta z Melanijo Šter, pon
- 19.30 V harmoniji z naravo
- 20.00 Predah v gibanju, gost: dr. Anton Kačičnik, prvič
- 21.00 Nacionalni inštitut za biologijo, 40 let delovanja, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
- 23.00 Trenja, POP TV
- 00.30 TV prodaja
- 01.00 Glasbeni mozaik

SOBOTA,

17.9.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJICE: MOSTOVI MOJEGA DEDKA
- OTOK ŽIVALI: SLONJE TEGOBE, RISANA NANIZANKA
- 8.00 OTOK ŽIVALI: NA LOVU ZA MALIM SLOŃČKOM, RISANA NANIZANKA
- 8.30 KINO KEKEC: KUŽA BUD, AMERIŠKI FILM (VPS 08.25)
- 9.55 TEDENSKI IZBOR
- 9.55 DAVID COPPERFIELD SHOW, 2/2
- 10.45 POLNOČNI KLUB
- 12.00 TEDNIK, PONOVITEV
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 TURISTIKA, PONOVITEV
- 13.35 SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKÉ TV (VPS 13.40)
- 14.00 BAJKE NA SLOVENSKEM: VARUHI NARAVE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 14.05)
- 14.30 MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 12/15, PONOVITEV (VPS 14.35)
- 15.20 ROCCO, ITALIJANSKI FILM (VPS 15.20)
- 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.15 OZARE (VPS 17.15)
- 17.25 SOŽITJA, SVETVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
- 18.40 PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 UTRIP
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 MIHA MLAKAR: OČETNJAVA, KRATKI IGRANI FILM AGRFTV (VPS 20.00)
- 20.25 ČEZ PLANKE: NAJBOLJŠIH 10 (VPS 20.35)
- 21.30 PRVI IN DRUGI (VPS 21.35)
- 22.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.30 BRIGADA, RUSKA NADALJEVANKA, 11/15 (VPS 22.30)
- 23.25 SOBIBOR, 14. OKTOBRA 1943 OB 16. URI, FRANCOŠKI FILM (VPS 23.25)
- 1.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
- 1.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.40)
- 2.05 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.00 TV PRODAJA
- 9.30 INFOKANAL
- 11.15 TV PRODAJA
- 11.50 SKOZI ČAS
- 12.00 TEDENSKI IZBOR
- 12.00 STARI NOVI OBRAZI EVROPE: MALTA, 8/10
- 12.25 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE

- 13.00 POKAL UEFA V NOGOMETU, STUTTGART - DOMŽALE, POSNETEK IZ STUTTGARTA (VPS 13.00)
- 15.00 G. FEYDEAU: BARILLONOVA POROKA, POSNETEK PREDSTAVE SNG DRAMA LJUBLJANA (VPS 15.00)
- 16.45 LENT 2005: GLOBAL.KRYNER, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.45)
- 18.15 SLADKO SANJAJ, GRŠKI FILM, PON. (VPS 18.15)
- 20.00 BEOGRAD: EVROPSKO PRVENSTVO V KOŠARKI (M), SLOVENIJA - GRČIJA, PRENOS (VPS 20.00)
- 22.30 SAGA O FORSYTH, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 7/10, PONOVITEV (VPS 22.30)
- 23.40 NIKOLI OB DESETH (VPS 23.40)
- 0.40 KONCERT SLOVENSKE SKUPINE SHYAM, POSNETEK (VPS 00.40)
- 1.50 INFOKANAL

Kanal A

- 9.10 TV prodaja
- 9.40 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 125. dela ameriške nadaljevanke
- 10.30 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 126. dela ameriške nadaljevanke
- 11.20 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 127. dela ameriške nadaljevanke
- 12.10 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 128. dela ameriške nadaljevanke
- 13.00 Vsi moji otroci, 2. sezona, ponovitev 129. dela ameriške nadaljevanke
- 13.50 Dannyjeve zvezde
- 14.50 Afriski zrebec, ameriški film
- 16.30 Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška naniz.
- 17.30 Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
- 18.00 E+
- 20.00 Družinski film: Ledena doba, ameriški risani film
- 21.25 Šampioni pokra, dokumentarna oddaja, 1/2
- 22.20 Pasji policist K-9, ameriški film
- 0.10 Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
- 8.10 Brata Koaček, sinhronizirana risana serija
- 8.20 Drobizki, sinhronizirana risana serija
- 9.05 Bučke, sinhronizirana risana serija
- 9.30 Jagodka ozdravi HI Konjčka, sinh. risani film
- 10.20 Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 10.30 Harold in vijolična voščena, sinhronizirana risana serija
- 11.00 Najlepše pravljice bratov Grimm: Zlatolaska, sinh. risani film
- 11.30 Na deželi je lepo, 1. sezona, 14. del avstralske nanizanke
- 12.30 Močno zdravilo, 5. sezona, 21. del ameriške nanizanke
- 13.25 Naša sodnica, 3. sezona, 1. del ameriške nanizanke
- 14.20 Finske razglednice, dokumentarna serija
- 14.50 Najnevarnejše živali sveta, dokumentarna oddaja
- 15.50 Pustolovščine v divjini, dokumentarna serija
- 16.50 Tri želje, ameriški film
- 19.00 24UR
- 20.00 Miss Slovenije 2005, prenos finalnega izbora
- 22.00 Velikastni Tenenbaum, ameriški film
- 0.00 Prepričanje, ameriški film
- 1.50 24UR, ponovitev
- 2.50 Nočna panorama

Prva TV

- 07.30 Mali mečevalci, risana serija
- 08.20 TV prodaja
- 09.00 Digimoni, risana serija
- 09.25 TV prodaja
- 09.55 Digimoni, risana serija
- 10.20 TV prodaja
- 10.50 Življenje ob jezeru, 36. del
- 11.15 Življenje ob jezeru, 37. del
- 11.40 Življenje ob jezeru, 38. del
- 12.05 Življenje ob jezeru, 39. del
- 12.30 Življenje ob jezeru, 40. del
- 12.55 TV prodaja
- 13.15 Ena na ena, ponovitev
- 13.40 Prestižno, ekskluzivno, ponovitev
- 14.40 Prvaki med silaki, reportaža
- 15.05 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 16.05 Lisice, 5. del srbske serije
- 17.05 Ljubezenske prevare, 17. del
- 17.50 Kraljevske družine, razvedrila oddaja
- 18.35 Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 20.00 Vročina, ameriška kriminalna drama 1995
- 22.55 Mali lopovi, kanadska komedija, 2003

- 00.35 Reporter X
- 01.00 Vročina, ameriška kriminalna drama 1995
- 02.55 Mali lopovi, kanadska komedija, 2003
- 04.35 Reporter X

TevePika

- 07.30 Tv Prodaja
- 07.55 Četrtnke zgodbe, poletna, pon
- 08.00 Navigator, pon
- 08.30 Nacionalni inštitut za biologijo, 40 let delovanja, pon
- 09.00 Tv Prodaja
- 09.30 Klepet z jasnovidko Maručo, pon
- 10.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
- 11.00 Njegovo veličanstvo konj, zgodba o konju in človeku, pon
- 12.00 Tv Prodaja
- 12.30 Glasbeni mozaik
- 15.00 Predah v gibanju, gost: dr. Anton Kačičnik, pon
- 16.00 V družbi z ..., pon
- 16.15 Vodit po podjetništvu, 7. del, pon
- 16.30 Jana, oddaja o sončni strani življenja, lebdenje, pon
- 17.00 Do zdravja tudi tako, gost: dr. Brane Kopal, pon
- 17.30 A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
- 18.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja, Duhovna univerza, pon
- 18.30 Zrela leta z Melanijo Šter, pon
- 19.00 Gazela osredje Slovenije 2005, pon
- 19.30 V harmoniji z naravo, pon
- 20.00 Svetovno prvenstvo v balinanju za mladince, prvič
- 21.00 Šljaj
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 Živeti zdravo, pon
- 23.00 Ekstra Magazin
- 00.00 Tv Prodaja
- 00.30 Glasbeni mozaik

NEDELJA,

18.9.2005

Slovenija 1

- 7.30 ŽIV ŽAV: ZORNA VILA, KJE SI?, RISANI FILM; SNORČKI, RISANA NANIZANKA, 12/13; MALI LETEČI MEDVEDKI, RISANA NANIZANKA, 11/12 (VPS 07.30)
- 9.55 ŠPORT ŠPAS, PONOVIŠTE (VPS 09.55)
- 10.20 SLEDI, ODDAJA O LJUBITELJSKI KULTURI TV MARIBOR (VPS 10.25)
- 10.50 DEŽELE, KJER SO DOMA LEGENDE, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 7/13 (VPS 10.55)
- 11.20 OZARE, PONOVIŠTE
- 11.25 OBZORJA DUHA (VPS 11.25)
- 12.00 LJUDIJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV M.B. (VPS 12.00)
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 PRI JOŽOVČU Z NATALIJO (VPS 13.10)
- 14.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
- 14.20 POLDNEVNIK
- 14.25 ČLOVEŠKI FAKTOR
- 14.30 NEDELJSKO OKO
- 14.40 PET MINUT SLAVE
- 14.45 TRIKI DERRENA BROWNA
- 15.15 PREDMET POŽELNJA
- 15.35 GLASBENI NASTOP
- 15.40 ŽIVE LEGENDE
- 15.50 ŠPORT & ŠPORT NA DANŠNJI DAN
- 16.00 OSMI POTNIK
- 16.10 LORELLA
- 16.30 NORCI NA LINIJI, HUMORISTIČNA SERIJA
- 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.20)
- 17.20 GLASBENI DVOBOJ
- 17.35 PANIKA, IGRANA REPORTAŽA
- 17.45 VABILO ZA DVA
- 18.05 VROČE
- 18.10 DRUŽABNA KRONIKA
- 18.25 ŽREBANJE LOTA (VPS 18.30)
- 18.40 HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 ČARLI IN MIMO, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 ZRCALO TEDNA
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 SPET DOMA (VPS 20.00)
- 21.35 Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.35)
- 22.00 DRUŽINSKE ZGODBE (VPS 22.00)
- 22.55 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.55)
- 23.15 GLOBOKO RDEČE, ITALIJANSKI FILM (VPS 23.15)
- 0.55 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVIŠTE
- 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.35)
- 2.05 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 8.00 TV PRODAJA
- 8.30 INFOKANAL
- 9.55 TV PRODAJA
- 10.30 MED VALOVI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.30)
- 11.00 ČEZ PLANKE: NAJBOLJŠIH 10, PONOVIŠTE
- 12.00 SLOVENSKI KOMORNI ZBOR (C. MONTEVERDI, I. PIZZETTI), POSNETEK KONCERTA IZ SLOVENSKE FILHARMONIJE, 1/2 (VPS 12.00)
- 12.40 MLADI VIRTUOZI: KVARTET ROGOV AKADEMIJE ZA GLASBO (VPS 12.40)
- 13.10 NINA, SLOVENSKI MLADINSKI FILM (VPS 13.10)
- 14.35 SKOZI ČAS
- 14.45 LENT 2005: TONY HANNA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 14.40)
- 16.00 DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 16.00)
- 16.30 MAGAZIN LIGE PRVAKOV V NOGOMETU (VPS 16.10)
- 17.00 BEOGRAD: EVROPSKO PRVENSTVO V KOŠARKI (M), SLOVENIJA - FRANCIJA, PRENOS (VPS 17.00)
- 19.30 100 LET VESLANJA NA BLEDU, REPORTAŽA (VPS 16.40)
- 20.00 PALESTINA - ODPRTA RANA, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.00)
- 21.00 A. P. ČEHOV: STRIČEK VANJA, POSNETEK PREDSTAVE PREŠERNEVEGA GLEDALIŠČA KRANI (VPS 20.50)
- 23.15 UMETNOST GLASBE IN PLESA
- 23.15 MOJI NAJLJUBŠI BALETI, POSVETILO KIJOKO KIMURI, ANGLEŠKA ODDAJA (VPS 23.05)
- 23.45 CHARLIEJEV ANGEL, HARMISTKA CATRIN FINCH (VPS 23.35)
- 0.40 INFOKANAL

Kanal A

- 9.30 Tv prodaja
- 10.00 Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 230. dela ameriške nadaljevanke
- 10.50 Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 231. dela ameriške nadaljevanke
- 11.40 Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 232. dela ameriške nadaljevanke
- 12.30 Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 233. dela ameriške nadaljevanke
- 13.20 Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 234. dela ameriške nadaljevanke
- 14.10 Dannyjeve zvezde
- 15.10 Nenavadni otok, ameriški film
- 16.40 Umor, je napisala, 4. sezona, ameriška nanizanka
- 17.30 Pa zamenjajmo!, ameriška dokumentarna serija
- 18.00 E+
- 20.00 Tv kriminalka: Kameleon: Otok duhov, ameriški film
- 21.40 Znova na prostosti, 2. sezona, 12. del ameriške nanizanke
- 22.35 Navigator
- 23.05 Beg pred pravico, kanadsko-ameriški film
- 0.50 Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

- 7.30 Tv prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Rudjevo moštvo, sinhronizirana risana serija
- 8.25 Action Man, sinhronizirana risana serija
- 8.50 Ogjive družina, sinhronizirana risana serija
- 10.20 Art Attack, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 10.50 Čarobna angleščina, otroška zabavno-izobraževalna serija
- 11.00 Tom in Jerry, risana serija
- 11.05 Dogodivščine Jackieja Chana, risana serija
- 11.35 Družinski pes, risana serija
- 12.05 Na deželi je lepo, 1. sezona, 15. del avstralske nanizanke
- 13.05 Močno zdravilo, 5. sezona, zadnji del ameriške nanizanke
- 14.00 Miss Slovenije 2005, ponovitev
- 16.00 Mary Higgins Clark: Predsedniški detektiv, kanadski film
- 17.50 24UR - vreme
- 17.55 Jamie Oliver kuha solarjem, angleška oddaja, 3/4
- 19.00 24UR
- 20.00 Nedeljski filmski hit: Ameriška pita, ameriški film
- 21.45 Športna scena
- 22.30 Pravniki orli, ameriški film
- 0.35 24UR, ponovitev
- 1.35 Nočna panorama

Prva TV

- 07.15 Mali mečevalci, risana serija
- 08.30 Tv prodaja
- 09.30 Otroško nedeljsko dopolndne, kontaktna oddaja
- 11.30 Tv prodaja
- 11.45 Skozi ključavnico, ponovitev
- 12.30 Alo, alo, 26. del angleške serije
- 13.00 Vikarka iz Dibleya, 15. del angleške serije
- 13.30 Črni gad, 15. del angleške serije
- 14.05 Gospod Bean, 26. del angleške serije
- 14.55 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 16.00 Tv prodaja
- 16.30 Kako preživeti, 2. del ameriške serije
- 17.15 Mali lopovi, kanadska komedija, 2003
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 20.00 Ženska, ki grdo govori, angleška komedija 1999
- 21.40 Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
- 22.30 Marlenna & Salome, ponovitev
- 23.30 Kako preživeti, 2. del ameriške serije
- 00.20 Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
- 00.45 Ženska, ki grdo govori, angleška komedija 1999
- 02.25 Znani in zanimivi, razvedrilna oddaja
- 03.15 Marlenna & Salome, ponovitev
- 04.15 Kako preživeti, 2. del ameriške serije
- 04.55 Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja

TevePika

- 09.30 Tv Prodaja
- 08.55 Četrtnke zgodbe, poletna, pon
- 09.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 09.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 10.00 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 10.30 Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
- 11.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu
- 12.00 A TO JE TO, poučno zabavna oddaja z Rezo, pon
- 12.30 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 13.00 V harmoniji z naravo, pon
- 13.30 Jana, oddaja o sončni strani življenja, lebdenje, pon
- 14.00 Tam kjer je veselje doma
- 15.30 Svetovno prvenstvo v balinanju za mladince, pon
- 16.30 Do zdravja tudi tako, gost: dr. Brane Kopal, pon
- 17.00 Vodit po podjetništvu, 7. del, pon
- 17.15 V družbi z ..., pon
- 17.30 Jana, oddaja o sončni strani življenja, Duhovna univerza, pon
- 18.00 Gazela osredje Slovenije 2005, pon
- 18.30 Štiri tačke oddaja o hišnih ljubčih, prvič
- 19.00 Predah v gibanju, gost: dr. Anton Kačičnik, pon
- 20.00 Slovenska glasbena lestvica
- 21.00 Primorsko-otranjska gazela 2005, prvič
- 21.30 24 UR, informativna oddaja
- 22.30 To morate vedeti, svetovalna oddaja
- 23.00 Šljaj, pon
- 23.30 Aruna, dr. alternativne medicine, 1. del, pon
- 00.00 Tv Prodaja
- 00.30 Glasbeni mozaik

PONEDELJEK,

19.9.2005

Slovenija 1

- 6.25 TEDENSKI IZBOR
- 6.25 UTRIP
- 6.40 ZRCALO TEDNA
- 7.00 POROČILA (VPS 07.00)
- 7.05 DOBRLO JUTRO
- 8.00 POROČILA
- 8.05 DOBRLO JUTRO
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 IZ POPOTNE TORBE: DOBROTA
- 9.20 RISANKA
- 9.30 SPREMENBA NAČRTA, DANSKA NANIZANKA, 1/6
- 10.05 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVIŠTE
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
- 14.30 PRVI IN DRUGI
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
- 15.40 METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 10/11 (VPS 15.40)
- 16.05 RADOVEDNI TAČEK: PARA (VPS 16.05)
- 16.20 ŽELODKO SUPERCA, RISANKA (VPS 16.20)
- 16.30 AJKEC PRI RESTAVRATORJIH: AJKEC IN UMETNINE IZ LESA, POUČNO-RAZVEDRILNA ODDAJA, 2/10, PONOVIŠTE (VPS 16.30)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)

- 17.35 DRUGA GENEZA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/7 (VPS 17.30)
- 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
- 18.40 CVETKA IN ZVONČEK, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 OČI IN SINE, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 MALI MENIH, NEMŠKA NADALJEVANKA, 13/15 (VPS 20.00)
- 20.55 IZZIVI (VPS 21.00)
- 21.20 OPUS (VPS 21.25)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 TUJCI PO KRVI, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 1/2 (VPS 22.50)
- 0.05 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 1.00 OPUS, PONOVIŠTE
- 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
- 1.55 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 8.25 TV PRODAJA
- 9.00 ZABAVNI INFOKANAL
- 10.45 TV PRODAJA
- 11.20 TEDENSKI IZBOR
- 11.20 SLOVENSKI MAGAZIN
- 11.45 Š - ŠPORTNA ODDAJA
- 12.05 MOJI NAJLJUBŠI BALETI, POSVETILO KIJOKO KIMURI, ANGLEŠKA ODDAJA
- 12.05 UMETNOST GLASBE IN PLESA
- 12.35 CHARLIEJEV ANGEL, HARMISTKA CATRIN FINCH
- 13.30 PALESTINA - ODPRTA RANA, NEMŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
- 14.30 TURISTIKA
- 14.55 PORTOROŽ: TENIS WTA (Ž), PRENOS (VPS 14.55)
- 17.20 V SENCI MOČI, NEMŠKA DRAMA, 2., ZADNJI DEL, PONOVIŠTE (VPS 17.20)
- 18.50 DEDIŠČINA EVROPE: KAREL II: STRAST IN OBLAST, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 3/4, PONOVIŠTE (VPS 18.50)
- 20.00 OSEBNO (VPS 20.00)
- 20.30 ZENIT (VPS 20.30)
- 21.00 STUDIO CITY (VPS 21.00)
- 22.00 ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.00)
- 22.30 CITY FOLK, LJUDIJE EVROPSKIH MEST: FINSKA, PONOVIŠTE (VPS 22.30)
- 22.55 BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
- 0.25 INFOKANAL

Kanal A

- 8.30 Tv prodaja
- 8.35 Tihl zločin, 2. sezona, ponovitev ameriške humoristične nanizanke
- 9.25 VIP, 1. sezona, pon. 10. dela ameriške naniz.
- 10.15 E+, ponovitev
- 12.05 Tv prodaja
- 12.35 Tihl zločin, 2. sezona, ameriška humoristična nanizanka
- 13.25 Mladi in nemirni, 4. sezona, 235. del ameriške nadaljevanke
- 14.15 Vsi moji otroci, 2. sezona, 130. del ameriške nad.
- 15.05 Tv prodaja
- 15.35 VIP, 1. sezona, 11. del ameriške nanizanke
- 16.30 Jimova družina, 2. sezona, 11. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 4. sezona, 13. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.30 Caroline v velemestu, 3. sezona, 21. del ameriške hum. nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ (St)resno
- 18.45 E+rhiv
- 19.10 E+ Graforobot
- 19.45 E+ Manipulacija
- 20.00 Filmski ciklus ri Steven Seagal: Ognjeno obzorje, ameriški film
- 21.50 Zvezdna vrata, 5. sezona, 7. del ameriške nanizanke
- 22.45 Mladi zdravniki, 3. sezona, 10. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.15 Seinfeld, 6. sezona, 21. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.45 Samo bedaki in konji, 3. sezona, 4. del angleške humoristične nanizanke
- 0.25 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.55 24UR, ponovitev
- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Materina pot, ponovitev 23. dela mehiške nadaljevanke
- 9.40 Vila Marija, ponovitev 14. dela hrvaske nadaljevanke

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsodek manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba
Ponovitve:	
23.00	Doživljaj gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsodek manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Zoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenč Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
Ponovitve:	
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenč Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Mase
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
Ponovitve:	
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in senca 3. Prave zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelj radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
Ponovitve:	
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
Ponovitve:	
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelj radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znakmo
Ponovitve:	
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognotik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognotik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditvev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživljaj gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditvev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaška oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
Ponovitve:	
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Smola in utrujenost

Ko se je poškodoval Sašo Ožbolt, še nismo vedeli, za kakšen hendikep v bistvu gre. Zdaj ko se je "zlomil" tudi Udrih, je na zunanjih položajih zazevala precejšnja praznina, ki jo bodo morali zapolniti Lakovič, Bećirovič in Joksimovič.

Glede na to, da Sani zaradi poškodb ni pravi, ostane edini, ki bi lahko vodil napad skozi celotno prvenstvo, Jaka Lakovič. Slednji je letos dozorel na položaju organizatorja in asistenta in zdaj bo imel priložnost, da svoje sposobnosti dokaže tudi na reprezentančni ravni. Nekateri so mnenja, da bi bil lahko Joksimovič nekakšen skriti džoker Aleša Pipana, saj gre za izjemnega strelca, ki se znajde tudi v najkočljivejših situacijah. Sreča v nesreči je vrnitev Nachbarja, ker nam zdaj še bolj primanjkuje klasičnih strelcev. Na prvenstvu bomo potrebovali košarkarje, ki so se pripravljani "stepsti" za vsako žogo, saj pričakujemo, da bo proti nasprotnikom v skupini odločala obramba. Prav gotovo bodo v grobosti prvi prav Grki, ki so znani po svojih "umazanijah", zato se moramo nanje še posebej pripraviti. Fantom je treba končno povedati, da lahko tudi oni kdaj udarijo prvi, da gre na takšnem prvenstvu za male vojne, ki jih dobivajo predrznejši. Čakati na rešitev v krogu z drugimi bi bilo lahko za nas še enkrat pogubno. Treba je dobiti vse tekme, čeprav bo to izjemno težko. Bosna v prvem krogu morada ni najboljša izbira, saj gre za moštvo navdiha, ki lahko preseleti kogar koli. Naši bi se lahko ob pomisli na romantime iz Sarajeva uspavali, kar se nam je tudi že dogajalo. Precej lažje delo

bodo imeli denimo Hrvatje, ki se bodo za začetek pomerili z Bolgari, ki vendarle niso tako nadarjeni kot Bosanci. Pripravljano obdobje je navrglo kar nekaj kandidatov za naslov, med katerimi so na prvem mestu Srbi in Črnogorci, ki lahko kljub malce slabši igri pred domačim občinstvom premagajo vsakogar. V prid jim gre dejstvo, da je Litva res zelo oslABLJENA, Hrvatje pa so še vedno premehki, da bi vzdržali breme velikih tekem. Težave za gostitelje bi se lahko začele že v skupini, kjer imajo Špance, prav tako resne kandidate za visoko uvrstitev. Poleg Italijanov in Rusov so tu tudi že omenjeni Grki, ki so odigrali nekaj odličnih tekem

Fantom je treba končno povedati, da lahko tudi oni kdaj udarijo prvi, da gre na takšnem prvenstvu za male vojne, ki jih dobivajo predrznejši. Čakati na rešitev v krogu z drugimi bi bilo lahko za nas še enkrat pogubno.

in se predstavili kot resna grožnja vsem. Samo upamo lahko, da so prišli v formo prehitro, saj se nam v nasprotnem ne piše dobro. Francozi niso bili toliko izpostavljeni, so pa tudi že pokazali, da gredo na prvenstvo z velikimi pričakovanji. Mirno lahko rečemo, da je naša skupina ena najmočnejših na prvenstvu, kar je lahko tudi dobro, saj se bomo morali že od samega začetka postaviti kar najbolj odgovorno. Menim, da bo ključna druga tekma proti Grkom, ki nam do neke mere ce-

lo ležijo, saj so obremenjeni z balkanskim sindromom, a le pod pogojem, da se tudi sami znebimo nekaterih otroških bolezni, ki so našo izbrano vrsto spremljale na minulih prvenstvih. Ena teh je gotovo podcenjevanje reprezentance, ki je nekaterim le nujno zlo. Upamo, da se je ta odnos spremenil in da bodo naši igralci za vse nas, ne pa za svojo zabavo. Prvi pogoj za sodelovanje na igrišču so dobri odnosi zunaj njega in vsaj za zdaj se zdi, da so ti zgledni. Dolej še ni bilo kakšnih bližnjih srečanj med različno mislečimi, kar je dobra novica. Slaba novica pa so poškodbe naših ključnih igralcev, ki padajo drug za drugim. Pipan je mor-

da malce pretiral v vsem, kar se nam lahko še maščuje. Če vemo, da čakajo ostanek moštva tri težke tekme, smo lahko zaskrbljeni. Kljub temu se zdijo fantje odločeni, da se znebijo prekletstva izpadanja v predtekmovanju in se končno zavrtijo vsaj do četrtfinala, če ne še više. Kot že rečeno, bo moral Pipan najti kombinacijo mojstrov in delavcev, da bodo lahko kos močnim nasprotnikom. Upam, da predvsem naši zvezdniki iz NBA ne bodo prišli v Beograd preturjeni ali celo poškodovani.

Jutri se bo v Srbiji in Črni gori začelo 34. evropsko košarkarsko prvenstvo. Pedantnim enologom že delajo brbončice! Le katera vinska sorta se bo tokrat povzpela na prestol? Ali bo lento prejela naša ali sosedova vinska kraljica? Ena izmed šestnajstih sort je tudi slovenska. Letnik 2005 namreč!

ski? Ali bo potemtakem arhivskega značaja? Slednje bomo lahko presodili šele po 25. septembru, ko bodo enologi po gladiatorsko dvignili ali pa spustili palce. Do takrat pa pojdemo v klet, kjer se skriva zaprašeni arhiv. Letega prav tja do prve jugoslovanske košarkarske medalje na evropskih prvenstvih ter Iva Daneua, Vitala Eiselta, Marjana Kandusa in Mihe Lokarja, ki so leta 1961 v Beogradu prispevali pomemben slovenski delež k srebrni medalji, sicer ne bi odprášili. Lah-

Sanjsko moštvo

Enološka komisija se dan pred začetkom, ko so dvorane v Beogradu (Arena, Pionir), Podgorici (Morača), Novem Sadu (SPENS) in Vršču (Millennium) že docela razprodane, ne pusti motiti. Dobrovoljno, drugega za drugim okuša šestnajst pripravljenih vzorcev. Nadvse pazljivo grgrajo, izplakujejo, vonjajo, opazujejo – približno tako kot v Paynovih Stranpoteh (Sideways). Le da je tu ozračje neprimerno bolj napeto in nepredvidljivo! Pred dvema letoma je na Švedskem denimo nekdo iz kleti prinesel 12 prvovrstnih buteljnk, ki pa so bile popolnoma brez "kemije". Arome, vonjave in okusi so se potem v ustih tako sprli, da so padale celo pesti. Nekdo drug, mislim da se je pisal Lah, pa je priskrbel ducat cenениh dobrovoljčkov, ki jih prav nihče ni uvrščal visoko, vendar so kot celota delovali zelo živahno, ugodno in agresiv-

no. Na Švedskem so se uvrstili v polfinale, na olimpijadi pa celo v finale.

Protnerjev rizling

Dešifrirajmo uvodnik ... Tako kot enologi okušajo vino, še preden ga popijejo, tako tudi navijači na veliko razpredajo o moči reprezentanc, še preden le-te zaigrajo zares. Sorte in buteljke so potemtakem košarkarska moštva in igralci, ki si bodo v Srbiji in Črni gori prizadevali prilesti na Mt. Blanc. Zaradi vsega tega so vsevedni enologi (navijači) tudi toliko bolj kritični in pristranski. Vsak izmed njih bi namreč na vrhu rad videl svojega aduta. Slovenski adut bo to pot v skupini C; za napredovanje pa se bo pomeril z bosensko blatino, grško retsino in francoskim burgundcem. Prav zanimivo in napeto bo torej spremljati našega aduta, ki se bo poskušal prvič uvrstiti v sklepne boje. Pravijo, da je letnik 2005

izvrsten, a kaj ko so tudi letniki 1993 (16. mesto), 1995 (12.), 1997 (14.), 1999 (10.), 2001 (15.) in 2003 (10.) obetali gradove, na koncu pa so vsakokrat s sklonjenimi glavami želi le ljuljko. Nekateri torej že mesece razpredajo o slovenskem sanjskem moštvu, nas pa predvsem zanima, ali bomo evropskim košarkarskim sladokuscem ponudili Protnerjev renski rizling, ki je bil denimo zapisan tudi na vinski karti v elitni newyorški restavraciji Alain Ducas, nemara Kristančičev chardonnay, Simčičev merlot, Isteničeve penine ali pa Čurinov laški rizling ... Ali pa jim bomo znova malomarno natočili plastični kozarec škropca, v katerem se bo neuravnoteženo prelivala mešanica samorodne šmarnice, kvintona, izabele, jurke in gemaja.

Predolimpijsko sanjsko moštvo

Ali je letnik 2005 zares tako sanj-

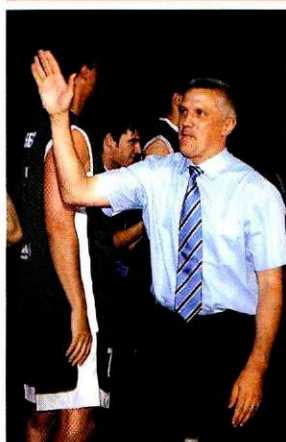
ko pa odprašimo poglavje o Juretu Zdovcu, tedaj najboljšem evropskem obrambnem igralcu, ki je leta 1991 – ob napadu JLA na Slovenijo – zapustil jugoslovansko reprezentanco, se odrekel zlatemu odličju in nevede zakoličil prve temelje slovenskemu nacionalnemu moštvu. Maja 1992 se je v Zdovčevih Slovenskih Konjicah reprezentanca pod Sagadinovim vodstvom dokončno konsolidirala in odigrala prvo uradno tekmo proti sanjskemu moštvu Hrvaške. Poraz naših 74:93 ni bil prav nič boleč. Največ točk so za naše prispevali Alibegović 16, Vilfan 14 in Kotnik 10, za Hrvate pa je Dražen Petrović nasul 18, Šarlija 11, Radja 10, Perasović in Komazec 9, Kukoč in Tabak pa po 8 točk. Peter Vilfan je imel čast nositi prvi kapetanski trak. Leto 1992 je bilo nasploh edinstveno obdobje družbenopolitičnih prevratov in sanjskih mo-

**IZŠLA JE ZGOŠČENKA Z EPIZODAMI
PRILJUBLJENEGA MATJAŽA JAVŠNIKA**

**ZAJ
PAJAZ
VŠ
VPRŠAM**

**13 EPIZOD MATJAŽA
+3 TILIKE**

Peter Vilfan, prvi kapetan slovenske izbrane košarkarske vrste

Radoslav Nesterovič, kapetan sedme reprezentančne generacije, ki se bo od jutri naprej merila na 34. EP v Srbiji in Črni gori

štev. Na olimpijskih igrah v Barceloni je namreč sodelovalo neponovljivo sanjsko moštvo z Jordanom, Birdom in Magicom, ki je v finalu premagalo hrvaško sanjsko moštvo. Tudi Litvanci s Sabonisom, Marčulionisom in Kurtinaitisom so bili sanjski. Četrta je bila SND, nikakršno spoznavanje narave in družbe, temveč Skupnost neodvisnih držav nekdanje Sovjetske zveze, ki je na predolimpijskem turnirju žal le za las premagala slovensko sanjsko moštvo. Da, tudi mi smo bili tedaj sanjski! O tem namreč pričajo številni statistični podatki. Do usodne Zdovčeve žoge, ki je po končani sireni pri izidu 82:84 še kar naprej poskakovala po obroču in žal neuspešno iskala pravo pot skozi mrežico, so Slovenci gladko preskočili predtekmovalno skupino v Bilbau. Potem jih je čakalo še 6 tekem v Zaragozi – za 4 prosta mesta, ki so peljala na OI. Nemara najboljšo tekmo do tedaj je slovensko moštvo odigralo

že v prvem kolu. Sosednjo Italijo s fantastičnim Antonellom Rivo so popolnoma razbili, Peter Vilfan pa je tekmo sklenil s spektakularnim zabijanjem. Skupaj z Zdovcem, Hauptmanom, Alibegovičem, Kotnikom, Djurišičem in Horvatom so zlahka ugnali še Shrempfovo Nemčijo in Izrael, ki je kasnejše generacije vselej smrtonosno pokopal. Litva in Hrvaška sta bili premočni, naši pa so proti SND, kot že rečeno, le za las izpustili vozovnico za OI. Na koncu so bili peti, simbolično pa osvojili celo tolažilno prvo mesto, ki je še vedno zapisano na uradni strani Fibaeurope.

Novi obrazi

Kapetana Petra Vilfana je Sagadin kmalu zatem prisilno upokojil in sanjskega moštva ni bilo več. KZS je takrat iskala predsednika. Govorilo se je, da bo to takoj postal tisti, ki bo zvezi prinesel pol milijona

Največ nastopov na uradnih tekmah slovenske reprezentance

1. Jaka Daneu	65
2. Boris Gorenc	59
3. Ivica Jurkovič	58
4. Teoman Alibegovič	54
4. Marijan Kraljevič	54

Največ točk za slovensko reprezentanco na uradnih tekmah

1. Teoman Alibegovič	974 točk (v 54 nastopih)
2. Jure Zdovc	756 (53)
3. Boris Gorenc	620 (59)
4. Slavko Kotnik	604 (36)
5. Marko Milič	508 (46)

Še nekaj zanimivih podatkov:

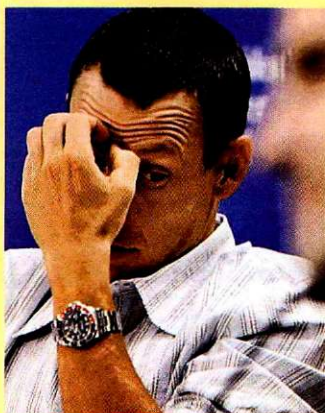
- 102 odigrani uradni tekmi (68 zmag in 34 porazov);
- najvišja zmag: Slovenija-Moldavija 122:67 (1. 6. 1993, Wrocław);
- najvišji poraz: Slovenija-Francija 57:88 (12. 6. 1993, Castelnau);
- povprečno največ točk na uradnih tekmah: 18,04 – Teoman Alibegovič (54);
- povprečno največ skokov: 7,63 – Slavko Kotnik (36);
- povprečno največ asistenc: 4,4 – Arriel McDonald (5);
- največ točk na posamezni uradni tekmi: 37 – Slavko Kotnik (proti Litvi 1994);
- največ skokov: 15 – Slavko Kotnik (proti Izraelu 1992);
- največ asistenc: 7 – Jure Zdovc (proti Rusiji 1995) in Marko Milič (proti Španiji 1995);
- največ ukradenih žog: 6 – Ivica Jurkovič (proti BIH 1997) in Marko Milič (proti Litvi 1994).

nemških mark. Vilfan se je pogovoril z nekaj ljudmi in našel človeka, ki bi bil primeren predsednik. "V zameno sem hotel postati direktor ali menedžer reprezentance. Odšel sem do Lorbka, ki je bil član izvršnega odbora KZS, in hotel vložiti kandidaturo. 'Jojo, veš kaj, je malo prepozno.' Kako prepozno, a ni še cel mesec časa? 'Ne, predsednika že imamo in tudi Kučan je že vse požegnal.' Pozneje sem izvedel, da si je novi predsednik (Šešok, op. a.) svoj položaj kupil za 30.000 nemških mark." Pršli so torej novi obrazi, ki pa jim ni več uspelo vzpostaviti reprezentančne složnosti. "Ko se je reprezentanca rojevala, smo sli Slovenci skozi obdobje, v katerem smo končno potegnili skupaj. Zbudila so se čustva, ki jih v zadnjih letih močno pogrešam, ko spremljam naše. Bojim se, da nikomur ne vzbujajo posebnih občutkov," pravi legendarni Peter Vilfan. **Lovro Kastelic**

na kratko

ARMSTRONG NAPOVEDAL MOŽNOST VRNITVE

Lance Armstrong je priznal, da mu je po športni upokojitvi postalo dolgčas in da resno razmišlja, da bi leta 2006 znova zajahal profesionalno kolo in branil sedem zaporednih

Američan se dolgčasi.

zmag na Tour de France. Dejal je: "To bi bil najboljši način, da jih še bolj razvezim," misleč na Francoze in njihov osrednji športni dnevnik L'Equipe.

Ko so ga novinarji spraševali še naprej, je dejal, da mu je brez vsakodnevnih športnih aktivnosti precej dolgčas in da zato vadi vsak dan kot nekoč. Njegove besede je potrdil tudi direktor ekipe Discovery Channel Johan Bruyneel. "Lance me je pred kratkim poklical in dejal: 'I'm back. Brez kolesa se dolgočasim in pogrešam vadbo. Zato ne izključujem možnosti, da bi se leta 2006 vrnil na Tour.' Seveda moram najprej govoriti z njim, a nič ni nemogoče," je dejal Bruyneel.

FRANCOZI PLEN ŠALJIVCA

Neki šaljivec je za stavo s prijatelji za nos potegnil francoske nogomet-

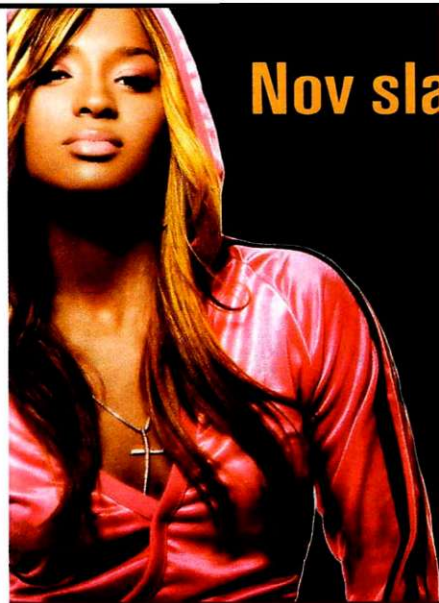
ne reprezentante na čelu s kapetanom Zinedinom Zidaneom. Posnemovalec Gerald Dahan je hlinil, da je predsednik Francije Jacques Chirac. Na francoske nogometase se je obrnil s prošnjo, da ob domači himni na minuli kvalifikacijski tekmi za svetovno prvenstvo 2006 proti Irski z roko ponosno sežejo proti srcu.

Dahan je po telefonu pred kvalifikacijsko tekmo v Dublinu poklical kapetana "galskih petelinov" Zidana in selektorja Raymonda Domenecha, nato pa pogovor objavil v svoji radijski oddaji "V živo s planeta Plukona". Posnemal je Chiraca, ki je te dni v bolnišnici, in vprašal Zidana: "Te lahko prosim za uslugo?" Zvezdnik madridske

Potegnil jih je za nos.

ga Reala se je hitro odzval: "Seveda, jasno!" "Zelo bi bil zadovoljen, če bi med Marseljezo z roko segli proti srcu," je dejal Dahan z glasom izjemno utrujenega Chiraca. "Jasno, gospod predsednik. Bomo, bomo," je vneto zatrdel Zidane. Selektor Domenech je priznal, da so njegove varovance grdo potegnili, vendar je bil ponosen, da so se vsi brez izjeme odzvali predsednikovi prošnji in podprli Chiraca.

Nov sladkorček

Pevka Ciara se je z novim singlom *And I* ta teden uvrstila na dve Billboardovi lestvici "HitPredictor", ki predvidevata nove uspešnice. *And I* je sicer na še vedno aktualnem albumu *Goodies*, ki je pred kratkim dosegel že dvojno platinasto naklado in na katerem najdete tudi uspešnice *My Goodies*, *1,2 Step in Oh*. Poleg tega, da na prvencu sodeluje kar nekaj znanih

imen hip-hopa (Missy Elliot, Lil Jon, Ludacris, Petey Pablo, Jazze Pha, T. I.), pa tudi Ciara neumorno sodeluje na različnih novejših R&B izdalkih (Missy Elliot, Bow Wow), saj je tudi sama kot izvrstna debitantka postala več kot kredibilno ime za kakovostno glasbeno stvaritev in uspeh.

Žana in Ivana

Potem ko je pred tednom dni Žana vzbudila veliko pozornost v srbskem Zrenjaninu in pritegnila lokalne medije in časnike, prihaja na radijske postaje nov singel, že drugi duet iz njenega debitantskega albuma *Sexy*, tokrat z eno največjih hrvaških estradnic Ivano

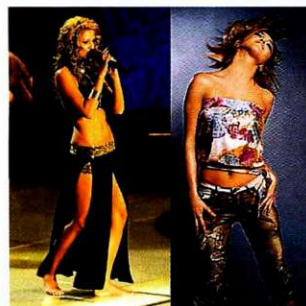
Kindl, po mnenju mnogih pevko, ki se lahko kosa s prenaketaro tujo zvezdnico. Žana in Ivana Kindl sta skupaj posneli pesem *Grieh / Vročica*, ki je zanimiva kombinacija slovensko-hrvaškega besedila, ki ga je tako kot samo *Vročico* napisal Amon (avtor *Trofeje*). Žani in Ivani sta v omenjenem singlu z rapov-

popkultura

skim vložkom na pomoč priskočila Chorchyp iz hip-hop skupine Kocka in Žanin producent Raay. Vročica je marsikomu že v ušesih, v še zanimivejši podobi pa se nam tokrat predstavlja skupaj z Ivano Kindl.

Več kot glasba

Pevka Alya se je letošnjo jesen odločila poživiti s čisto svojo kolekcijo modnih dodatkov. Gre za kolekcijo, ki s svojo barvitostjo in privlačnostjo na prav poseben način predstavlja pevko, njen ples in glasbo. Modni dodatki Alya so živih barv, vendar takšni, da jih lahko nosite povsod. Kolekcijo sestavlja več barv: roza, svetlo modra, zeleno-vijolična in oranžno-rumena. Alya jo bo ves čas dopolnjevala in izbirala izdelke, ki bodo primerni letnemu času. Pri izbiri kolekcije oz. izdel-

kov je prikupna in poskočna pevka predvsem izrazila sebe, svojo živahnost in nenavaden slog, hkrati pa si je zamislila izdelke,

uporabne za vsako priložnost. Modne dodatke Alya je moč kupiti na 24 lokacijah po vsej Sloveniji v izbranih knjigarnah in papirnicah Mladinske knjige. Cene so dostopne vsem kupcem, saj je Alyin namen zadovoljiti vse svoje oboževalce ...

Nov časopis: **Direkt** 99 SIT

www.direkt.si **Brez milosti!**

Politiki bodo odslej dvakrat premislili, preden kaj storijo. Kar je dvakrat več kot prej.

Z Mariborom zmagujejo!

Nedelja je bila spet tak dan, ko smo zvečer vsi sedli pred tv. Festival narečne popevke se pri nas gleda že tradicionalno. Medve s sestro sicer bolj malo razumeva, sploh prekmursko narečje, mama, ki ima prekmurske korenine, pa se povsem razneži.

Najprej je ata zažvižgal, ko je zagledal voditeljico; strgani štumfi, minica do popka, rožast korzet in unterca, je rekla mama. Sestra pa je rekla, da so to gate. O garderobi voditeljice Lare Jankovič se do konca oddaje nismo zedini, ali je bila primerna ali ne. Bili pa smo si edini, da je pupa speljala prireditve maksimalno. Duhovita, simpatična v svojem narečju, spogledljiva s publiko in z gledalci. Celotno prireditev je več kot korektno izpeljala sama in dobro bi bilo, če bi v razvedrilnem programu vedeli, da je voditelj lahko kdaj pa kdaj tudi SAM, ne pa da mu po vsej sili nekoga nalepijo. Zadnji tak primer je Slovenska popevka, ko sem poleg Maria, ki bi celotno prireditev gotovo zmogel, gledala še povsem neizkušeno sovoditeljico, ki najprej ni vedela, kaj bi na odru sama s sabo, potem tega ni vedel Mario in nazadnje tega nismo vedeli niti gledalci.

Lara Jankovič je festival narečne popevke speljala že drugič in tako kot prvič osvojila naše simpatije. Podoba je, da ima nekdo v Mariboru prav srečno roko pri izbiri voditelja celotne prireditve. Tudi njen predhodnik Jure Ivanušič ni bil slab. Hkrati pa je svojevrstna zanimivost, da festival, ki domuje v Mariboru, povezuje voditeljica s primorskimi narečjem. Pa še nekaj smo opazili vsi člani družine: Lara je bila ves

čas na odru. Imela je svoj minišank, za kar gre zahvala scenografu. In tudi stalna navzočnost na odru je delovala dobro. Ni bolj zoprne stvari na javnih prireditvah kot to, da petino oddaje gledamo prihajajoče in odhajajoče voditelje, kako se iz zakulisja sprehodijo na oder. Nekateri to napravijo kot legende, drugi z zibajočimi se boki, tako da na koncu ne vemo, kaj je pri festivalu najpomembnejše, glasba ali voditelj.

Glasbenih izvajalcev ne bi ocenjevala, ker ima sto ljudi pač sto okusov. V naši družini smo štirje in dva člana sta navijala za popevko, ki je na koncu dobila največ telefonskih glasov. Hudič pa je v tem, da druga dva člana nista vedela, kako sta se uvrstila njuna favorita. Opazna napaka tokratne narečne popevke je bila namreč ta, da nismo imeli možnosti videti izidov telefonskega glasovanja. Tudi Lara (in to ji zamerim!) je povedala le za zmagovalca, za druge pa naj si žvižgamo. In ta finiš je bil pravzaprav njen najšibkejši del. V rokah je držala listek z imenom in priimkom zmagovalca in ga ni prebrala. Glasovanje se je že zdavnaj končalo, na odru pa so se podeljevale nagrade žirij.

Oprostite Lara, ampak to je skregano z zdravo pametjo! V tistih 15 minutah, v katerih smo se pri nas tepli za telefon, bi voditeljica oz. Štakul, Lamprecht in Sovič že lahko podelili vse nagrade, potem pa bi skupaj odštevali zadnjih 30 sekund in skupaj na tabeli poiskali zmagovalca. Vsaj tako bi naredili veliki mojstri šova. Včasih do popolnosti zmanjka res "samu še 'n gvažek".

Magična gledalka

horoskop

Devica (22. avgust – 21. september)

V začetku tedna bodo vaše sposobnosti prisle najbolj do izraza, še posebej v torek pričakujte zelo velik napredek. Malo boste morali ustaviti motorje in si osvežiti glavo, sicer utegnete narediti kakšno neumnost.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Držite se vaše obrambe, saj boste lahko le tako prišli skozi. Zapomnite si, da je včasih najboljša obramba prav napad. Vaši prijatelji bodo sočutni, a to bo tudi vse. Pomagali vam bodo popolni neznanci.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Kdo je tu glavni? Zavedajte se, da lahko o svoji prihodnosti odločate izključno vi in nihče drug. Vzemite vajeti v svoje roke in poženite konje. Vaša neverjetna sposobnost za komunikacijo vam bo prišla zelo prav.

Strelec (22. november – 20. december)

Morda se boste počutili nekoliko povožene, pa vendar sposobne opraviti svoje ne prav lahke naloge. Delo se vam bo obrestovalo. Kmalu se vam bodo odprla nova vrata v prihodnost. Zagotovo vstopite.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Veste, kaj si želite, in od vas je odvisno, ali si boste to tudi vzeli. Seveda pazite, da pri tem ne boste škodili komu drugemu. Energija, ki jo izzarevate, utegne povzročiti resen konflikt, zato se, ko presodite, pravočasno umaknite.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Vaše trdo delo in ustvarjalnost se vama bosta ob začetku tedna močno obrestovala. Sledite navodilu svojih nadrejenih, vendar pri tem ne pozabite misliti s svojo glavo. Lahko se namreč zgodi, da boste morali samostojno ukrepati.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Poskusite spremeniti stare omejitve in uvesti nova pravila igre. To vas bo morda stalo nekaj potrpljenja, vendar se vam bo izplačalo. Bodite prilagodljivi in urejeni; le tako vam bodo lahko zaupali naloge, ki si jih želite že dlje časa.

Oven (21. marec – 20. april)

Začetek tedna je odličen za nove začetke. Tudi za vašega. Imeli boste nekoliko več časa za domače, po drugi strani pa se raje ne prepuščajte nostalgiji – ta vam utegne vzeti preveč dragocenega časa in tudi priložnosti.

Bik (21. april – 21. maj)

Ta teden boste nekoliko preveč obsedeni z denarjem in prestižem, ki si ga želite. Splačalo bi se vam pomisliti, ali ne bi bilo bolje ostati pri možnostih, ki so zagotovo pred vami, kakor pa hrepeneti po nedosegljivem.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Pazljivo premislite delovne strategije, ki naj vam bi v tem tednu pomagale. Napaka v organizaciji lahko povzroči vsaj izgubo časa, če ne kaj več. Konec tedna se odpravite kam v sproščujočo družbo, ki vas bo poživila.

Rak (22. junij – 21. julij)

Življenje je lepo in zakaj ga ne bi uživali v vsakem trenutku. Tudi delati je presneto lepo, še zlasti če vam gre dobro od rok. Včasih se je v dobro voljo treba prisiliti – včasih to deluje in boste v resnici postali dobre volje.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Imate nekaj vplivnih prijateljev, ki vam utegnejo veliko pomagati, če boste v tem tednu zašli v zagato. Predvsem se ne vznemirjajte, saj nihče ne pričakuje od vas, da boste rešili svet. V nedeljo si privoščite nekaj lenobe in sanjarjenja.

Nova obzorja, d.o.o.

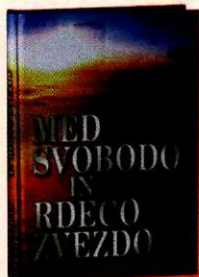
Komenskega 11
1000 Ljubljana

Nova obzorja, d.o.o., Komenskega 11, Ljubljana

MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Pripoved iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe.

Avtor: Dušan S. Lajovic
347 strani

6.200,00 SIT

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov
Avtor uvodnika: dr. Jože Pučnik
519 strani

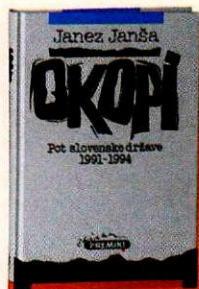
5.000,00 SIT

OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994.

Prodanih več kot
17.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
309 strani

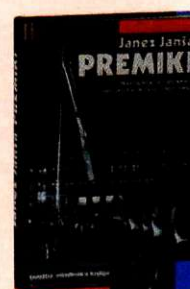
2.200,00 SIT

PREMIKI

Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992

Prodanih več kot 61.000 izvodov!

Avtor: Janez Janša
363 strani

2.200,00 SIT

100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja

Avtor: Milan Zver
125 strani

2.200,00 SIT

PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti
Avtor: Milan Zver in drugi
155 strani

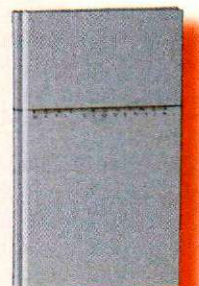

3.000,00 SIT

MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot

Avtor: Tone Kuntner
72 strani

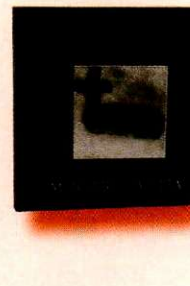

2.200,00 SIT

MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja.

Avtor: Jože Dežman
336 strani

6.510,00 SIT

Knjige lahko naročite na telefonski številki 01/ 43 45 463 ali preko elektronske pošte knjigarna@demokracija.si

knjigarna
DEMOKRACIJA

Vse cene vsebujejo DDV, v ceno ni všteta poštnina.

včeraj, danes, jutri...

- **12. 9. 1943** je nemška vojska po tridnevni bojih prodrla v Gorico in iz nje pregnala partizansko vojsko.
- **13. 9. 1851** se je rodil ameriški bakteriolog Walter Reed, ki je odkril, da je rumena mrzlica posledica komarjevega pika.
- **13. 9. 1959** je na Luni pristala sovjetska sonda Lunik 2, prvo vesoljsko plovilo na Zemljinem satelitu.
- **14. 9. 1849** je madžarska skupščina odstavila Habsburžane in razglasila neodvisnost.
- **14. 9. 1890** se je v Ljubljani rodil jezikoslovec Fran Ramovš, ki je imel decembra 1919 prvo predavanje na novoustanovljeni Univerzi v Ljubljani.
- **14. 9. 1920** je mednarodna plebiscitna komisija v Celovcu odločila, da se mora jugoslovanska vojska slab mesec pred plebiscitom umakniti iz plebiscitne cone A. Iz protesta zoper to odločitev je naslednji dan odstopila deželna vlada za Slovenijo.
- **15. 9. 1891** se je rodil italijanski časnikar in pisatelj Gino Rocca. Nekoč se mu je mlada, lepa igralka pritožila, da ji prijatelj ni hotel kupiti krznenega plašča, čeprav ji vedno pravi "angelček moj". Rocca ji je stvar pojasnil z besedami: "Vaš prijatelj ima popolnoma prav. Kdaj pa ste še videli angele v krznenih plaščih?"
- **15. 9. 1947** je začela veljati mirovna pogodba z Italijo med zavezniškimi in pridruženimi silami. Z njo si je Slovenija dejansko priključila Primorsko, ki je bila več desetletij izpostavljena poitalijančevanju.
- **16. 9. 1745** se je rodil ruski vojskovodja Kutuzov, zmagovalec nad Napoleonom.
- **16. 9. 1917** je ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič s posebno izjavo podprl majniško deklaracijo. To je bilo odločilno dejanje za začetek deklaracijskega gibanja. Socialni demokrati so zavrnilo podpis pod to deklaracijo, zato so se v socialdemokratskih vrstah mladi (Prepehuh, Štebi) dvignili v protest zoper vodstvo.
- **17. 9. 1787** so sprejeli prvo ustavo ZDA.
- **17. 9. 1939** so sovjetske čete na široki fronti napadle Poljsko in tako podprle Hitlerja.
- **17. 9. 1958** se je rodil predsednik slovenske vlade Janez Janša.
- **18. 9. 1709** se je rodil angleški pisatelj dr. Samuel Johnson. Rekel je: "Bolje je živeti kot umreti bogat."
- **18. 9. 1897** je začela v kleti gimnazije v Ljubljani delovati potresna opazovalnica svetovno znane slovenskega seizmologa dr. Albina Belarja.

pogled nazaj

(od 12. 9. do 19. 9.)

Turki pred Dunajem

Tudi pri Slovencih so še vedno v zavesti spomini na morije, ki so jih Turki počeli na svojih roparskih pohodih na našem ozemlju. **12. septembra 1683** je poljska vojska pod poveljstvom kralja Jana Sobieskega s pomočjo avstrijske pred Dunajem popolnoma porazila Turke in tako razbila dolgo obleganje prestolnice habsburškega cesarstva. S tem porazom se je končalo turško prodiranje v srednjo Evropo.

Cesar Leopold je turskemu velikemu vezirju Kari Mustafi takoj ponudil mir, vendar je vezir ponudbo zavrnil. Zato je združena krščanska vojska zasledovala Turke po severni Ogrski, hkrati pa so se začeli Avstrijci dogovarjati z Benetkami o ustanovitvi zveze, ki jo je podpiral tudi papež. Marca leta 1684 so sklenili sveto ligo, v katero so poleg Avstrijcev vstopili še Poljaki in Beneška republika. Zavezniki so začeli napadati Turke z združenimi močmi v najrazličnejših krajih.

Novica o velikem turskem porazu pred Dunajem je močno odmevala. Avstrijci so takoj začeli močno agitirati med krščanskim prebivalstvom v Turčiji in ga nagovarjati za skupen boj proti Turkom. Prvi so se odzvali prebivalci severne Dalmacije in jo vso osvobodili. V turskih rokah sta ostali samo še močno utrjeni trdnjavi v Kninu in Sinju.

Slovenska kmetijska šola

Na Slapu pri Vipavi je **18. septembra 1873** začela z delom prva slovenska dvoletna kmetijska šola. Posebno skrb je posvečala vinogradništvu in sadjarstvu.

Ker se je kmalu pokazalo, da njena lega ni najprimernejša in da je učni program preozek, so jo 1886 preselili na grad Grm na današnjem južnem robu Novega mesta. Od tam so jo pred leti zaradi potreb tamkajšnje avtomobilske industrije preselili na njegov severni rob pod Trško goro.

"Vinarska, sadjarska in poljedelska šola na Grmu pri Rudolfovem" je bila "lep kmetijski zavod, ki je bil zapuščenemu kmetu tako neobhodno potreben". Ker je bila deželna last, je lahko Kranjska nanjo dejansko vplivala, kar se je poznalo tako pri teoretičnem kot pri praktičnem delu učnega programa in tam nastavljenih strokovnih učiteljih. Čeprav je bilo število absolventov razmeroma majhno (od 8 do 15), je vseeno

opravila veliko delo. Še danes lahko ponekod opazimo rezultate njenih dijakov.

"Greh" škofa Rožmana

Še vedno ni dokazano, kaj naj bi bil greh medvojnega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, da so ga leta 1946 obsodili sodelovanja z okupatorjem proti slovenstvu. Kaže, da je šlo predvsem za njegovo ideološko nasprotovanje komunizmu. Njegov odnos do okupatorja še vedno ni popolnoma raziskan. Sredi avgusta 1942 sta škofa obiskala generala Roatta in Robotti. Na tem obisku je Roatta grozil Slovincem s požigi in uničenjem, če ne bodo sodelovali pri zatiranju narodnoosvobodilnega boja. **12. septembra 1942** je zato dr. Rožman povabil v škofijski dvorec okoli 22 vplivnih Slovencev. Vprašal jih je, kaj naj stori. Ker je takrat že prišlo do pobojev drugače mislečih Slovencev, je škof po posve-

tu predlagal Italijanom, naj bi dovolili ustanoviti varnostne straže pod slovenskim poveljstvom. Predlagal je tudi ustanovitev nekaj zbirnih taborov pod poveljstvom nekdanjih jugoslovanskih častnikov, ki naj bi jih izpustili iz koncentracijskih taborišč. Tabori naj bi preprečevali ustanavljanje partizanskih oddelkov. 26. septembra je škof napisal še spomenico za visokega komisarja Graziolija s prošnjo za odpravo izjemnih ukrepov, ki so jih italijanske oblasti uvedle septembra 1941, in za izboljšanje okupatorjevega odnosa do Slovencev.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krašanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

RTV Slovenija kot javna ali državna hiša?

Združena levica je zastavila široko in srdito bitko proti uveljavitvi novega zakona o RTV, in sicer v stilu: Trdimo, da je novi zakon slab, in če se dejstva ne ujemajo z našimi trditvami, tem slabše za dejstva. To je staro leninistično načelo, ki je bilo tudi v slovenskem prostoru v uporabi vseh šestdeset let po t. i. osvoboditvi. Pojem javna televizija zajema mnogo več od predstavljanja idej in aktivnosti levih političnih strank in nekaterih samooklicanih skupin civilne družbe. Javna televizija pri nas šele nastaja, s tem ko v čim večji meri uveljavlja načelo nepristranosti in zastopanosti vseh plasti in vidikov slovenske družbe in bo postala predvsem informacijski servis. V času enostrankarskega sistema do leta 1991 ne moremo govoriti o javni televiziji v demokratičnem smislu, saj smo na področju političnega dela države lahko spremljali v glavnem partijske kongrese, ki so bili v celoti zrežirani v zakulisju, in politične razglase. Čeprav so tedaj padale glave tudi dobesedno, smo državljani lahko slišali le o abstraktnem "neprijatelju", ki nam grozi od vsepovsod, predvsem z Zahoda. V novejšem obdobju pa nas prepričujejo, da so bili nekdanji "imperialisti" pravzaprav naši zavezniki. Ob vsem tem in v prostoru, ki je doživel veliko represije, se ne smemo čuditi, da med nami prevladuje delna ali popolna pozaba o naši družbeni preteklosti in s tem tu-

di o RTV. Dejstva kažejo, da je zavod RTV Slovenija v globoki krizi. Po nekaterih virih ima 8 milijard izgube. Javno RTV na podlagi zakona plačujemo vsi odjemalci električne energije v Sloveniji. Arhiv RTV Slovenija, ki je neprecenljive vrednosti in kot del javnega zavoda last in duhovna lastnina vseh državljanov, bi zaslužil posebno obravnavo. Menda so nekateri ured-

niki ob zamenjavi družbenega sistema v Sloveniji pobrali iz arhiva svoje oddaje, prav posebej "lojalne" do partijskih veljakov. Govorilo se je celo o odprodaji arhiva v tujino! Aktualna vlada torej ne more uničiti nečesa, kar doslej dejansko ni obstajalo. Situacija spominja na socialistično šalo o stari Jugoslaviji in Nemcih: V stari Jugoslaviji ni bilo ničesar, potem pa so prišli Nemci in vse uničili. Srditost nasprotnikov novega zakona o RTV kaže samo prizadetost, ker se bodo morali vsaj delno umakniti s podedovanih pozicij v tako priročnem mediju, opustiti sistem zvez in nadzor nad RTV ne glede na izid referendumu. Da gre dejansko za strah pred izgubo nadzora levice nad radiotelevizijo prek sveta RTV, ki se je doslej izvajal, lepo ilustrira pogosto navajana izjava Marjana Sedmaka: "Zakon spremeni RTV Slovenija iz javne v državno, saj z novim načinom sestave nadzornega in programskega sveta povsem nedopustno povečuje vladni nadzor nad upravljanjem in vodenjem RTV Slovenija." Vlada ni samozvani diktator, je izvršno telo, ki je oblikovano na podlagi volitev in ima s tem potrebno legitimnost, da predlaga zakone, te pa potrди parlament, vsekakor pa je legitimnejša kot virtualna civilna družba. Zanimivo je vprašanje, zakaj se je vsa bitka skoncentrirala ravno okoli TV in ne toliko okoli radia. TV je poseben medij, ki lahko na nebesedni ravni pove mnogo več. Možnosti: znan predstavnik sindikata, ki je bil vse življenje politični funkcionar starega režima, se pojavi na TV v odpeti karirasti sraj-

ci z zavihanimi rokavi in se pridruša, da sindikati ne bodo dopustili, da se delavci tako izkoriščajo, nato se vrne v svojo veliko, lepo pisarno. Drugi primer: minister za zdravje mora pojasniti, katera zdravila bodo brezplačna in katera plačljiva, posnetek na TV je iz časa pred uradnim začetkom tiskovne konference, ko je minister z nasmehom pozdravil navzoče. Gledalec vidi ministra, ki se smeje, ko novinarka razlaga o podražitvi zdravil, in si lahko ustvari vtis, da je minister brezbrizen do državljanov. Dejstvo je, da imajo današnji mediji, predvsem TV, časopisi in internet ogromno moč vplivanja na javnost in s tem na odločanje o družbenih oz. političnih zadevah. Realnejša je ocena, da mediji ustvarjajo in sooblikujejo javnost, namesto da so v službi javnosti. Slovenska javnost, ki jo predstavljamo državljani Slovenije, zasluži pluralno radiotelevizijo, ki bo čim verodostojneje pokrivala slovenski prostor. Sedanja vlada je pripravila nov zakon o RTV, ki samo odpira možnosti za bolj pluralno RTV. Odgovornost novinarjev in vodstva zavoda pa je, da verodostojno informirajo slovensko javnost, kar je temeljni namen in razlog za obstoj javnega medija. Vsaka družba, ki želi razvijati demokracijo, mora dobro informirati državljane, da ti na podlagi kakovostnih informacij razvijajo sposobnost lastnega političnega presojanja. Vsak strah, da bi se dečku pred RTV zgodilo kaj hudega oz. kaj hujšega, kot je že doživel, je odveč. Vsa stara megla okoli njega se bo kmalu razkadila.

Pavla Meglič, Ig

Mnenje o RTV-zakonu

Ne morem več brati, poslušati in gledati sprenevedanja novinarjev in

politikov, ki očitajo sedanji vladi, da si želi prisvojiti javno RTV. Ne bom trdil, da je novi zakon idealen, je pa neprimerno boljši kot veljavni zakon, ki je v nasprotju z ustavo.

Sedaj se razburjajo v politiki predvsem tisti, za katere so enostransko pisali novinarji v zadnjih 12 ali pa kar v 60 letih.

Gospod Sedmak je v Omizju o RTV-zakonu izjavil, da so sedaj veljavni zakon prepisali od Nemcev.

Samo del tega je res ... Zamolčal je predvsem dejstvo, da sta v nadzornih svetih nemške javne TV – na ARD in ZDF – zastopani najmočnejši nemški politični stranki, to sta SPD in CDU (CSU). Tisti, ki imate možnost spremljati ta dva nemška javna programa, lahko opazite, da so poročila o istih dogodkih na ARD drugače obarvana kot na ZDF. To pomeni, da imata v nadzornih svetih javnih TV-programov večino CDU ali SPD. Iz tega sledi, da ima v Nemčiji, državi z dolgoletno demokracijo, vpliv na javno TV – politika.

Prav tako sem se čudil sprenevedanju novinarja RTV Boštjana Lajovca, ko je poleti gostil ministra za kulturo Vaska Simonitija in mu postavil provokativno vprašanje, ali res misli, da imamo v Sloveniji nepluralne medije. Vsekakor je žalostna resnica in predvsem mi, ki živimo v tujini, se bolj vidimo, da so v Sloveniji mediji nepluralni. Če odpremo vse tri slovenske dnevnikarje DELO, Ljubljanski dnevnik in Večer, poročajo večinoma enako. Razlikujejo se v manjših niansah, ki za vsebino poročil niso pomembne. Kako je to v EU in kako v Nemčiji?

Tu je dnevnikov zelo veliko. Etabilirani in najbolj znani so Die Welt, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Süddeutsche Zeitung in številni lokalni dnevnikarji. Tu lahko bralci sami odločajo, kateri časopis bo

» do brali. Lahko izbirajo med črni-
mi, rdečimi, rumenimi, zelenimi in
drugače obravanimi dnevniki ...

Ob tem bi omenil še dvoletnost
slovenskih medijev in dnevnikov.
Neki opciji je dovoljeno vse in jo
branijo na vsakem koraku, drugi ni
dovoljeno nič in ji venomer gledajo
pod prste, štejejo njene napake, jo
kritizirajo in cinično komentirajo.

Sprašujem se, kakšne medije in
kakšno RTV si v Sloveniji zelite. Ne-
pluralne ali pluralne? Če si po mno-
gih letih "nadzorovanih medijev"
želite svobodne in pluralne, boste
glasovali za novi zakon o RTV!

Dušan Čegovnik, Essen, Nemčija

Odziv opozicije na zakon o RTV

Res ne vem, kaj naj človek še po-
ve. Morda to, da opozicija zagovarja
svoj način demokracije, ki ga je
doslej obvladovala petnajst let, in
hoče takšnega ohranjati zato, da bi
obdržala staro vodilno nomenkla-
turo in da bi Kocijančič ostal vodja
sveta RTV tisoč let, kot sta hotela vla-
dati Hitler in Stalin. Zdaj z vsemi
orožji branijo svoje položaje. Tudi
z lažmi in nekakšno kvazidemokra-
cijo, ki naj bi jo prinašal novi zakon.
Prosim lepo, petdeset let sem naroč-
nik RTV in poslušalec in gledalec
obeh medijev. Pa si nisem zaslužil
odgovora neke nočne urednice AD,
ki sem jo prosil za predvajanje kase-
te Besede, besede izpred nekaj let.
Tega na primer pri nekoč slavnem
Viliju Vodopivcu pa Ivanu Sivcu in
podobnih ni bilo. Zakaj bi torej da-
našnji Kocijančičevi birokrati mo-
rali ostati, če niso naklonjeni poslu-
šalcem oziroma gledalcem. Enako
je s pisanimi mediji, ki sploh nočejo
slišati o pluralnosti. Nenehno zatr-

jujejo, da so le oni branilci demok-
racije medijev, v resnici pa branijo
svoje vodilne in sebe, kot da tudi sa-
mi mislijo ostati večno na oblasti.
Tudi drugod je marsikaj narobe.
Nekdanji vodilni politiki so si na-
grabili bogastvo v obliki delnic, v šol-
stvu si neki Štrukelj lasti primat nad
svojim klanom, češ da je njegov ko-
lektiv učiteljev in pedagogov neopo-
rečen, o čemer pa seveda upraviče-
no dvomimo. Po šolah in zunaj nje
je čedalje več narkomanije, kadilcev,
pivcev alkohola, napadalcev na sta-
rejšje ljudi, vlomov v banke, bencin-
ske servise in manjše trgovine. To
zagotovo ne kaže na dobro šolsko
vzgojo in ni res, da, tako Štrukelj,
starši nosijo vso odgovornost zanjo.
Potrebujemo drugačno šolo!

Jožef Zemljčič, Škofja Loka

Kultura na prepihu

Vesoljni slovenski mediji še niso
izjokali svojih solza za izgubljenim
sinom Kardumom, a so njihova
strankarska srca znova zaskrbljena.
Tokrat ob imenovanju novih direk-
torjev Vibe filma in Kinoteke. Z ne-
preverjenimi pa tudi zamolčanimi
podatki polnijo svoje stolpce o nji-
hovi neprimernosti. Če niso pretira-
no naiven, kmalu spoznaš, da ta ve-
lika vnema za zaskrbljenost pri ve-
ćini novinarjev ni naključna. Sile
kontinuitete pokrivajo prostor do
izsiljenega referenduma o RTV z

vsemi sredstvi. Streljajo z vsemi to-
povi. Komsomolke na Delu in dru-
god poskušajo zadržati tudi kultu-
ro trdno v svojih rokah. Nahujska-
no ljudstvo pa zahteva glave kandi-
datov. Od zunaj izzvan upor suznjev
v Kinoteki je podpisalo s peticijo mi-
nistru petdeset zaposlenih v ustano-
vi, kjer dela manj kot deset kvalifi-
ciranih ljudi. Tudi snažilke in vr-
tarji pa verjetno še kdo izmed mi-
moidočih. Grozijo ministru ob za-
lostnem dejstvu, da v Kinoteki že
dolgo nismo videli tako katastrofal-
nega programa, kakor je letošnji.
Kandidata za direktorja Vibe filma
so podprli filmski ustvarjalci, ki jim
tehnična baza pomeni možnost za
delo. Tu je njihov kruh. Kontinui-
teta pa je vztrajna. Kljub odličnim
referencam (pol pa jih je bilo še za-
molčanih) kandidat očitno ni po-
godu tistim, ki imajo še vedno moč
prestavljati figure na šahovnici dru-
benega življenja le po svoji podobi.
V demokratičnih zahodnih državah,
po katerih se vsaj na videz radi zgle-
dujemo, se po volitvah opozicija pri-
družuje vladni politiki, kar zadeva
blaginjo države. Pri nas pa se vojna
nadaljuje na vseh prizoriščih. Opo-
zicija minira vse vladne predloge, tu-
di za izboljšanje delovanja kultur-
nih ustanov. Trdno drži položaje, ki
si jih je pravočasno prisvojila. Z ved-
no novimi ekscesi vznemirja javnost
in jo oddaljuje od resničnih proble-
mov. Žal je pri tem nekredibilnost

medijev postala naša stalnica. Dr-
žavljeni morajo končno spoznati, da
so to trenutki odločitve, ko lahko
brez dragih referendumov, ki jih iz-
siljuje levica, podprejo vladne refor-
me za boljše informiranje jutri.

Jože Pogačnik, Ljubljana

Mamljiv invalidski denar (1)

Revijo Demokracijo prebiram in
sem s svojimi izjavami že sodeloval
v temah, ki so zadevale invalidsko
tematiko. Prav tako sem bil zado-
voljen z objektivnim člankom vaše
novinarke gospe Vide Kocjan z na-
slovom Prijatelja v akciji, ki je bil ob-
javljen v 35. številki 1. septembra
2005. Zato sem bil izjemno prese-
nečen in zaskrbljen ob vsebini, ki se
ponuja v članku iste novinarke te-
den dni kasneje, in sicer 8. septem-
bra z naslovom Mamljiv invalidski
denar. To pa predvsem zato, ker
zadnji članek ni nadaljevanje prve-
ga, v katerem ste zapisali vrsto res-
ničnih trditev glede zavajanja jav-
nosti s strani društva YHD in raz-
krili čudne namene sveta za gradi-
tev Zveze paraplegikov Slovenije, ki
še vedno ne more dokončati svoje-
ga doma na slovenski obali.

V zadnjem članku 8. septembra
pa prihaja do trditev, ki nimajo ni-
kakršne povezave s prvim člankom.
Še več: v članku se pojavljajo izjave
ministra da delo, družino in social-
ne zadeve kakor tudi vršilca dol-
žnosti generalnega direktorja direk-
torata za invalide, ki v članku 1. sep-
tembra sploh nista omenjena. Prav
tako tudi sam nisem z ničimer ome-
njen v prvem članku, saj tudi nisem
član sveta FIHO, kot je napačno za-
pisano pod mojo fotografijo v zad-
njem članku. Res ne razumem, ka-
ko je lahko prišlo do teh napak, saj
v članku tudi nisem opazil, da bi

predsednica YHD s čimerkoli lahko potrdila kakršen koli sum, da je slo v okviru Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, kjer sem pa res predsednik, za kakršno koli dejanje, ki ne bi bilo v skladu s pozitivno zakonodajo. Sama navedba pod fotografijo predsednice YHD, da dobi to društvo res malo denarja iz fundacije FIHO, pa ne vzdrži kritične presoje, saj je že z vaše tabele na strani 21 razvidno, da dobijo manj sredstev kot YHD društva, ki imajo veliko več članov kot YDH, ki je še do nedavnega imelo do 80 članov. V tabeli se nenadoma pojavlja kar s 152 člani.

V zadnji številki Demokracije ste med drugim imeli odlično intervju z akademikom dr. Jožetom Trontljem, kjer je podal odlično analizo rumenega tiska, ki v primeru vašega zadnjega članka odseva žal tudi to dimenzijo. Dr. Trontelj je dejal nekaj zelo pomembnega, in sicer: "A rumeni tisk nam – skupaj z nekaterimi pišočimi intelektualci – tudi v drugih rečeh prepogosto nastavlja zverženo zrcalo, ki nas v lastnih očeh pači in ponižuje. Negativna samopodoba, ki nastaja, uničujoče deluje na narodno samozavest, razjede naš optimizem. Tako ni čudno, če Slovenci ne znamo ceniti izjemnega daru usode, da smo po mnogih stoletjih podrejenosti in zatiranja dobili lastno državo. Ne opazimo več svojih adutov, od pridnosti in vestnosti do poštenja in dobrosrčnosti, ki jih hvalijo tisti tujci, ki so nas spoznali поблиže."

V zvezi s tem bom dejal samo to, da je bil Evropski invalidski forum (EDF) v času vključevanja Slovenije v EU zelo prijetno presenečen, ker imamo v Sloveniji uspešen sistem invalidskega varstva, ki je lahko zgled drugim evropskim državam. Tudi v tem primeru nas tujci bolj cenijo kot pa domača politika; ta bi po mojem mnenju morala nameniti svojo pozornost tistim temam s področja socialne politike, kjer ni rešitev in kjer se dnevno dogajajo hudi pretresi, kot je na primer politika zaposlovanja, demografska politika, politika izenačevanje možnosti invalidov, rehabilitacijska politika itn.

Zakaj se je matično ministrstvo za invalide prav zdaj namenilo k takšnim aktivnostim, kot je poseganje v povsem pregleden način financiranja invalidskih organizacij iz sredstev fundacije, ki niso državna, kar je bil tudi moto prejšnje vlade, pa nam ni jasno. Ivan Peršak, predsednik Zveze paraplegikov Slovenije, je o tem govoril v prvem članku, vendar, kot kaže, ne bo nikoli dobil pravega odgovora.

Invalidi smo presenečeni nad lahko odločanja nekaterih funkcionarjev, ki niso invalidi, to nikoli niso bili in, upamo, tudi nikoli ne bodo. To pa zato, ker standardna pravila OZN za izenačevanje možnosti invalidov govorijo, da o za invalide pomembnih rečeh ni mogoče odločati brez njihove udeležbe in soglasja.

Kar pa zadeva društvo YHD, moram reči, da je to invalidska organizacija, ki je bila edina proti sprejetju besedice invalidnost kot antidiskriminatornega načela v 14. členu slovenske ustave, ki so jo ob ustavnih spremembah potrdili poslanci pozicije in opozicije državnega zbora RS v prejšnjem mandatu. Društvo YHD je bilo tudi proti sprejetju zakona o invalidskih organizacijah in si je na vse kriplje prizadevalo za rušitev sleherne invalidom prijazne zakonodaje.

Torej ne gre za del invalidskih organizacij, kot se navaja v članku, ampak gre za tehtnico, kjer je na eni strani društvo YHD z realno manj kot 80 člani, in na drugi 20 nacionalnih invalidskih organizacij, vključenih v NSIOS, z več kot 100.000 člani. Vsak komentar o demokratičnosti takšnih sprememb, ki bi zadevale urejenost financiranja invalidskega varstva, je povsem odveč. Kar pa zadeva napovedovanje referendumov, moram reči, da bo to res edina mogoča demokratična rešitev, če bomo invalidi v tej državi še vedno pod takim pritiskom medijskega klevetanja in podobnim pritiskom, kar zadeva odvzemanje sredstev, ki ni nič drugega kot način podržavljenja sredstev fundacije, ki je bila namenjena financiranju invalidov prek invalidskih organizacij in ne kot dodaten vir proračun-

Od-poslanci!

Trije emisarji, nekdanji kulturni minister Jožef Školc, "permanenta kulturnica" Majda Širca, poslanca LDS, in Majda Potrata, nekdanja profesorica, poslanka SD, so se kot pooblaščenca delegacija nasprotnikov novega zakona o RTVS obrnili na predsednika državnega zbora Franceta Cukjatija s povsem nejasnimi in nesprejemljivi zahtevami. Zakaj nesprejemljivimi? Zato, ker referendumska kampanja že poteka. Od predsednika DZ so zahtevali, da Evropsko unijo zaprosi za mnenje o inkriminiranem zakonu, kar je Društvo novinarjev Slovenije storilo že pred meseci. Cukjatijev odgovor je bil povsem skladen s slovenskimi zakoni. Pa tudi odgovor pristojnih pri EU je bil jasen, namreč, da se v času volilne kampanje nihče od "zunaj" ne sme vmešavati v notranje zadeve neke države članice EU, kar Slovenija je. Predsednik odbora za medije pri Svetu Evrope Karel Jakubowicz je odgovoril, da bi sicer lahko pri odboru Sveta Evrope izvedli analizo zakona, vendar to ne bi bilo uradno mnenje. Aidan White, generalni sekretar mednarodne zveze novinarjev je, potem ko je na "obupne klice" predsednika DNS Grege Repovža priletel v Slovenijo, odgovoril takole: Novi zakon o RTVS je DOBER EVROPSKI ZAKON! Ni pa DOBER za narode brez demokratične tradicije in politične kulture. SIC! Novi zakon o RTVS torej ni dober za Slovenijo. S to svojo – kdor jo hoče pravilno razumeti – žaljivo izjavo je postavil ogledalo SAMO proslencem njegovega morebitnega posredovanja. to je DNS, LDS, SD. To pomeni, da po pogovoru z njimi Slovenije ne ocenjuje kot države demokratične tradicije in politične kulture. Mar se veliki namišljeni kulturniki z vso plejado samozvanih intelektualcev in podpisnikov peticij ne čutijo osramočene in ponizane ob izjavi Aidana Whitea, saj se je pogovarjal samo z njimi? Mar ni Aidan White s takimi poraznimi vtisi po krivici poslal vso Slovenijo in ne le Društva novinarjev Slovenije & Co v zadnje "čakalne" vrste demokracije in politične kulture? Po čigavi zaslugi? Po zaslugi namišljenih, domišljavih, nenazornih "naprednjakov"! Scenarij je enak kot pred leti, v času Drnovškove vlade, španski kompromis, ki sta nam ga podtaknila takratni slovenski veleposlanik v Španiji in sedanji karikaturist Franco Juri in takratni zunanji minister Zoran Thaler. Vedno neki avantgardisti, ki baje Sloveniji želijo samo najboljše, pa bi jo najraje stlačili nazaj v Jugoslavijo, kjer jim nihče ni gledal pod prste. Pri vsem poosamosvojitvenem dogajanju ne smemo prezreti, da tandem bratov Juri pri vseh številnih sporih posebno s Hrvaško nikoli ni deloval v korist Slovenije, temveč vedno dvoumno. Bolj ju je in ju še vedno vleče bodisi na hrvaško, bodisi na italijansko stran. Zakaj? Sta ali nista italijanska manjšinca, in če sta, zakaj se ne deklarirata kot taka? Imela bi še več manevrskega prostora. Zakaj v svoji nesebični skrbi za slovenski narod ne zahtevata od EU spoštovanja manjšinskih zakonov za Slovence, ki živijo v Avstriji in Italiji? V številna podtikanja, ki jih je deležna slovenska vlada, spada tudi Dnevnikova "Fotografija ne laže" Mitje Cjuhe 5. septembra. kjer prikazuje ministra Milana Zvera z nekim certifikatom, baje pa manjka samo še tisti, ki bi dokazal, da je Rome spravil v geto. To je zlonamerna laž, saj je Rome prav sedanji šolski minister spravil od tam, kjer so vedno bili tudi v času eldeesove vladavine! Dokazimo A. Whiteu, da imajo vsaj nekateri Slovenci politično kulturo, in glasujemo za novi zakon o RTVS.

Marija Vodisek

skih sredstev. Ob zadnjem članku sem bil tudi osebno prizadet zaradi dveh stvari. Prvič zato, ker sem bil oklevetan, da sem pobornik nekakšnega zamegljevanja javnega financiranja invalidskih organizacij, kar absolutno ne drži, in drugič, ker me pred objavo sploh niste ničesar vprašali in ste me obravnavali brez povezave s prvimi objektivnimi član-

kom o invalidski tematiki. Presenetljivo je, da se je s tem zadnjim člankom Demokracija vključila v grobo medijsko kampanjo razbijanja invalidskega varstva, ki je bilo do sedaj rezervirano v večini primerov za časopis Dnevnik. V tem tudi vidimo določeno rumenost, ki takšni reviji, kot je vaša, res ne pristaja.

Boris Šuštaršič, predsednik NSIOS

Klofuta Širčevi

Potem ko sta zlasti poslanki LDS Majda Širca in Darja Lavtižar Bebler pred referendumom o RTV začeli s pismi bombardirati tako slovensko kot svetovno javnost, je prišla prva klofuta. Na pismo Majde Širca, ki je vodstvo RTVS pozvala, naj potrdi ali zavrne navedbe, ki jih vladajoča koalicija daje o novem zakonu o RTV, se je odzval direktor radijskih programov Miha Lampreht, nekdanji dopisnik iz Moskve. Izrazil je prepričanje, da je treba razpravo o usodi RTV Slovenija osvoboditi pretirane politizacije, v kateri so se znašli predvsem zaposleni in sodelavci Radia Slovenija, ki programe ustvarjajo. Lampreht je tako dal vedeti, da na takšne in podobne pozive, kot ga je poslala Majda Širca, ne bo odgovarjal, saj bi odgovor lahko vrgel nanj politični pečat. Lamprehtov odziv je bržkone povzročil veliko slabe volje v vrstah LDS, ki si je skupaj s SD očitno prisvojila monopol nad obrambo avtonomije in nepolitičnosti javnega zavoda RTV. Bo to dokončno streznilo predlagatelje referendumov?

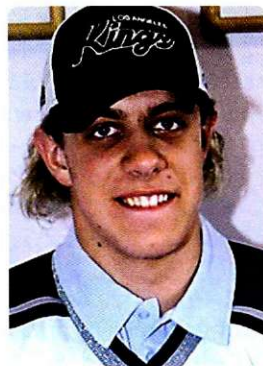
Z Vzhoda na Zahod

Vlasta Jeseničnik je z mesecem septembrom postala nova dopisnica RTV Slovenija v Združenih državah Amerike in na tem položaju zamenjala dosedanjega dopisnika v Washingtonu Mateja Šurca. Jeseničnikova v ZDA odhaja po dolgoletnem delu v Rusiji, za zamenjavo dopisniškega mesta pa se je odločila sama. Delo dopisnice v Moskvi je bila njena dolgoletna želja, a v želji po novih izzivih se je odločila za delo v ZDA. Po njenih besedah si je dela v Rusiji želela, odkar se je odločila za novinarstvo, za prestavitev v ZDA pa se je odločila predvsem zato, ker želi podrobno spremljati dogajanje v zahodni velesili in verjame, da ji bodo pri tem delu veliko pomagale izkušnje, ki si jih je pridobila v Rusiji. Pri tem ji je bila v spodbudo tudi velika ljubezen do te prostrane države, zato ne zanika možnosti, da se bo nekoč spet vrnila v Rusijo, če že ne kot novinarka, pa zasebno. Verjamemo, da se bo Jeseničnikova izkazala tudi na novem delovnem mestu, saj nedvomno spada v sam vrh slovenskih dopisnikov v tujini.

Kopitar novi kralj

S komaj osemnajstimi leti je Anže Kopitar iz Hrušice pri Jesenicah kot prvi Slovenec podpisal pogodbo z NHL, najmočnejšo hokejsko ligo na svetu. Pogodba, ki bo začela veljati maja 2006 in bo veljala tri leta, bo Kopitarju na leto prinesla 850 tisoč ameriških dolarjev. Letošnjo sezono bo še naprej igral v elitni švedski ligi, za kar so bila potrebna dolgotrajna pogajanja z vodstvom NHL, ki je želelo Kopitarja videti na ledu lige Junior Major. Čez lužo se bo mladi hokejist tako dokončno preselil naslednje leto, ko bo začel igrati za moštvo Los Angeles Kings. Še vedno pa je nepogrešljiv v slovenski reprezentančni vrsti oziroma v klubih, saj je lani igral kar za tri slovenske klube. Anže še ne igra za NHL, a je do sedaj prišel najbližje temu v slovenski hokejski zgodovini, prav tako pa je bil na draftu najbolje uvrščen Evropejec in najvišje uvrščen Slovenec v vseh severno-ameriških športih. Prav tako je s pogodbo z najmočnejšo hokejsko ligo na svetu Slovenijo dokončno postavil na hokejski zemljevid sveta.

Varuh interneta

Varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek je znova "udaril". Tokrat je napovedal, da bo skrbno spremljal pojavljanje sovražnega govora na internetu. Kot primer je izpostavil spletno stran, ki po njegovo vsebuje "številne zapise in sporočila s skrajno negativnim izražanjem do določene skupine ljudi".

Šlo naj bi za priseljence iz nekdanjih republik Jugoslavije, t. i. čefurje. Ker gre po njegovem prepričanju za pozivanje k sovražstvu in pobojem in je širjenje takšnih idej v nasprotju z ustavno prepovedjo spodbujanja neenakopravnosti in nestrpnosti, so primer te internetne strani že prijaviли ljubljanskemu okrožnemu tožilstvu.

Smiselnost takšnega nadzora od strani varuha človekovih pravic je seveda vprašljiva, prav tako pa je vprašljiva njegova objektivnost pri obravnavanju sovražnega govora. Če namreč pogledamo številne forume, med njimi forum nacionalne televizije, na njih najdemo izjemno nestrpne izjave tudi do domobrancev, politikov in drugih, ki nekaterim ljudem pač niso po volji. Pri takšnih komentarjih se varuh ni nikoli oglasal, prav tako se skoraj nikoli ne oglasi ob problematiki slovenskega človeka. Naš varuh človekovih pravic daje viden, da je varuh vseh, pozablja samo na Slovence in njihove vsakdanje težave.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

ŠPICA.

BREZ KONZERVANSOV

UMTS internet: hitrost do 384 kb/s.

S podatkovno kartico UMTS enostavno in poceni do interneta in e-pošte.

Informacije na brezplačnih številkah:
naročniki Mobitel GSM/UMTS: 031/041/051 700 700,
Mobluporabniki: 031/041/051 121, ostali: 080 70 70.
www.mobitel.si

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

